

VARI NAMONA LUKA NA ETOREATO

Luka vaḡa-foforina guruḡari

Luka tu doketa tarimana, ma ḡia tu irau bese tarimana. ḡia tu dia mo Iesu ḡena mero 12 vekaravari ai tarimana ta, senaḡi ḡia tu Paulo ḡesi erakaorakaoto-ḡoi tauna.

Luka na mai Vari Namona tu Teofilo ḡena etoreato. Etoreato laḡanina tu 60 beiaḡo 65 fakanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Luka ḡena ura baregona Teofilo e Grik tarimari ema tarimarima mabarari maki beḡene riba, Iesu tu Barau na evaḡa-moḡoniato, e tarima namo vedaureana, e tarimarima na Barau ḡena vevaḡa-maḡuri beḡene ḡabia ḡana uranai eruḡa-boroḡirito, benamo ḡeri rakava eḡwaiato, satauro ai emaseto, ema Iesu ḡereḡana ḡenana moḡo Barau ḡena vevaḡa-maḡuri tarimarima na beḡe ḡabiani.

Luka ḡena toretore tu maiḡesina eboioḡaiato:

1. Iesu keina na beiaḡo mo etarimato varina - karoa 1:1-4:13
2. Iesu ḡena vetuḡunaḡi ḡauveiri eveirito variri - karoa 4:14-21:38
3. Iesu ḡena midigumidigu ema ḡena mase variri - karoa 22-23
4. Iesu ḡena variḡisi-ḡenoḡoi, e ḡena tarimarima ḡeri ai efoforito, ema guba vanuḡana evaraḡeto variri - karoa 24

Luka na Vari Namona etoreato Teofilo ḡena

¹ Vere taumu Teofilo, ġoi atore-vinimuni. Tari-marima ġutuma Iesu na eveirito veiġari ġita fakarai variri varau ġetorerito. ² Tovotovona na tarimarima na matari na ġeġitarito dagarari ema ġeġobata-iaġirito variri ilailari ġevaġa-ribarato. ³ Moġa lorinai au maki atuġamaġini, namona maġa, Vere o, karakara ġeġorato dagarari sigana toġana na bavetau-ġitakauri, benamo ġeġorato ilailari ai ama torerini ġoi ġemu. ⁴ Benamo vau bono riba, ġevaġa-ribamuto-ġoi guruġari tu moġoni veġata.

Ioane Babatiso ġena ġora ġekiraġi-foforiato

⁵ Heroda, vere barana o kini, na Iudea tanona eġitaġauato-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa verena ta etanuto-ġoi arana Sakaria, Abia ġena doġoro tarimana. Ġaraġona arana tu Elisabeta. Ġia maki Arona senena, Rubu Veaġa vereri doġorori vavinenā. ⁶ Ġia tauri ruarua tu vei-iobuka-iobuka tarimari Barau ġoiranai. Vereġauka ġena taravatu ema vevaġa-naġi mabarabarari ġekorana-iaġirito-ġoi ma nuġari mabarari ġesi. ⁷ Senaġi tauri ruarua asi naturi, korana Elisabeta tu gabani, ema ġia tauri ruarua tu varau ġeġaukato.

⁸ Ġaro ta Sakaria ġena vevaġa-veaġa ġauveiri eveirito Rubu Veaġai Barau ġoiranai, korana ġena doġoro ġeri nega dainai. ⁹ Benamo Rubu Veaġa vereri ġeri veiġa ilailanai Sakaria ġeġabi-hidiato, muramura ma bonana namona bene gabu ġana. Moġa lorinai eraka-toġato Vereġauka ġena Rubu Veaġa nuġanai, ¹⁰ a tarimarima mabarari tu murikai ġeġuriġurito-ġoi muramura egabuto-ġoi nuġanai.

¹¹ Benamo Vereḡauka ḡena aneru ta ḡia ḡenai eforito, muramura goḡuna ma bonana fatana veaḡana aroriba rekenai eruḡataḡoto-ḡoi.

¹² Sakaria na eḡitaiato nai, nuḡana efarevaḡito ema egarito. ¹³ Senaḡi aneru na ekiraiato, ekirato, “Sakaria, asi nogari, korana ḡemu ḡauḡau Barau na besegaḡia. Ḡaraḡomu Elisabeta na natumu ta beḡabiani, arana bono vatoa Ioane.

¹⁴ Ḡoi boiakuni, boverereni, tarimarima ḡutuma maki ḡia bemaḡurini nai, beḡe iakuni. ¹⁵ Korana Vereḡauka ḡoiranai ḡia tu vere baregonai beiaḡoni. Ḡia tu vine nanuna asi bene niua ema niuniu dagarari gwaḡiḡiri maki asiḡina moḡo. Ḡia roḡo sinana dianai, Iauka Veaḡa na bevaḡa-vonuani.

¹⁶ Ḡia na Isaraela tarimari vovoka beḡori-kurerini Vereḡauka, ḡeri Barau, ḡenai.

¹⁷ Vereḡauka ḡoiranai berakani Elia peroveta tarimana ḡena kokore ema ḡena seḡuka kavana. Tama e natu ḡia na ma bevaḡa-tanu vegogorini. Kira-sirivaḡi tarimari maki bevaḡa-tanu kurerini, vei-iobukaiobuka tarimari ai beḡe iaḡoni; benamo ḡia na tarimarima beḡabi-torerini Vereḡauka ḡena.”

¹⁸ Sakaria na aneru ekiraiato, ekirato, “Au tu kamasi baribaiani? Au tu ḡauka, ḡaraḡogu maki beḡauka.”

¹⁹ Aneru evaḡa-veseto, ekirato, “Au tu Gabriela, Barau ḡoiranai aruḡani. Barau na au betuḡugu, bana vaḡa-guruḡamu ema mai vari namona bana kira-varamu. ²⁰ Senaḡi au ḡegu guruḡa asi ovaḡa-moḡoniani nai, ḡoi murumu bebubuni, asi bogu-ruḡani, beiaḡoni mo, mai guruḡa anina bea ḡorani

garonai. Akiraġirini dagarari ġeri nega korikori ai beġe ġorani.”

²¹ Mai veiġa eġorato-ġoi nuġanai, tarimarima na ġenari-kavaiato nai, ġeverorito karase nai Sakaria Rubu Veaġa nuġanai ea kwaibo-rakavato.

²² Eraka-rosito nai, asi evaġa-guruġarito, benamo ġeribato, ġia tu emata-vanaġito, kara ta eġitaiato Rubu Veaġa nuġanai. Benamo ġia na vetoġai moġo evaġa-ribarito, asi eguruġato, korana muruna ebubuto nai.

²³ Sakaria ġena ġauvei ġarori Rubu Veaġai evaġa-koririto murinai, eġenoġoito ġena vanuġa ġana. ²⁴ Moġa murinai ġia ġaraġona Elisabeta varau ekuġato, benamo ġue imaima (5) etanuvekuretoġato numai. ²⁵ Ekirato, “Vereġauka na bevetuġagu, maiġesina au ġegu ai beveia. Ġegu maiaka tarimarima ġoirari ai beġabi-vaġia.”

Iesu ġena ġora aneru na ekiraġiato

²⁶ Elisabeta ma banina ġue imaima sebona (6) nuġanai, Barau na aneru ta arana Gabriela etuġuato vanuġa ta Galilea nuġanai arana Nasareta ġana. ²⁷ Ġuiato ta monai. Ġia tu ma kirakauna arana Iosefa, Davida ġena doġoro tarimana. Mo ġuiato arana tu Maria. ²⁸ Aneru ġia ġenai eiaġoto, ekirato, “Ġaro namona, Vereġauka tu ġoi ġesi ema ġena vevaġa-namo bara ġoi ġemu ai.”

²⁹ Maria na mai guruġa eseġaġiato nai, nuġana evekwaragi-rakavato, etuġamaġito mai vevaġa-namo anina tu kara. ³⁰ Benamo aneru na ma ekiraiato, ekirato, “Maria, asi nogari, Barau na ġena namo e varevare-bara ġoi iatamu ai betorea.

³¹ Ĝoi tu bokuĝani ema mero ta boĝabiani, arana bono vatoa Iesu. ³² Ĝia arana bevaraĝeni ema beĝe kiraĝiani Iaru-korokoro Barauna Natuna. Barau tuĝutuĝu na kini ai bevaĝa-iaĝoani, ĝia senena Davida kavana. ³³ Ĝia tu vere tuĝutuĝu ai beiaĝoni, vere betanu-vanaĝi vanaĝini Iakobo besena ĝeri, ĝena Basileia asi bekorini.”

³⁴ Maria na aneru ekiraiato, ekirato, “Mai tu kamasu beĝorani? Au tau ta ĝesi tu roĝosi baĝana gena-vegogo.”

³⁵ Aneru na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Iauka Veaĝa ĝoi iatamu ai befoforini, Barau ĝena seĝuka na beboroĝimuni. Moĝesina nai ĝoi ĝemuna be-maĝurini merona veaĝana tu Barau Natunai beĝe kiraĝiani. ³⁶ Bono riba, ĝoi garagaramu Elisabeta, ĝia varau beĝauka, senaĝi ma banina. Ribamu, tarimarima na ĝekiraĝiato-ĝoi, ĝia tu gabani vavinenena ĝetato-ĝoi, senaĝi toma ĝena ĝue imaima sebona (6) maiĝa. ³⁷ Korana Barau tu dagara mabarari veiveiri ma ribana.”

³⁸ Maria ekirato, “Au tu Vereĝauka ĝena vetuĝunaĝi vavinegu, be bokira kavana au ĝegu ai bene ĝora.” Benamo aneru na eraga-kwaneato, erakato.

Maria Elisabeta ĝenai eiaĝoto

³⁹ Mo negai Maria evariĝisito, Iudea ĝorori vanuĝana ta ĝana eraga-iaĝoto. ⁴⁰ Monai Sakaria ĝena numai eraĝekauto, Elisabeta evaĝa-namoato. ⁴¹ Elisabeta na Maria ĝena vevaĝa-namo guruĝana eseĝaĝiato nai, natuna tu diana nuĝanai eĝarevato, benamo Elisabeta Iauka Veaĝa na evaĝa-vonuato, mamina eĝabiato.

⁴² Benamo eguruḡa-baregoto, ekirato, “Vavine vefakari ai Barau ḡena vevaḡa-namo ḡoi iatamu ai tu barego vedaurea, ema boḡabiani merona iatanai maki! ⁴³ Senaḡi au ḡegu namo tu kara Vereḡauka sinana ḡegu ai beiaḡoma? ⁴⁴ Ġemu vevaḡa-namo guruḡana baseḡaḡia nai, natugu tu nuḡagu ai eiakuni nai eḡarevani. ⁴⁵ Ġoi overereni, korana oveḡabi-dadamato, Vereḡauka ḡena guruḡa bemoḡonini otato nai.”

Maria ḡena iaku marina

⁴⁶ Benamo Maria ekirato,
“Au nuḡagu na Vereḡauka evaḡa-raḡeani.

⁴⁷ Au iaukagu na maki au vaḡa-maḡurigu Barauna
eiaku-viniani,

⁴⁸ korana tu au,
ḡena vetuḡunaḡi vavinena,
ḡegu tanu lealeai roḡo
etuḡamaḡi-taḡoguni!

Mainana, beiaḡoni mo,
ḡuru mabarari beḡe kirani,
Barau ḡena vevaḡa-namo tu
au iatagu ai beḡe toni,

⁴⁹ korana tu veḡa baregori
Seḡuka Barauna na au ḡegu ai beveiri.
Ġia arana tu veaḡa.

⁵⁰ Ġena vetuḡaḡwa tu
ḡia ḡegari-viniani tarimari
iatari ai betoreani,
ḡuru ta beiaḡoni ḡuru ta
iatari ai betanuni.

⁵¹ Ġia ḡimana eḡabi-vaisirito seḡukana na
ḡeveiavini tarimari elai-karovorito.

52 Ĝia na vere baregori
ĝeri tanutano gaburi na
edori-firiĝorito,
a tanu lealea tarimari
ĝia na eĝabi-vaisirito.

53 Vito tarimari maki dagara namori ai evaĝa-
vonurito,
a farefare vovoka tarimari
ĝia na ĝimari kori
evaĝa-ĝenoĝorito.

54 Ĝena kiraĝitore ĝita tubura ĝatara Isaraela
tarimari ĝesi asi etuĝa-rekwarito,
ema ĝia eiagomato
ĝena vetuĝunaĝi tarimari Isaraela bene vaĝa-
kavari ĝana,

55 senera ekiraĝitore-vinirito ilailana.
Aberahamo ma besena ĝesi roĝo bevetuĝa-ĝwa
vanaĝi-vanaĝirini, etato.”

56 Maria monai tu Elisabeta ĝesi ĝetanuto ĝue
toitoi (3). Moĝa murinai ĝena vanuĝa ĝana ma
eĝenoĝoi-iaĝoto.

Ioane Babatiso emaĝurito

57 Elisabeta ĝena ĝabi ĝarona varau eraĝasito
nai, mero ta eĝabiato. 58 Benamo sevinai
ĝetanuto tarimari ema garagarana na varina
ĝeseĝaĝiato nai, ĝia ĝesi ĝeiaku-vegogoto, korana
Vereĝauka ĝena namo e varevare-bara ĝia ĝenai
eĝorato nai.

59 Ĝaro vaĝa-imaime toitoinei (8) mero
tauĝanina kefina beĝene lama-vaĝia ĝana
ĝevegogoto. Mai ĝaro sebonai maki arana beĝene
vatoa Sakaria, tamana beĝene turaia ĝetato.

⁶⁰ Senaġi sinana asi eurato nai ekirato, “Asiġina! Ġia arana tu Ioane.” ⁶¹ Ġia ġekirato, “Senaġi ġoi ġemu bese nuġanai mai ara tu asiġina!” ⁶² Benamo ġia na mero tamana ġimari ai moġo ġedanaġiato, mero arana tu deikara beġene si. ⁶³ Sakaria na toretore vetuġuna ta ekiraġiato, benamo maġesi etoreato, “Ġia arana tu Ioane.” Benamo mabarari nuġari ġefarevaġito. ⁶⁴ Monai vau muruna evekeoto, meana maki eroroġototo, benamo eguruġato, Barau evaġa-namoato.

⁶⁵ Moġa lorinai seviri ai ġetanuto tarimari mabarari ġeġaba-rakavato ema mo veiġa varina Iudea ġoro vanuġari mabarari nuġari ai ġevari-fuato. ⁶⁶ Varina ġeseġaġiato tarimari mabarari na ġetuġamaġi-iaġiato, ġekirato, “Mai mero tu kamasi beveini?” Korana tu Vereġauka ġimana seġukana tu ġia iatanai.

Sakaria ġena mari

⁶⁷ Ioane tamana Sakaria Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, benamo Barau ġena guruġa evaġa-foforiato, ekirato,

⁶⁸ “Vereġauka,
Isaraela tarimari ġeri Barau,
sivaġa-namoa,
korana tu ġia ġena bese
tarimari eiaġoma-vinirito
bene voi-ġenoġoiri ema
bene vaġa-maġuriri ġana.

⁶⁹ Vevaġa-maġuri tauna ma seġukana ġesi
etuġuato ġita ġera,
ġia tu ġena vetuġunaġi tauna
Davida garakana.

70 Mai kiraġitore tu
ġena peroveta tarimari veaġari na irau laġani ai
ġekiraġi-foforiato:

71 Ġita tu ġia na ekira-ġaurato,
ġevetari-vinirani ema ġebaru-vinirani tarimari
ġimari na ġia na bevaġa-maġurirani etato.

72 Ekirato maki, ġita tubura ġatara bevetuġa-
ġwarini,
ema ġena kiraġitore veaġana
asi betuġa-rekwaiani.

73 Ġia na ġita senera Aberahamo ekiraġitore-
viniato,

74 benamo ekirato, ġevetari-vinirani tarimari
ġimari na beġabi-maġurirani.
Benamo vetuġunaġina bisini iaġo-vini asi garira
ġesi.

75 Ġoiranai bisini raka ma veaġara e ma
iobukaiobukara ġesi
ġera maġuri ġarori mabarari ai.

76 Natugu o, ġoi tu Iaru-korokoro Barauna ġena
peroveta tarimana beġe kiraġimuni,
korana tu boraka-guineni Vereġauka ġena dabara
bono vaġa-maġataia ġana.

77 Ġena bese tarimari
bono vaġa-ribari,
ġia na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ema
bene vaġa-maġuriri.

78 Korana ġita ġera Barau ġena vetuġaġwa tu
barego ġita ġerai.

Ġaro eraġekauni mamana kavana vevaġa-maġuri
ġita iatarai betanuni.

⁷⁹ Benamo mukunai e mase gari nuḡanai ḡetanuni tarimari bevaḡa-mamarini, ema maino dabaranai beḡori-kaurini.”

⁸⁰ Ioane ebaregoto ema iaukana egwadato. Tano fakanai etanuto-ḡoi, eiaḡomato mo, Isaraela tarimari ḡeri ai efoforito ḡarona.

2

Iesu ḡena ḡora

¹ Mo negai Kaisara Augusto, Roma ḡeri vere, na ḡena vevaḡa-naḡi etuḡuato, tanobara tarimari mabarari arari beḡene toreri, sensisi beḡene ḡabia. ² Mai tu sensisi giniginena, Kwirinio na Siria evereato-ḡoi neganai ḡeḡabiato. ³ Moḡa lori-nai tarimarima mabarari arari toretoreri uranai tata ḡeri vanuḡa korikori ḡana ḡeḡenoḡoito.

⁴ Iosefa maki erakato. Nasareta, Galilea rekena vanuḡa ta na, Betelehema ḡana eiaḡoto, Iudea rekena vanuḡa ta, Davida ḡena vanuḡa. Mo ḡana eiaḡoto, korana ḡia tu Davida ḡena doḡoro tarimana. ⁵ Monai arana beḡene torea ḡana, ḡia kirakauna Maria ḡia ḡesi ḡeiaḡoto. Ḗia tu ma banina. ⁶ Tauri ruarua monai ḡetanuto-ḡoi nuḡanai, ḡena ḡabi ḡarona varau evotuto. ⁷ Ḗia eḡabito, mero guinena eḡabiato, dabuḡai eseḡoato, boromakau ḡeri ḡaniḡani fatanai evaḡa-genakauato, korana varivari tarimari ḡeri numa asi faka ta dainai.

Mamoe narinari tarimari ma aneru ḡesi

⁸ Mo tano monai mamoe ḡenaririto-ḡoi tarimari kota tu boḡai ḡetanuto-ḡoi, boḡi ai ḡeri mamoe ḡeḡitaḡaurito-ḡoi. ⁹ Benamo Vereḡauka

ġena aneru ta ġia ġeri ai eforito, Vereġauka mamana na emama-taririto; ġegari-rakavato, ¹⁰ senaġi aneru na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari! Vari Namona au na baġwa-iaġomaia ġomi ġemi, tarimarima mabarari vaġa-iakuri ema vaġa-verereri ġana. ¹¹ Maitoma Davida ġena vanuġai ġemi vevaġa-maġuri tarimana bemaġuri, Keriso Vereġauka! ¹² Vetoġana tu maġa, mero raraka-raraka boġo doġariani boromakau ġeri ġaniġani fatanai genakau, dabuġa na beseġoa.”

¹³ Benamo asikauna guba aneruri ġutuma mai aneru sebona ġesi ġefofori-barato, Barau ġevaġa-namoato, ġekirato,

¹⁴ “Guba tuġuna vanigerenai

Barau beġene vonevone-raġe vinia,
ema tanobarai maino
ġia na eiaunamo-vinirini
tarimari na beġene ġabia!”

¹⁵ Aneru mabarari na ġeraga-kwanerito, guba ġana ġeġenoġoito murinai, mamoe ġitaġauri tarimari ġeguruġa-vegogoto, ġekirato, “Ġita tu Betelehema ġana si-iaġo, Vereġauka na bevaġa-ribara dagarana sia ġitaia.”

¹⁶ Benamo ġeraga-iaġoto, Maria e Iosefa ġedoġaririto, mero keina maki boromakau ġeri ġaniġani fatanai genataġonai ġeġoitaġoato.

¹⁷ Mero ġeġitaiaito, benamo aneru na ġevaġa-ribarito mero varina ġekiraġi-foforiato.

¹⁸ Benamo ġeseġaġito tarimari mabarari mamoe ġitataġori tarimari ġeri guruġa na nuġari ġefarevaġito. ¹⁹ Maria na mo guruġa mabarari nuġanai etorerito ema etuġamaġirito-ġoi.

²⁰ Mamoe ġeġitaġauto-ġoi tarimari ġeġenoġoito, Barau ġehevato-iaġiato, ġevaġa-raġeato, korana ġeseġaġirito ema ġeġitarito dagarari tu moġoni, aneru na ġia evaġa-ribarito ilailana.

Iesu arana ġevatoato

²¹ Ġaro vaġa-imaime toitoinei (8), mero tauġanina kefina beġe lama-vaġiani ġaronai, ġia arana ġevatoato, Iesu. Sinana na roġosi bene ġoitaġoa nuġanai, aneru na ekiraġiato arana ġeviniato.

Iesu Rubu Veaġai ġea vaġa-foforiato

²² Mero eġorato ġaro gabana vasivasi (40) murinai, ġia ġeri veiareva ġarona eraġasito, Mose ġena taravatu ekirani ilailanai. Benamo Iosefa e Maria na Iesu Ierusalemata ġana ġeġwa-iaġoato, Vereġauka ġoiranai ġea vaġa-foforia ġana. ²³ Korana Vereġauka ġena taravatu ekirani, “Ġora guine merori mabarari tu veaġa Vereġauka ġena.” ²⁴ Vere-ġauka ġena taravatu ilailana varevare dagarana beġene vinia ġetato, pune ruarua o pune variġuri ruarua.

²⁵ Tau ta Ierusalemata etanuto-ġoi, arana tu Simeona. Ġia tu vei-iobuka-iobuka tarimana ema Barau ġena taravatu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana. Ġia na Isaraela ġeri vevaġa-maġuri enariato-ġoi ema Iauka Veaġa na evaġa-vonuato. ²⁶ Iauka Veaġa na maki evaġa-guruġaiato, ekirato, ġia asi roġo bemaseni mo, Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), roġo beġitaiani. ²⁷ Iauka Veaġa na Rubu Veaġa nuġanai Simeona eġori-toġaiato vau, Iesu tamana

ema sinana na ġeġwa-toġaiato, taravatu ekirani veigana beġene veia ġana. ²⁸ Benamo Simeona na mero eġabiato, efaniato, Barau evaġa-namoato, ekirato,

²⁹ “Vereġauka, ġemu vetuġunaġi tauna mai vau bono tuġu-fitoġagu,

ma mainogu ġesi mai baiaġoni

ġemu kiraġitore vaġa-ilailana.

³⁰ Varau ġemu vevaġa-maġuri

matagu na bama ġitaia,

³¹ ġoi na ovei-toreato tarimarima mabarari ġoirari ai.

³² Mamana maigā,

bese irauirau vaġa-mama-iaġiri,

ma ġoi ġemu bese Isaraela

vevato-iaġiri ġana.”

³³ Mero tamana e sinana na Simeona ġena gu-ruġa ġeseġaġito nai, ġeġaba-rakavato. ³⁴ Benamo Simeona na tauri ruarua evaġa-namorito, Maria ekiraiato, ekirato, “Mai mero na Isaraela tarimari ġutuma vaġa-ketori ema ġutuma vaġa-vaisirageri ai beiaġoni. Ġia tu vetoġa ta Barau ġenana, tarimarima ġutuma na beġe kiraġi-fitoġaiani, ³⁵ moġesi tarimarima nuġari vekuretoġari da-garari mabarari beġea foforini. Ġoi, Maria, maki midigumidigu asikei boġoitaġoni, noġa moġo lo-rumu kaia na beġe gwanu-toġaiani midiguna ka-vana.”

³⁶ Monai peroveta vavinena ta arana Ana. Ġia tu Fanuela natuna, Asere ġena doġoro vavinena. Ġia tu eveġaraġoto, laġani imaima ruarua (7) ġaraġona ġesi ġetanuto, ³⁷ benamo evabuto, laġani gabana imaima ma gabana toitoi vasivasi (84) etanuto, varau eġaukato. Rubu Veaġa asi eraga-kwaneato, laġani e boġi ai Barau etoma-rakariġo viniato-ġoi, eġuriġurito-ġoi ema eġaniveaġato-ġoi. ³⁸ Mo hora sebonai ġia maki eraġasito, benamo Barau evaġa-namoato, Ierusalemata vaġa-maġurina ġenariato-ġoi tarimari ġoirari ai mai mero varina ekiraġiato.

Nasareta ġana ma ġeġenoġoito

³⁹ Iosefa ema Maria na Vereġauka ġena taravatu ekirani veiġari mabarari ġeveirito murinai, Galilea ġana ġeġenoġoito, ġeri vanuġa Nasareta ġana. ⁴⁰ Mai mero ebareġoto ma gwadana ġesi; Barau ġena iaunega na evonuvonu-raġeto ema ġena namo e varevare-bara tu ġia iatanai.

Iesu Rubu Veaġa nuġanai

⁴¹ Laġani mabarari nuġari ai Iesu tamana ema sinana tu Ierusalemata ġana ġeiaġoto-ġoi, Pasova verekona dainai. (Moġa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). ⁴² Iesu ġena laġani gabanana ruarua (12) eġabiato nai, ġia maki tamana ema sinana ġesi vereko urana ġeiaġoto, ġeveito-ġoi kavana. ⁴³ Vereko ekorito murinai, ġeġenoġoito ġeri vanuġa ġana, senaġi ġia asi ribari, Iesu tu Ierusalemata ġeraga-kwaneato.

44 Ĝia ĝeri tuĝamaĝi Iesu tu ĝia ĝesi. Ĝaro sebona ĝerakato murinai, garagarari ema ĝatari fakari ai ĝevetauato. 45 Ĝevetauto nuĝanai asi ĝeĝoitaĝoato, moĝa lorinai ma ĝeĝenoĝoito Ierusalema ĝana Iesu vetauvetauna. 46 Ĝaro toitoi murinai ĝeĝoitaĝoato, Iesu tu Rubu Veaĝa nuĝanai Iuda tarimari ĝeri vevaĝa-riba tarimari ĝesi. Barau ĝena guruĝa ĝekiraĝirito-ĝoi eseĝaĝirito-ĝoi ema ĝia na maki edanaĝirito-ĝoi mai guruĝa aniri tu kara. 47 Mabarari na Iesu ĝena vedanaĝi ema evaĝa-veseto guruĝari ĝeseĝaĝito nai, ĝeĝaba-rakavato. 48 Iesu tamana ema sinana mainai ĝeĝoitaĝoato nai, nuĝari ĝefarevaĝi-rakavato, benamo sinana na ekiraiato, ekirato, “Natugu, karase nai ĝoi na ĝai maĝesi boveima? Ĝoi tamamu ema au tu ĝoi daimu ai dabarama maki beĝe doko, kamasi ta mai bovei baĝasi.”

49 Iesu ekirato, “Karase nai au ĝovetauguni? Ĝomi asi ribami au tu Tamagu ĝena numai?” 50 Senaĝi ĝia asi ribari, Iesu karase maĝesina evevaĝa-veseto.

51 Moĝa murinai Iesu tamana ma sinana ĝesi ĝeĝenoĝoito Nasareta ĝana. Ĝeri guruĝa mabarari eiago-vinirito-ĝoi. Maĝeri dagara ĝeĝorato mabarari Maria na nuĝanai etorerito ema etuĝamaĝi taĝorito-ĝoi. 52 Iesu efutuato ma iaunegana ĝesi, Barau ema tarimarima na maki ĝeuraviniato-ĝoi.

*Ioane Babatiso eġobatato**Ioane 1:19-28*

¹ Tiberio Kaisara, Roma ġeri vere, evereto laġani gabanana imaima (15) nuġanai, Pontio Pilato tu Iudea ġeri gavana, Heroda tu Galilea verena, tarina Filipo tu Iturea ma Trakoniti tanori ġeri vere, Lisania tu Abilene verena. ² Anas ma Kaiafas tu Rubu Veaġa vereri baregori. Mo negai Barau na Ioane Sakaria evaġa-guruġaiato tano fakanai. ³ Benamo Ioane na Ioridana ġarukana tanona mabarana eraka-vaġa-ġauato, eġobatato-ġoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure, ema babatiso beġene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ⁴ Isaia, peroveta tarimana, ġena bukai etoreato ilailanai, ekirato, “Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani, ‘Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia, ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa.

⁵ Douka gaburi mabarari boġono vaġa-vonuri, ġoro baregori e ġoro keiri mabarari boġono vaġa-faiarari. Dabara ġeġeva-ġeġevari boġono vaġa-maoromaorori, ema dabara koufakoufari maki boġono vaġa-vonuri.

⁶ Benamo tarimarima mabarari na Barau ġena vevaġa-maġuri beġe ġitaiani!’ ”

⁷ Tarimarima ġutuma Ioane ġenai ġeiaġoto, bene babatisori ġana. Benamo Ioane na eġobatarito, ekirarito, “Ġomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ġena vevaġa-maoro ġenana

boĝo raga-maĝurini? ⁸ Ĝemi rakava ĝerina boĝono vetuĝamaĝi-kure, ema boĝono raka-kure Barau ĝenai, benamo ĝemi maĝuri ai ĝwaĝwa namori boĝono buri. Asi boĝono kira, ‘Aberahamo tu ĝai tamama, (be Barau na beĝabi-raĝemani).’ Korana boĝono riba, Barau tu ma seĝukana Aberahamo natuna tu mai fore ĝerina bevaĝa-ĝorarini! ⁹ Koko tu ĝau korari ai varau beĝe toreri. Benamo ĝwaĝwa namori asi beĝe ĝwani ĝauri mabarari tu beĝe basirini, karavai beĝe fiu-raĝerini.”

¹⁰ Vegogo tarimari na Ioane ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Be, ĝai tu kara baĝana vei?” ¹¹ Ĝia na evaĝa-veserito, ekirato, “Ĝomi deidei ĝemi sedi ruarua nai, ta tu asi ĝena sedi tarimana bono vinia, e ma ĝana ĝaniĝani tarimana na maki moĝesi bene vei.”

¹² Takesi gogo tarimari maki babatiso beĝene ĝabi ĝana Ioane ĝenai ĝeiaĝoto, ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Vevaĝa-riba taumu, ĝai tu kamasi baĝana vei?” ¹³ Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Tar-avatu ekirani lorinai moĝo boĝono gogo.”

¹⁴ Vetari tarimari o soldia na maki ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝai maki kamasi baĝana vei? Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Tarima ĝeri moni asi boĝono verariri ema asi boĝono kira-rakavari. Ĝomi davami dainai maki asi boĝono mugu-mugu.”

¹⁵ Tarimarima nuĝari ai maiĝesi ĝetuĝamaĝito, “Mai tarima tu Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna), banaĝu,” ĝetato.

¹⁶ Benamo Ioane na mabarari evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Au tu nanu na ababatisomini, senaĝi

tarima ta beiaḡomani, ḡia ḡena seḡuka na au ḡegu seḡuka tu evanaḡiani. Au tu asi ilaila ḡia ḡena tamaka varona baruḡaiani. ḡia na Iauka Veaḡa ema karava na bebabatisomini. ¹⁷ ḡia ḡimanai tu iareva-iareva dagarana, widi momona tu widi tauri ḡenana bene iareva-ḡitakauri ḡana. Benamo widi tu ḡena vaḡa-vegogo numanai bevaḡa-vegogorini, senaḡi widi momona tu begabuani asi ebuseni karavanai.”

¹⁸ Ioane na mo guruḡai ema guruḡa ḡutumai maki Barau ḡena Vari Namona tarimarima eḡobata-vinirito, ema enoḡirito, ḡeri rakava ḡerina beḡene vetuḡamaḡi-kure. ¹⁹ Ioane na maki Heroda, Galilea verena, evaneato, korana tu ḡia kakana Filipo ḡaraḡona eḡaraḡoato nai, ema veiḡa rakavari ḡutuma eveirito nai. ²⁰ Heroda na mo rakava mabarari iatari ai ta ma etore-kauato, ḡia na Ioane dibura numanai ma ekou-ḡauato.

Ioane na Iesu ebabatisoato

Mataio 3:13-17; Mareko 1:9-11

²¹ Tarimarima mabarari Ioane na ebabatisorito-ḡoi nai, Iesu maki ebabatisoato. Benamo Iesu eḡauḡauto-ḡoi nuḡanai, guba evekeo-fakato, ²² Iauka Veaḡa emariḡoto ḡia iatanai, vetoḡana noḡa pune kavana. Garo ta guba na ekea-riḡoto, ekirato, “Ḗoi tu au Natugu, aura-vinimuni; ema ḡemu ai aiaku-rakavani maki.”

Iesu tubuna ḡatana arari

Mataio 1:1-17

²³ Iesu na ḡena ḡauvei esinaiato nai, ḡena laḡani tu gabana toitoi (30) kavana. Tarimarima

ḡekirato-ḡoi, ḡia tu Iosefa natuna. Besena tu maḡeri: Iosefa tu Heli natuna, ²⁴ Heli tu Matat natuna, Matat tu Levi natuna. Levi tu Melki natuna. Melki tu Ianai natuna. Ianai tu Iosefa natuna. ²⁵ Iosefa tu Matatia natuna. Matatia tu Amosa natuna. Amosa tu Nahum natuna. Nahum tu Eseli natuna. Eseli tu Nagai natuna. ²⁶ Nagai tu Mahat natuna. Mahat tu Matatia natuna. Matatia tu Semein natuna. Semein tu Ioseka natuna. Ioseka tu Ioda natuna. ²⁷ Ioda tu Ioanan natuna. Ioanan tu Resa natuna. Resa tu Serubabele natuna. Serubabele tu Sealtiele natuna. Sealtiele tu Neri natuna. ²⁸ Neri tu Melki natuna. Melki tu Adi natuna. Adi tu Kosam natuna. Kosam tu Elmadam natuna. Elmadam tu Ere natuna. ²⁹ Ere tu Iosua natuna. Iosua tu Eliesere natuna. Eliesere tu Iorim natuna. Iorim tu Matat natuna. Matat tu Levi natuna. ³⁰ Levi tu Simeona natuna. Simeona tu Iuda natuna. Iuda tu Iosefa natuna. Iosefa tu Ionam natuna. Ionam tu Eliakim natuna. ³¹ Eliakim tu Melea natuna. Melea tu Mena natuna. Mena tu Matata natuna. Matata tu Natan natuna. Natan tu Davida natuna. ³² Davida tu Iese natuna. Iese tu Obed natuna. Obed tu Boas natuna. Boas tu Salmone natuna. Salmone tu Nasona natuna. ³³ Nasona tu Aminadab natuna. Aminadab tu Admin natuna. Admin tu Areni natuna. Areni tu Hesron natuna. Hesron tu Perese natuna. Perese tu Iuda natuna. ³⁴ Iuda tu Iakobo natuna. Iakobo tu Isako natuna. Isako tu Aberahamo natuna. Aberahamo tu Tera natuna. Tera tu Nahoro natuna. ³⁵ Nahoro tu Serug natuna. Serug tu Reu natuna. Reu tu Peleg natuna. Peleg tu Ebere natuna. Ebere tu Sela natuna. ³⁶ Sela tu Kainana natuna. Kainana tu Afasada natuna. Afasada tu Sem natuna. Sem tu Noa natuna. Noa tu Lameka natuna. ³⁷ Lameka tu Metusela natuna. Metusela

tu Enoka natuna. Enoka tu Iared natuna. Iared tu Mahalalel natuna. Mahalalel tu Kainana natuna.
³⁸ Kainana tu Enos natuna. Enos tu Seta natuna. Seta tu Adamu natuna. Adamu tu Barau natuna.

4

Satani na Iesu eriba-ḡaniato

¹ Iesu Ioridana ḡarukanai Iauka Veāḡa na evaḡa-vonuato vau, ea ḡenoḡoito, benamo Iauka na tano fakana ḡana eḡori-iaḡoato. ² Monai ḡaro e boḡi gabana vasivasi (40) Diabolo na eribaḡaniato-ḡoi. Mo ḡaro mabarari nuḡari ai asi eḡaniḡanito-ḡoi, moḡa lorinai mo ḡaro ḡekorito murinai, ḡia evito-rakavaiato.

³ Diabolo na ekiraiato, ekirato, “Bema ḡoi Barau Natuna nai, mai fore nokiraia, be ḡaniḡani ai neiaḡo.” ⁴ A Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Buka Veāḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Tari-marima tu dia ḡaniḡani na moḡo bemaḡurini.’ ”

⁵ Benamo Diabolo na Iesu eḡori-raḡeato gabu ta tuḡunai, tanobara basileiari mabarari vaḡa-sebo evaḡa-ḡitaiato. ⁶ Benamo Diabolo ekirato, “Au na seḡuka bavinimuni, maiḡeri dagara mabarari boḡita-ḡaurini, aramu maki bebaregoni. Mai dagara mabarari tu au ḡegu, benamo aura-viniani tarimana baviniani. ⁷ Moḡa lorinai bema au botoma-rakariḡo viniguni nai, maiḡeri dagara mabarari boḡabirini ḡoi ḡemu.”

⁸ Senaḡi Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Buka Veāḡai tu maiḡesi ḡetoreato, ‘Vereḡauka, ḡoi ḡemu Barau bono toma-rakariḡo vinia, ḡia moḡo ḡereḡana vetuḡunaḡina bono iaḡo-vini!’ ”

⁹ Benamo Satani na Ierusalema ġana eġor-iaġoato, Rubu Veaġa tuġunai evaġa-ruġakauato, ekiraiato, “Bema ġoi Barau Natuna, mainana noburi-firiġo, ¹⁰ korana Buka Veaġa nuġanai maġesi ekirani, ‘Barau na ġena aneru bekirarini, ġoi beġe narimuni.’ ¹¹ Ekirani maki, ‘Aneru na ġimari na beġe ġobemuni, beġe ġabi-vaisimuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.’”

¹² Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai maki ekirani, ‘Vereġauka ġoi ġemu Barau asi bono riba-ġania.’”

¹³ Satani ġena veribaġani mabarari evaġa-koririto, benamo eraga-kwaneato, eiaġoto mo, ġaro ta.

Iesu ġena ġauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Mareko 1:14-15

¹⁴ Iesu ma eġenoġoito Galilea ġana, Iauka Veaġa seġukana maki ġia ġesi. Ġia varina Galilea tano nuġanai ġefiu-rovorovoato. ¹⁵ Iesu tu ġeri rubu nuġari ai evevaġa-ribato-ġoi, mabarari na ġevaġa-raġeato.

Nasareta tarimari na Iesu asi ġeġabi-raġeato

Mataio 13:53-58; Mareko 6:1-6

¹⁶ Benamo Iesu Nasareta ġana eiaġoto. Mai tu ġia ebaregoto vanuġana. Vanaġivanaġi eveito-ġoi kavana Sabadi ai ġia rubu ai eraka-toġato. Benamo Buka Veaġa bene iavia ġana evarigisito nai, ¹⁷ Isaia peroveta tarimana ġena buka rubu ġitaġauna tarimana na Iesu eviniato, benamo ġia na ereraiato, ġena iavi-iavi gabuna eġoitaġoato, maġesi ekirani,

¹⁸ “Vereġauka Iaukana tu

au ġegu ai maiġa,
korana ġia na tu
au eboroġiguto,
ema eviriġiguto,
Vari Namona gara veġubu tarimari bana ġobata-
viniri ġana.

Etuġuguto, dibura tarimari ġeri ai Barau na
dibura na varau eġabi-vaġirato varina
bana varifiua ġana,
ema mata-bubu tarimari
matari maki beġene fafa.

Ġevaġa-rakavarini tarimari
bana vaġa-maġuriri,

¹⁹ ema Vereġauka na tarimarima bevaġa-
maġuririni laġanina bana ġobata-iaġia.”

²⁰ Benamo Iesu na buka ma eiokuato, rubu
ġitaġauna tarimana ma evini-ġenoġoiato, ben-
amo etanu-tarito. Mabarari rubu nuġanai tari-
mari na ġeġita-karakaraiato. ²¹ Benamo Iesu
na eġobata-vinirito, ekirato, “Mai boġo seġaġia
guruġana tu toma ġaro ai bemoġoni.”

²² Benamo mabarari na ġevaġa-namoato e
ġeġabato, korana guruġa namori ekiraġirito nai.
Ġekirato, “Mai tu Iosefa natuna ba?”

²³ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Au rib-
agu ġomi na mai sisiba guruġana au ġegu ai
boġo kira-varaguni, boġo kirani, ‘Doketa tari-
mamu, tauġemu bono vevaġa-maġuri! Kaper-
anaumai oveirito veiġari variri ġama seġaġirito,
be mainai ġemu vanuġa korikori ai maki bono
vei.’ ” ²⁴ Moġoni akiramini, peroveta tarimana tu
ġena vanuġa korikori ai asi beġe ġabi-raġeani.

²⁵ Maiġa maki boġono seġaġi: Moġoni, Elia ġena

negai vabu ġutuma Isaraelai ġetanuto-ġoi. Laġani toitoi (3) ma ġue imaima sebona (6) nuġanai ġura asi eraguto-ġoi, tanobara mabarana doġe na eġabi-ġauato. ²⁶ Senaġi mo Isaraela vaburi ġeri ai Barau na Elia asi etuġu-iaġoato. Irau gabu vanuġana ta arana Sarefata, Sidono tanonai, vabu ta ġenai etuġu-iaġoato. ²⁷ Elisa, peroveta tarimana, ġena negai lepera tarimari ġutuma Isaraelai ġetanuto-ġoi, senaġi sebona ta asi evaġa-namoato, Naman, Siria tarimana, moġo ġereġana.

²⁸ Rubu ai ġevegogoto tarimari mabarari mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġebaru-rakavato. ²⁹ Benamo ġevariġisito, Iesu vanuġa na ġeinu-rosiato, ġeri vanuġa ġevaġa-ruġaiato ġorona tavi ta reke lofa asikeina na beġene fiu-riġoa ġetato. ³⁰ Senaġi Iesu tu ġia fakari na moġo eraka-vaġito, mo eiaġoto.

Iesu na iauka rakavana elai-vaġiato
Mareko 1:21-28

³¹ Iesu tu Kaperanauma, Galilea vanuġana ta, ġana evariġoto. Benamo Sabadi ai evevaġa-ribato. ³² Ġia ġena vevaġa-riba guruġari tarimarima na ġeseġaġiato nai, ġeġaba-rakavato, korana ġena guruġa ma seġukana.

³³ Rubu nuġanai iauka rakavana na eborogiato tarimana ta etanu-taġoto-ġoi. Ġia ekoġo-gigitarito, ekirato, ³⁴ “Iesu, Nasareta taumu o, kara ġemai noveia otoni? Ġoi ġai vaġa-rakavama uranai boiaġoma, ene? Au ribagu, ġoi tu Barau ġena Veaġa Tarimamu.”

³⁵ Iesu na ekira-ḡoiato, ekirato, “Gurumu, ḡia ḡenana noraka-vaḡi!” Benamo mo iauka rakavana na tano egidara-iaḡiato tarimarima ḡoirari ai, ḡia ḡenana eraka-vaḡito, fau ta maki asi eforito ḡia ḡenai.

³⁶ Benamo tarimarima mabarari nuḡari ḡefarevaḡi-rakavato, ḡeveguruḡa-vevinito, ḡekirato, “Mainai kamasi eguruḡani? Be, ma seḡukana e ma gwadana ḡesi iauka rakavari evaḡa-guruḡarini, benamo ḡeraka-vaḡini!”

³⁷ Benamo Iesu varina mo gabu mabaranai ḡefiu-rovorovoato.

*Iesu na Simona ḡena taḡama evaḡa-namoato
Mataio 8:14-15; Mareko 1:29-31*

³⁸ Iesu rubu eraga-kwaneato, benamo Simona ḡena numa ḡana eiaḡoto. Simona ḡena taḡama vavinena ekeвето, tauḡanina eseḡukarakavato; benamo Iesu ḡenoḡiato bene vaḡakavaia. ³⁹ Benamo Iesu eiaḡoto mo vavine sevinai eruḡato, keve ekira-ḡoiato, benamo keve eko-rito. Vavine maoromaoro evariḡisito, benamo eḡuburito.

*Keve tarimari ḡutuma Iesu na evaḡa-namorito
Mataio 8:16-17; Mareko 1:32-34*

⁴⁰ Ġaro ea keto-firiḡoto-ḡoi nai, tarimarima na keve irauirau tarimari mabarari Iesu ḡenai ḡeḡori-iaḡorito. Ġia ḡimana tarima tata iatari ai etore-kaurito evaḡa-namorito. ⁴¹ Iauka rakavari maki tarimarima ḡutuma ḡerina ḡeraka-vaḡito, benamo iauka rakavari ḡekoḡoto, ḡekirato, “Ġoi

tu Barau Natuna!” Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito asi beġene guruġa, korana ġia ribari Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

Iesu rubu nuġari ai eġobatato-ġoi

Mareko 1:35-39

⁴² Elaġanito, Iesu evariġisito, tano fakana ġana eiaġoto. Tarimarima na ġea vetauato, ġedoġariato, ġeġabi-tariato asi ġeri ura ġia na bene raga-kwaneri ġetato. ⁴³ Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu vanuġa irauri ai maki bana ġobata, Barau ġena Basileia varina namona bana fiua, Barau na etuġuguto korana tu moġa.”

⁴⁴ Benamo Iudea tanona ruburi nuġari ai eġobatato-ġoi.

5

Iesu na ġena mero ekearito

¹ Ġaro ta Iesu tu Genesareta kouna riki-nai eruġa-taġoto-ġoi, tarimarima na ġeraga-ġeġeraġiato, Barau ġena guruġa beġene seġaġia ġana. ² Ġia tu ġasi ruarua eġitarito, kou rik-inai ġeinu-raġerito; maina tarimari na ġeraga-kwanerito, ġeri reke ġeġuriġirito-ġoi. ³ Benamo Iesu tu mo ġasi tai eraġeto, Simona ġena ġasi. Ġia na Simona ekiraiato, kota negini-rosia nanu ġana. Benamo ġasi ai etanu-tarito, tarimarima ġutuma evaġa-ribarito.

⁴ Eguruġa-ġosito vau, ġia na Simona ekiraiato, ekirato, “Ġemi ġasi dodoku rekena ġana

gogini-rosia, be ġemi reke boġono toreri, maġani-kone boġono vaġi ġana.” ⁵ Simona evaġa-veseto, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġai tu baġa vek-waraġi-laġani, maġani-kone ta maki asi baġa doġaria, senaġi ġoi ġemu guruġa dainai reke atorerini.” ⁶ Benamo ġetorerito, maġani-kone asisebo ġetoġato, ġeri reke maki dori ġevedareto. ⁷ Moġesi nai karori ġasi tai ġelau-iaverito, beġene iaġoma, be ġia beġenema vaġa-kavari ġetato. Ġeiaġomato, ġasi ruarua maġani-kone na ġevaġa-vonurito, dori ġeburuto-ġoi.

⁸ Simona Petero na mo veiġa eġorato dagarana eġitaiato, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito vau ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, noraka-veġita au ġeguna, au tu vei-rakava tarimagu!” ⁹ Korana tu ġia ma karona mabarana ġesi nuġari ġefarevaġi-rakavato, mo maġani-kone asisebo ġevaġirito nai. ¹⁰ Simona ġesi ġemaina-vegogoto-ġoi tarimari maki Iakobo (o Iames) e Ioane, Sebedaio natuna, ġeġaba-rakavato. Iesu na Simona ekiraiato, ekirato, “Asi nogari; maitoma bevesina beiaġoni, ġoi tu tarimarima bomaina-vinirini.” ¹¹ Benamo ġasi ruarua tu kou rikinai ġeinuraġerito, ġeri dagara mabarari ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

Iesu na lepera tarimana evaġa-namoato

Mataio 8:1-4; Mareko 1:40-45

¹² Ġaro ta Iesu tu vanuġa ta nuġanai, tarima ta monai kefina mabarana lepera moġo. Ġia na Iesu eġitaiato nai, ġoiranai evetui-tarito, enoġiato, ekirato, “Vereġauka, bema ġoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba!” ¹³ Iesu

ġimana etuġu-iaġoato, eġabi-karaiato, ekirato, “Aurani, be nonamo!” Benamo vaġa-sebo lepera na eraga-kwaneato.

¹⁴ Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Tarima ta asi bono kira-varaia.” Ma ekirato, “Noiaġo, Rubu Veaġa verena na bene ġitamu, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraġiato ilailanai bono vinia, be tarimarima beġene riba, ġoi tu bonamo.”

¹⁵ Senaġi Iesu varina tarimarima na ġefiu-rovorovoato-ġoi vau, tarimarima ġutuma-bara ġevegogoto-ġoi, ġia ġena guruġa seġaġi-seġaġiri e ġeri keve vaġa-namori uranai. ¹⁶ Senaġi Iesu tu eraka-veġitato-ġoi tano fakana ġana, ea ġuriġurito-ġoi.

Iesu na rakava etuġamaġi-fitogarito

Mataio 9:1-8; Mareko 2:1-12

¹⁷ Ġaro tai Iesu evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, Farisea tarimari e taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari Galilea e Iudea vanuġari mabarari na, ema Ierusalemna na ġeiaġomato, ġia sevinai ġema tanu-tarito. Barau ġena seġuka Iesu ġenai evaġa-foforiato, keve tarimari bene vaġa-namori ġana. ¹⁸ Tarima kotari na tauġanina tavi ta emaseto tarimana ta gedai genagenanai ġeġwa-iaġoato. Numa nuġanai beġene raka-toġa dabarana ġevetauato, Iesu ġoiranai beġene toretaria ġetato. ¹⁹ Senaġi tarimarima ġutuma naima, rakatoġa dabara ta asi ġedoġariato. Moġa lorinai keve rakava tarimana ma gedana ġesi ġeġwa-raġeato numa tuġunai, ġuduġu ġeġiu-fakaiato vau, ġetuġu-riġoato tarimarima fakari ai Iesu ġoiranai.

²⁰ Iesu na ġeri veġabidadama eġitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, “Ġata, ġoi ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari.”

²¹ Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari maiġesi ġetuġamaġito, “Mai tu deikara, ġia na Barau ekira-fitoġaiani? Barau ġereġana na moġo rakava etuġamaġi-fitoġarini!”

²² Iesu ma ribana ġia kara ġetuġamaġirito-ġoi, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai nuġami ai maniġesi ġotuġamaġini?

²³ Aiġesina baguruġani tu meraġa, ‘Ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari’ banasi, ba bara kira, ‘Novariġisi, be noraka’ barasi? ²⁴ Au na navaġa-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma seġukana rakava betuġamaġi-fitoġarini tanobarai.” Ġia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Novariġisi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiaġo!”

²⁵ Benamo ġia maoromaoro evariġisito tarimarima ġoirari ai, egena-iaġirito dagarari eġabirito, ġena numa ġana eiaġoto, Barau evaġa-raġeato. ²⁶ Tarimarima mabarari nuġari ġefarevaġito ema Barau ġevaġa-raġeato. Gari na evaġa-vonurito, benamo ġekirato, “Veġa boruri toma ġaro ai bita ġita!”

Iesu na takesi gogo tarimana arana Levi ekeaiato

Mataio 9:9-13; Mareko 2:13-17

²⁷ Moġa murinai Iesu tu vanuġa na erakarosito, benamo takesi gogo tarimana arana Levi takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai tanutaġo eġitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato,

ekirato, “Murigu ai noma raka.” ²⁸ Benamo Levi evariĝisito, ĝena dagara mabarari eraga-kwanerito, Iesu murinai erakato.

²⁹ Benamo Levi na ĝaniĝani baregona ĝena numai eveiato Iesu ĝana. Varivari tarimari ve-fakari ai tarimarima ĝutuma takesi gogo tarimari ema tarima tari ĝia ĝesi ĝeĝaniĝanito. ³⁰ Farisea tarimari tari e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari, ĝia ĝeri doĝoro tarimari, ĝevanevaneto Iesu ĝena mero ĝeri ai, ĝekirato, “Karase nai ĝomi tu takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ĝesi ĝoĝaniĝanini ema ĝoniuniu-vegogoni?” ³¹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Namo tarimari tu doketa asi beĝe vetaurini, senaĝi keve tarimari moĝo. ³² Au maki vei iobukaiobuka tarimari keakeari asi aiaĝomato, senaĝi vei-rakava tarimari beĝene vetuĝamaĝi-kure e beĝene raka-kure ĝana aiaĝomato.”

Ĝaniveaĝa

Mataio 9:14-17; Mareko 2:18-22

³³ Farisea tarimari na Iesu ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, “Ioane Babatiso ĝena mero nega-ĝutuma ĝeĝani-veaĝani e ĝeĝuriĝurini. Ĝai ĝema mero maki moĝesi ĝeveini, a ĝoi ĝemu mero tu ĝeĝaniĝanini e ĝeniuniuni moĝo.”

³⁴ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Ĝomi ĝotuĝamaĝini veĝaraĝo variĝu tarimana ĝatana seviri ai etanuni nuĝanai beĝe ĝani-veaĝani ei? ³⁵ Ĝarona eiaĝomani, veĝaraĝo variĝu tarimana ĝia ĝerina beĝe ĝabi-veĝitaiani, monai vau beĝe ĝani-veaĝani.”

³⁶ Iesu na ġeri barabore ta ma ekiraġiato, ekirato, “Tarima ta na dabuġa variġuna asi bedareani, dabuġa guinena bani-iaġina. Bema moġesi beveini nai, dabuġa variġuna bedareani, ema dabuġa variġuna veseana dabuġa guinena ġesi asi beġe ilailani. ³⁷ Tarima ta na vine nanuna variġuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesi beveini nai, vine nanuna variġuna na kefi guinena beġani-fakaiani. Vine nanuna bevebubuni e kefina berakavani. ³⁸ Senaġi vine nanuna variġuna nanigosi kefina variġunai besisiani tu namo! ³⁹ Ema tarima ta na vine nanuna guinena eniuani murinai vine nanuna variġuna asi beura-viniani, korana ġia bekirani, ‘Vine nanuna guinena tu namo vedaurea.’ ”

6

Iesu tu Sabadi Verena

¹ Sabadi tai Iesu widi vamokari nuġari na eraka-iaġoto-ġoi, benamo ġena mero widi ġebukito, ġimari ai ġemuturito-ġoi, benamo tauri tu ġeġanirito-ġoi. ² Farisea tarimari kotari na ġedanaġirito, ġekirato, “Ġomi tu kara dainai ġaina taravatu asi ġokorana-iaġiani, Sabadi ai widi ġobukini?”

³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi Davida ma karona ġesi ġevitorito nai, Davida na veġa ta eveiato guruġana tu asi ġoiaviani? ⁴ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi eġabito, eġanito ema karona maki evinirito. Mo beredi tu veaġa, Rubu Veaġa vereri

moĝo ĝari, taravatu.” ⁵ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

Ĝima boso tarimana

Mataio 12:9-14; Mareko 3:1-6

⁶ Ma Sabadi tai Iesu rubu ai eraka-toĝato, benamo evevaĝa-ribato-ĝoi. Monai tarima ta tu ĝimana aroribana tu ebosoto. ⁷ Taravatu ĝevevaĝa-riba iagiato-ĝoi tarimari e Farisea tarimari na tu ĝia ĝeĝita-taĝoato-ĝoi, mai Sabadi ai bevevaĝa-namoni ba asigi, korana beĝene samania ĝana. ⁸ Senaĝina Iesu na ĝia kara ĝetuĝamaĝiato-ĝoi tu eribaiato, benamo mo tarima ĝimana boso ekiraiato, ekirato, “Noruĝa-vaisi, mainai noma ruĝa.” Benamo eruĝa-vaisito, ea ruĝato. ⁹ Benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Nadanaĝimi roĝo, taravatu nuĝanai aiĝa tu namo, Sabadi ai veiĝa namori veiveiri namo ba veiĝa rakavari sini veiri? Tana vevaĝa-maĝuri ba tana vaĝivaĝi?” ¹⁰ Eboĝe-ĝeĝeraĝito, mabarari eĝitarito, benamo mo tarima ekiraiato, ekirato, “Ĝimamu notuĝu-roroĝotoa.” Ĝimana etuĝu-roroĝotoato, benamo enamoto ĝimana reke ta kavana.

¹¹ Senaĝina ĝia tu ĝebaru-rakavato, benamo tauĝeri fakari ai moĝo ĝeguruĝa-vegogoto Iesu kamasi ta beĝene veia ĝana.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eĝabihidrito

Mataio 10:1-4; Mareko 3:13-19

¹² Mo ĝaro tai Iesu ĝoro ta tuĝuna ĝana evaraĝeto ĝuriĝuri, benamo mo boĝi vinubana Barau ĝenai eĝauĝauto. ¹³ Elaĝanito, ĝena

mero ekea-vegogorito, benamo gabanana ruarua (12) eḡabi-viriḡirito, arari evatorito, apostolo. ¹⁴ Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru; e Iakobo (o Iames), e Ioane, e Filipino, e Batolomeo, ¹⁵ e Mataio, e Tomasi; e Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; e Simona, Selote tarimana; ¹⁶ e Iudas, Iakobo (o Iames) natuna; ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

Iesu evevaḡa-ribato e keve evaḡa-namorito

Mataio 4:24-25; Mareko 3:7-12

¹⁷ Ġia ḡesi ḡoro na ḡeseiriḡoto tano faiaranai, benamo Iesu ema ruḡa-tarito. Ġia ḡenai riba ḡeḡabito-ḡoi tarimari ḡutuma ema tarimarima ḡutuma lelevaḡiri maki Iudea ema Ierusalema na ḡeiaḡomato, Taia konena na e Sidono konena na ḡeiaḡomato, ¹⁸ ḡia beḡene seḡaḡia uranai ema ḡeri keve bene vaḡa-namori ḡana. Iauka rakavari na ḡeboroḡirito tarimari maki evaḡa-namorito. ¹⁹ Benamo tarimarima mabarari ḡeurato-ḡoi Iesu beḡene ḡabi-karaia, korana tu seḡuka ḡia ḡenana eiaḡomato-ḡoi, benamo tarimarima mabarari ḡeri keve ḡenamoto-ḡoi.

Deikara beḡene iaku e deikara ḡeri ai tu rakava

Mataio 5:1-12

²⁰ Iesu eboḡeboḡeto, benamo eboḡe-iaḡoto ḡena mero eḡitarito vau ekirato:

“Gara veḡubu tu ḡoiaku,
korana Barau ḡena Basileia tu ḡomi ḡemi.

²¹ Ġomi deidei toma ḡevitomini tu boḡono iaku,
korana ḡomi roḡo boḡo ḡani-maseni bene.
Ġomi deidei toma ḡotaḡi-taḡini tu boḡono iaku,
korana boḡo rikini bene.

22 Boĝono verere bema tarima na beĝe baru-vinimini, beĝe kira-fitoĝamini, beĝe rorito-remini, ema arami beĝe vaĝa-rakavarini Tarimarima Natuna dainai. 23 Moĝeri beĝe ĝorani ĝaronai boĝono iaku e boĝono buri-vaisi ma vereremi ĝesi, korana davami tu asikeikeina gubai. Korana ĝia seneri na maki peroveta tarimari moĝesi ĝeveirito.

24 Senaĝina ĝomi ma ĝemi farefare ĝutuma tarimami vetuĝami kika, korana vaĝa-iakumi farefareri tu varau ĝoĝabito bene.

25 Toma ĝoĝani-maseni tarimami, vetuĝami, korana beĝea vitomini. Toma ĝorikini tarimami, vetuĝami kika, korana nuĝami beĝea metoni e boĝoa taĝini.

26 Tarimarima na ĝekiraĝi-varaĝe varaĝemini tarimami, vetuĝami, korana seneri na maki peroveta tarimari ĝofaĝofari tu maniĝesi ĝevaĝa-raĝerito.”

*Ĝevaĝa-rakavamini tarimari boĝono ura-viniri
Mataio 5:38-48*

27 “Senaĝina au ĝoseĝaĝiguni tarimami akiramini: Ĝebaru-vinimini tarimari boĝono ura-viniri, ĝevaĝa-rakavamini tarimari veĝa namori boĝono vei-viniri. 28 Ĝekira-rakavamini tarimari boĝono vaĝa-namori ema veĝa rakavari ĝevei-vinimini tarimari ĝeri boĝono ĝuriĝuri. 29 Bema

tarima ta na taḡomu tavi ta beforoani nai, taḡomu reke ta maki bono vinia. Tarima ta na ḡemu koudi beḡabiani nai, sedi maki asi bono ḡabitaria, bene ḡabia. ³⁰ Ḡemu ai beḡe noḡinoḡini tarimari bono viniri ema deikara na ḡemu dagara ta beḡabi-rakaiani, ḡabiḡoina guruḡana asi bono vei. ³¹ Kara ourani tarimarima na ḡemu ai beḡene veia veiḡana, ḡia ḡeri ai maki mo veiḡa bono veia.

³² Bema ḡoura-vinirini tarimari tu ḡomi ḡeura-vinimini tarimari moḡo nai, ḡomi ḡemi namo tu kara? Rakava tarimari maki ḡeura-vinirini tarimari moḡo ḡeura-vinirini. ³³ O bema veiḡa namori ḡemi ai ḡeveini tarimari moḡo veiḡa namori ḡovei-vinirini, ḡomi ḡemi namo tu kara? Rakava tarimari maki mani veiḡa sebona ḡeveiani. ³⁴ O bema ma beḡe vini-ḡoimini tarimari moḡo ḡovinirini, ḡomi ḡemi namo tu kara? Rakava tarimari na maki tarima ḡevinirini, murinai tu mabarari ma beḡene dava-ḡoiri ḡetoni. ³⁵ Senaḡina ḡebaru-vinimini ema ḡevaḡa-rakavamini tarimari boḡono ura-viniri, veiḡa namori ḡeri ai boḡono vei, boḡono viniri, a tuḡu vaḡa-voi tuḡamaḡina asi boḡono vei. Benamo davami beḡene barego, ema Iaru-korokoro Barauna natunai boḡono iaḡo, korana tu ḡia na asi ḡevaḡa-namoani tarimari e vei-rakava tarimari evaḡa-namorini. ³⁶ Boḡono vevetuḡa-ḡwa, ḡomi Tamami evevetuḡa-ḡwani kavana.”

Nuḡami ai tarimarima asi boḡono vaḡa-rakavari

Mataio 7:1-5

37 “Nuḡami ai tarimarima asi boḡono kira-kerereri. Moḡesi tu Barau na maki asi beki-raḡimini ḡomi tu kerere. Rakava voina tarimarima ḡeri ai asi boḡono kiraḡi-kaua, benamo Barau na rakava voina ḡemi ai asi beki-raḡi-kauani. Rakava boḡono tuḡamaḡi-fitoḡaia, be Barau na maki ḡemi rakava bene tuḡamaḡi-fitoḡari. 38 Boḡono vini, be Barau na maki bene vinimi, ḡutumari bene dori-riḡori, bene kora-vegogori, bene vonu-fokafoka, bene ḡiḡiḡiḡi-seḡi, bene bubu-riḡoa ḡemi ai. Korana aiḡesi ḡomi ḡovinini, Barau na maki moḡesi bevinimini.”

39 Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, “Mata-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beḡori-kauani riba ba? Ba tauri ru-aru kouwai beḡea keto-ḡurani? 40 Riba vetau merona na evaḡa-ribaiani tarimana asi bevanagiani, senaḡina ḡena sikuli bevaḡa-koriani vau, evaḡa-ribaiani tarimana ḡesi beḡe ilailani.

41 Kara dainai tarikakamu matanai libika oḡitaiani, senaḡi ḡoi matamu ai ḡau tubina tu asi otuḡamaḡiani. 42 Kamara dabarai ḡoi tarikakamu okiraiani, okirani, ‘Ḡata, au na roḡo matamu ai libika nakokia,’ senaḡina ḡoi tauḡemu matamu ai ḡau tubina tu asi oḡitaiani? Ḡofaḡofa tarimamu, guine tu ḡoi matamu ai ḡau tubina nokoki-vaḡia roḡo, benamo boboḡeboḡe-ginikauni vau, tarikakamu matanai libika bono kokia.”

Ḡau ta ḡwaḡwana

Mataio 7:16-20; 12:33-35

43 “Ḡau namona beḡwani ḡwaḡwana tu dia rakava, ema ḡau rakavana beḡwani ḡwaḡwana

tu dia namo. ⁴⁴ Ĝau mabarari tu ĝwari ai bita ribani. Figi ĝwari maki ĝau ma giniginiri ĝerina asi ĝebokoni, ema vine ĝwari (o grapes) ĝauĝa giniginiri ĝeri ai asi ĝebokoni. ⁴⁵ Tarima namona na dagara namori nuĝanai evaĝa-vegogorini dagarari bevaĝa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuĝanai evaĝa-vegogorini dagarari bevaĝa-raka-rosirini. Korana tarima tu nuĝana na kara eiaĝomani murunai ekiraĝirini.”

Numa ĝeragani tarimari ruarua

Mataio 7:24-27

⁴⁶ “Karase nai au ĝokiraĝiguni, ĝokirani, ‘Vereĝauka, Vereĝauka,’ nuĝanai au aguruĝani veĝari tu asi ĝoveirini? ⁴⁷ Navaĝa-ribami, deikara au ĝegu ai eiaĝomani, au ĝegu guruĝa ema seĝaĝini ma veĝari eveirini tu kamasi. ⁴⁸ Ĝia tu tarima ta ĝena numa eragaiato kavana. Guri ekwa-variĝo kwareĝaiato, ema fore iatanai evaĝa-ruĝaiato, benamo ĝabata baregona eragato, mo numa edoriato, senaĝi asi eketoto, korana fore iatanai eragaiato nai. ⁴⁹ A tarima ta au ĝegu guruĝa eseĝaĝirini, senaĝi veĝari tu asi eveirini, ĝia tu numa eragaiato nai, tano moirana iatanai moĝo evaĝa-ruĝaiato, ĝabata na mo numa edoriato nai, eketo-tarito, benamo eĝwa-rovorovoato.”

7

Roma vetari verena ĝena vetuĝunaĝi merona

¹ Iesu na moĝeri guruĝa mabarari tarimarima ĝoirari ai ekiraĝi-ĝosirito vau, Kaperanauma vanuĝanai eraka-toĝato. ² Monai Roma vetari

verena ta etanuto-ḡoi. Ġena vetuḡunaḡi merona, euravini-baregoato-ḡoi merona, ekeve-rakavato, dori emaseto-ḡoi. ³ Vetari verena na Iesu varina eseḡaḡiato, benamo Iuda tarima baregori kota etuḡu-iaḡorito, Iesu beḡene noḡia, bene iaḡoma, ḡena vetuḡunaḡi merona benema vaḡa-namoa. ⁴ Benamo Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ma nuḡari mabarari ḡesi ḡenoḡiato, ḡekirato, “Mai vetari verena tu tarima namona naima bono vaḡa-kavaia. ⁵ Korana ḡia na ḡita besera eura-vinirini, ema ḡai ḡema rubu maki ḡia na eragaiato.”

⁶ Iesu ḡia ḡesi ḡeiaḡoto. Numa ḡerakakavinaḡiato-ḡoi nai, vetari verena na ḡatana kota etuḡu-iaḡorito Iesu ḡoirana ḡana, benamo vetari verena ḡena guruḡa Iesu ḡekira-varaiato, ḡekirato, “Vereḡauka, asi novekwaraḡi, au tu asi ilaila, ḡoi ḡegu numai boraḡekauni. ⁷ Au maki asi ilaila, ḡoi ḡemu ai baiaḡosini. Senaḡi ḡoi noguruḡa moḡo, benamo au ḡegu vetuḡunaḡi merona benamoni. ⁸ Au maki tarima kota ḡeri veḡitaḡau gabureri ai ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Noraka!’ benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaḡoma!’ benamo beiaḡomani. Ema au ḡegu vetuḡunaḡi merona bakiraiani, ‘Maiḡa noveia!’ benamo beveiani.”

⁹ Iesu na mai guruḡa eseḡaḡiato nai, eḡabarakavato, eruḡa-kureto, ḡia murinai ḡerakato tarimari ḡutuma evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Au na ḡomi akiramini, veḡabidadama maiḡesi kavana Isaraela nuḡanai asi adoḡariato.”

¹⁰ Benamo vetari verena na etuḡurito tarimari ma ḡeḡenoḡoito ḡia ḡena numa ḡana. Keve

merona ġedoġariato, ġena keve varau ekorito.

*Iesu na vabu ta natuna mase na evaġa-maġuri-
ġenoġoiato*

¹¹ Moġa murinai Iesu tu vanuġa ta ġana eiaġoto arana Nain. Ġena mero ema tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ġeiaġoto. ¹² Vanuġa nuġanai roġosi ġene raka-toġa nuġanai, mase ta vanuġa nuġana na ġeġwa-rosiato-ġoi. Vabu ta natuna merona ġora ġereġa emaseto. Vanuġa tarimari ġutuma na vabu ġekavaiato. ¹³ Iesu na mo vabu eġitaiato, benamo evetuġaiato, ekiraiato, ekirato, “Asi no-taġi.” ¹⁴ Benamo Iesu eraka-kavi-iaġoto, mase mauġana eġabi-karaiato. Mauġa ġeġwaiato tarimari ġeruġa-tarito. Benamo Iesu ekirato, “Mero futua, akiramuni, novariġisi!” ¹⁵ Benamo etanuvaisito, eguruġato. Moġa murinai Iesu na ġia sinana ma evini-ġenoġoiato.

¹⁶ Mabarari gari na evaġa-vonurito. Barau ġevaġa-raġeato, ġekirato, “Peroveta tarimana barana ta ġita fakarai bema fofori!” ema, “Barau na ġena bese tarimari benema vaġa-kavari ġana beiaġoma!”

¹⁷ Benamo mai veiġa varina Iudea mabaranai ema Iudea sevina vanuġari mabarari ai ġefu-rovorovoato.

*Iesu ma Ioane Babatiso
Mataio 11:2-19*

¹⁸ Ioane ġena mero na mai dagara mabarari ġeġorato dagarari ġekira-varaiato. Benamo Ioane na ġena mero ruarua ekearito, ¹⁹ etuġurito

Vereḡauka ḡenai, ḡene danaḡia, “Ioane na eki-raḡiato, beiaḡomani tarimana tu ḡoi, ba tarima boruna ta baḡana vaḡa-nogaia?”

²⁰ Tauri ruarua Iesu ḡenai ḡeraḡasito, benamo ḡekirato, “Ioane Babatiso na betuḡuma, bekira, ‘Ḡia na ekiraḡiato beiaḡomani tarimana tu ḡoi, ba tarima boruna ta baḡana vaḡa-nogaia?’ ”

²¹ Mo aoa ai Iesu na tarimarima ḡutuma evaḡa-namorito, keve tarimari, midigu ḡeḡanito-ḡoi tarimari, iauka rakavari na ḡeboroḡirito tarimari. Mata-bubu tarimari ḡutuma maki matari evaḡa-iaḡarito.

²² Benamo Iesu na tauri ruarua evaḡa-veserito, ekirato, “Ḡoḡenoḡoi, ḡomi na boḡo ḡitari e boḡo seḡaḡiri veḡari Ioane boḡono kira-varaia: Mata-bubu tarimari ḡeboḡeboḡeni, kwaku rakava tarimari ḡerakani, lepera tarimari ḡenamoni, seḡa-bubu tarimari ḡeseḡaḡini, mase tarimari ḡevariḡisi-ḡenoḡoini, ema asi ḡeri-ḡari tarimari ḡeri ai Vari Namona eḡobata-vinirini.

²³ Ḡena veḡabidadama au ḡegu ai asi beraga-kwaneani tarimana tu eiakuni!”

²⁴ Ioane ḡena vetuḡunaḡi tarimari ḡerakato vau, Iesu na ḡevegogoto tarimari evaḡa-guruḡarito, Ioane varina ḡeri ekiraḡiato, ekirato, “Kara boḡono ḡitaia ḡana tano fakana ḡana ḡoiaḡoto? Gobu iavara na ekwari-ḡareva ḡarevaiani ḡitaḡitana ḡoiaḡoto? ²⁵ Kara boḡono ḡitaia ḡana ḡoiaḡoto? Dabuḡa namona eveiani tarimana ḡitaḡitana ḡoiaḡoto? Asiḡina, dabuḡa namori ḡeveirini tarimari ema ḡaniḡani namori ḡeḡanirini tarimari tu vere tarimari ḡeri numai ḡetanuni!

²⁶ Be, kara boḡono ḡitaia ḡana ḡoiaḡoto? Peroveta

tarimana dainai? Aba! Akiramini, gōgītaiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari evanaḡirini. ²⁷ Ioane varina Buka Veaḡai maiḡesi etoreato, Barau ekirato,

‘Au na ḡegu vetuḡunaḡi tarimana tu batuḡu-guineani,

ḡemu dabara ḡoiramu ai vaḡa-maḡatana.’ ”

²⁸ Iesu ma ekirato, “Akiramini, mai tanobarai beḡe maḡuri tarimari mabarari fakari ai ta na Ioane asi bevanaḡiani. Senaḡi Barau ḡena Basileia nuḡanai gabi tarimana na Ioane tu evanaḡiani.”

²⁹ Tarimarima mabarari ema takesi gogo tarimari maki mai guruḡa ḡeseḡaḡiato nai, ḡia na Barau ḡena dabara ḡevaḡa-moḡoniato, Ioane ḡena babatiso ḡeḡabiato. ³⁰ Senaḡi Farisea tarimari e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari na Barau ḡena vevaḡa-maḡuri dabarana ḡia ḡeri ai ḡetuḡamaḡi-fitoḡaiato. Ioane ḡena babatiso ḡia ḡeri ai asi ḡeḡabi-raḡeato.

³¹ “Toma ḡuru tarimari tu deikarari ḡesi bana vaḡa-ilailari? Ḡia tu kamasi? ³² Ḡia tu noḡa mero keiri kavana, vanuḡa ḡatamanai ḡetanu-taḡoni, ḡeḡereni, tavi ta merori na tavi tai ḡekea-vinirini, ḡekirani,

‘Ḡai tu veḡaraḡo vererenai gita ḡalauto-ḡoi ḡomi ḡemi, senaḡi ḡomi tu asi ḡobarato-ḡoi! Ḡai tu mase mariri ḡaḡabito-ḡoi, senaḡi ḡomi tu asi ḡotaḡito-ḡoi!’

³³ Korana tu Ioane Babatiso eiaḡomato, eḡani-veaḡato ema vine nanuna asi eniuato. Benamo ḡomi ḡokirani, ‘Ḡia tu iauka rakavana

na eborogiato,’ ġotoni. ³⁴ Tarimarima Natuna eiaġomato, ġia tu ġaniġani ta asi eruġaiani. Benamo ġomi ġokirani, ‘Ġia tu boġeka tarimana ema vine nanuna eniu-ġutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġatari,’ ġotoni. ³⁵ Senaġi Barau ġena iaunega ġeġabi-raġeani tarimari na Barau ġena iaunega ġevaġa-moġoniani.”

Iesu tu Simona, Farisea tarimana, ġena numai

³⁶ Farisea tarimana ta na Iesu enoġiato, beġene ġaniġani-vegogo etato. Benamo Iesu eiaġoto ġena numa ġana, ġaniġani gabunai etanu-tarito. ³⁷ Mo vanuġai vavine ta etanuto-ġoi, ġia tu mata-boraġa vavinena. Ġia eseġaġito, Iesu tu Farisea tarimana ġena numai eġaniġanito-ġoi, benamo fore kavabuna namona, alabasta forena na ġeveiato kavabuna, nuġanai tu muramura ma bonana namona eġabi-kauato, ³⁸ eiaġoto Iesu murinai eritoġo-tarito, kwakuna koranai etaġi-rakavato, benamo matana nanuna na Iesu kwakuna evaġa-nufarito. Benamo ġwina na ma edau-kaukaurito, kwakuna everauato, muramura ma bonana namona kwakunai ebubuato.

³⁹ Farisea tarimana na, mo veiġa eġitaiato nai, ġia nuġanai maiġesi etuġamaġito, “Mai tau bema moġoni peroveta tarimana nai tu, ġia bere riba, ġia eġabi-karaiani vavinena tu deikara. Ġia bere riba, mo vavine tu mata-boraġa vavinena!”

⁴⁰ Benamo Iesu na ġia evaġa-guruġaiato, ekirato, “Simona, au tu ma ġegu guruġa ġoi ġemu ai.” Simona ekirato, “Vevaġa-riba taumu, noguruġa, be naseġaġi.”

⁴¹ Iesu ekirato, “Tarima ruarua na moni evinito-ḡoi tarimana ḡenai moni ḡeḡabi-toreto. Tarima ta na silva moniri sinau imaima (500) eḡabi-torerito, ma ta na tu silva moniri gabana imaima (50) eḡabi-torerito. ⁴² Senaḡi mai tarima ruarua na ḡeri ḡabitore vaḡa-ḡenoḡoina tu gwaḡiḡi rakava nai, moni evinito-ḡoi tarimana na ḡeri ḡabitore etuḡamaḡi-fitoḡaiato moḡo. Dei na mo tarima euravini-baregoato?”

⁴³ Simona evaḡa-veseto, ekirato, “Au atuḡamaḡini tu, eḡabitore-baregoto tarimana.” Iesu ekirato, “Oi, ḡemu vaḡa-veše tu maoro.”

⁴⁴ Moḡa murinai Iesu etanu-kureto, vavine eḡoiraiato vau, Simona ekiraiato, ekirato, “Mai vavine oḡitaiani? Au ḡoi ḡemu numai bama raḡekau nai, kwakugu ḡuriḡi-ḡuriḡina nanuna ta asi boḡwa-iaḡomaia, a mai vavine na tu matana gorana na au kwakugu beḡuriḡia vau, ḡwina na bedau-kaukauri. ⁴⁵ Ḡoi na ḡita ḡera veḡabiraḡe veraunai au asi boḡabi-raḡegu, a mai vavine oḡitaiani, roḡosi bene doko au kwakugu roḡo everauani. ⁴⁶ Ḡoi na debagu ai diḡa ta asi bobubua, a ḡia tu au kwakugu muramura ma bonana namona na bevaḡa-fari vekoraḡiri. ⁴⁷ Moḡa lorinai au na ḡoi akiramuni, ḡena rakava ḡutuma, senaḡi Barau na varau betuḡamaḡi-fitoḡari. Moḡa lorinai ḡena veuravini tu barego. A ḡena rakava koturi moḡo etuḡamaḡi-fitoḡarito tarimana tu ḡena veuravini maki asi barego.”

⁴⁸ Benamo Iesu na mai vavine ekiraiato, ekirato, “Ḡemu rakava varau bama tuḡamaḡi-fitoḡari.”

49 Ĝia ĝesi ĝeĝaniĝani-vegogoto tarimari ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝekirato, “Mai tu kamara tarima, be ĝia na tarima ĝeri rakava maki etuĝamaĝi-fitoĝarini etoni?”

50 Senaĝi Iesu na vavine ma evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Ĝemu veĝabidadama na varau bevaĝa-maĝurimu. Maivau noiaĝo ma nuĝa namomu ĝesi.”

8

Vavine kota Iesu ĝesi ĝeiaĝoto

¹ Moĝa murinai Iesu na vanuĝa barari e vanuĝa keiri eiāgo-vinirito-ĝoi, Barau ĝena Basileia Varina Namona eĝobata-iaĝiato-ĝoi. Ĝena mero gabanana ruarua (12) ĝia ĝekavaiato. ² Vavine kota maki ĝia ĝesi ĝeiaĝoto. Iesu na iauka rakavari mo vavine ĝerina elai-vaĝirito ema ĝeri keve evaĝa-namorito. Ta tu Maria, arana ĝevatoato Magadala vanuĝana vavinena. Mai tu iauka rakavari imaima ruarua (7) ĝia ĝenana elai-vaĝirito vavinena. ³ Ma ta tu Ioana, Kusa ĝaraĝona. Kusa tu Heroda ĝena farefare eĝita-ĝaurito-ĝoi tarimana ta. Ta tu Susana ema vavine vovoka maki. Moĝeri vavine na Iesu ma ĝena mero ĝeri farefare na ĝevaĝa-kavarito.

Barabore - Iaraĝa tarimana widi ĝueri evaroto Mataio 13:1-9; Mareko 4:1-9

⁴ Tarimarima ĝutuma bara ĝevegogoto, vanuĝa mabarari na Iesu ĝenai ĝeiaĝoto. Benamo ĝia na ĝeri barabore ta ekiraĝiato, ekirato,

⁵ “Iaraḡa tarimana vamoka ḡana eiaḡoto, ḡena widi ḡueri bene fiu-rovorovori ḡana. Efiurito-ḡoi nai, kota dabarai ḡeketoto. Benamo tari-marima na ḡefana-veḡonurito ema guba manuri na ḡeḡanirito. ⁶ Kotari tu fore tanonai ḡeketoto. Ġetubuto, senaḡi asikauna ḡemaraito, korana tano tu asi nanuna nai. ⁷ Kotari tu ḡauḡa ḡiniḡiniri nuḡari ai ḡeketoto. Benamo ḡauḡa ḡiniḡiniri ḡesi ḡetubu-sebonato, senaḡi varovaro dagarari ḡetuturarito nai ḡemaseto. ⁸ Kotari tu tano namonai ḡeketoto. Benamo ḡetubu-ginikauto, ḡeḡwato, tata ḡwana sinau ta (100).” Benamo Iesu garona evaḡa-baregoato, ekirato, “Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi.”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraḡirito

Mataio 13:10-17; Mareko 4:10-12

⁹ Ġena mero na Iesu ḡedanaḡiato mo barabore anina tu kara. ¹⁰ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Barau ḡena Basileia guruḡari vekuretoḡari ḡemi ai evaḡa-foforirini, senaḡi mabarari tu barabore ai avaḡa-guruḡarini, beḡene ḡita, senaḡi anina asi beḡene ribaia, beḡene seḡaḡi, senaḡi asi beḡene tuḡamaḡi-fakaia.”

Widi ḡueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Mareko 4:13-20

¹¹ Mai barabore anina tu maḡa: Widi ḡueri tu Barau ḡena guruḡa. ¹² Dabarai ḡeketoto widi ḡueri tu tarimarima na Barau ḡena guruḡa ḡeseḡaḡiani. Senaḡi Satani eiaḡomani, Barau ḡena guruḡa ḡia nuḡari na eḡabi-vaḡirini, Vari Namona beḡe vaḡa-moḡoniani e beḡe maḡurini

garina. ¹³ Tano ma forenai widi ġueri ġeketoto tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani e ma iakuri ġesi ġeġabi-raġeani. Senaġi ġia tu noġa tarima asi lamuri kavana. Nega-kotuna moġo Barau ġena guruġa ġekorana-iaġiani, senaġi veribaġani beraġasini nai, beġe ketoni. ¹⁴ Ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, senaġi ġetuġamaġi-ġutumani, tano-bara farefareri ġetuġamaġi-gogo gogorini ema tanobara ġena maġuri iakuri na Vari Namona elau-tariani. Moġa lorinai ġwaġwa namori asi ġeġorani. ¹⁵ Senaġi tano namonai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ma nuġari namori e ma manauri ġesi ġeġabi-raġeani, ġeġabi-tariani mo, ġwaġwa namori ġeġorani.

Lamefa toretorena gabuna

Mareko 4:21-25

¹⁶ “Tarima ta lamefa begabuani nai tu, dia ġuro na beġoġoi-tariani o fata gaburenai betoreani. Asiġina, ġia tu lamefa toretorena fatanai betorekauani. Benamo tarima beġe raġekauni nai, mabarari na mama beġene ġitaia ġana.

¹⁷ Vekuretoġa dagarari mabarari beġe foforini, veġuni guruġari beġe ribani e beġe kiraġi-foforirini.

¹⁸ Moġa lorinai ġoseġaġirini guruġari loriri boġono toreri. Korana ma ġena seġaġi tarimana Barau na riba e tuġamaġi-faka beviniani, asi ġena seġaġi tarimana, ġia etuġa-maġini ma ġena

tuḡamaḡi-faka, senaḡi ḡena tuḡamaḡi-faka aiḡesi misina maki beḡabi-vaḡiani.”

*Iesu sinana ema tarina merori
Mataio 12:46-50; Mareko 3:31-35*

¹⁹ Iesu sinana ema tarina merori ḡia ḡenai ḡeiaḡoto, senaḡi tarimarima ḡutuma nai, asi ḡeri dabara Iesu ḡenai beḡe raka-kavini. ²⁰ Tarima ta na Iesu ekira-varaiato, ekirato, “Ḡoi sinamu ema tarimu tu murikai ḡeruḡa-taḡoni, ḡoi ḡevetaumuni.” ²¹ Benamo Iesu na mabarari ekirarito, “Barau ḡena guruḡa ḡeseḡaḡirini e ḡeveirini tarimari tu au sinagu ema au tarigu.”

*Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ḡoirito
Mataio 8:23-27; Mareko 4:35-41*

²² Ḡaro ta Iesu ma ḡena mero ḡesi ḡasi ai ḡeraḡekauto, benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Siveḡasi-vanaḡi, kou mo rekena ḡana.” Benamo ḡeiaḡoto. ²³ Ḡeiaḡoto-ḡoi nuḡanai, Iesu egena-maseto. Benamo iavara asikei kou ai eraḡasito, benamo ureure ḡasi nuḡanai ḡevebubu-ḡurato nai, ḡasi dori eburuto. ²⁴ Benamo ḡena mero Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ḡevaḡoato, ḡekirato, “Vevaḡa-riba taumu o, vevaḡa-riba taumu o, ḡita tu mai taburuni!” Iesu evariḡisito, iavara e ureure ekira-ḡoirito, benamo ḡedokoto, ḡemeḡomeḡo-tarito. ²⁵ Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḡomi ḡemi veḡabidadama tu ainai?” Ḡia ḡegarito e ḡeḡaba-rakavato nai, tauḡeri mo ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡekirato, “Mai tarima tu dei? Ḡia na iavara e ureure evaḡa-guruḡarito nai, ḡarona ḡeseḡaḡiani!”

*Iesu na iauka rakavari na ġeboroġiato tari-
mana evaġa-namoato*

Mataio 8:28-34; Mareko 5:1-20

²⁶ Monana Iesu ma ġena mero ġeiaġoto, Gerasa (o Gadara) tarimari ġeri gabu ai ġeraġasito, Galilea tavi ta kefonai. ²⁷ Iesu ġasi na eraka-riġoto nuġanai, iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana ta eiaġomato Iesu ġenai. Ġia tu mo vanuġa tari-mana. Kai-veġata asi dabuġana etanuto-ġoi, dia numai, senaġi gara gabuna fore kouġari ai. ²⁸ Ġia na Iesu eġitaato nai, ekoġo-fouto, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito, ekirato, “Iesu o, ġoi Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ġegu ai noveia otoni? Anoġimuni, asi bono vaġa-midigu midigugu!” ²⁹ Ġia moġesi ekirato, korana Iesu na iauka rakavana evaġa-guruġaato, mo tarima ġenana neraka-vaġi. Nega ġutuma iauka raka-vana na eġabiato-ġoi, kwakuna e ġimana seini na ġebarurito-ġoi, senaġi seini edabu-ġuturito-ġoi, benamo iauka rakavana na tano fakana ġana eġwa-iaġoato-ġoi.

³⁰ Iesu na edanaġiato, ekirato, “Ġoi aramu tu deikara?” Ġia na evaġa-veaseato, ekirato, “Au aragu tu ‘Ġutuma,’ ” korana iauka rakavari vovoka na ġeboroġiato nai. ³¹ Benamo iauka rakavari na Iesu ġenoġiato-ġoi, guri variġo kwareġana ġana asi bene tuġu-iaġori. (Mo tu iauka rakavari ġeri dibura gabuna).

³² Monai bai serina tu ġoro gabakanai ġedokadokato-ġoi. Moġa lorinai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, bai nuġari ai ġeraka-toġa, ġetato. Benamo Iesu na ekirarito, “Be, ġoi aġo!”

³³ Benamo iauka rakavari mo tarima ġenana ġeraka-vaġito, bai ġeri ai ġeraka-toġato. Benamo moġeri bai ġeġwa-bubu-lausiato, lalaġa na ġekokosi-firiġoto, kou ai ġevebora-maseto.

³⁴ Bai ġitaġauri tarimari na kara eġorato da-garana ġeġitaiato, benamo ġeragato, mo vari ġea fiuato vanuġa baranai e vanuġa keiri ai.

³⁵ Tarima-rima ġeġoto-iaġoto, kara eġorato da-garana ġea ġitaia ġana. Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġia na mo tarima, iauka rakavari vovoka ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana, ġedoġariato, Iesu kwakuna koranai etanu-taġoto-ġoi ma dabuġana e ġena tuġamaġi maki maoro. Benamo ġia mabarari ġegarito. ³⁶ Mo veiġa ġeġitaiato tarimari na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana kamasi enamoto varina tarimarima ġekira-vararito. ³⁷ Benamo Gerasa tano tarimari mabarari na Iesu ġenoġiato, neraga-kwaneri ġetato, korana ġegari-rakavato nai. Moġa lorinai Iesu ġasi ai eraġekauto, ma eġenoġoito. ³⁸ Iauka rakavari ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana na enoġiato, Iesu ġesi bene iaġo etato. Senaġi Iesu na etuġu-ġenoġoiato, ekirato, ³⁹ “Noġenoġoi ġemu numa ġana. Barau na ġoi ġemu ai beveia veiġana tarimarima bono kira-varari.” Benamo ġia eiaġoto, ġena vanuġa tarimari mabarari Iesu ġena veiġa ġia ġenai ġeġorato eġobata-iaġirito.

*Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito
Mataio 9:18-26; Mareko 5:21-43*

⁴⁰ Iesu kou mo reke na ma eġenoġoito nai, tarimarima ġutuma na ġeġabi-raġeato ma iakuri

gesi, korana mabarari na Iesu gevaḡa-nogaiato-ḡoi. ⁴¹ Benamo tau ta arana Iairo, rubu ḡitaḡauna tarimana, Iesu ḡenai eiaḡoto, kwakuna koranai evetui-tarito, enoḡiato, ḡena numa ḡana ḡeiaḡo etato, ⁴² korana ḡia natuna kekenina, ḡora ḡereḡa, dori emaseto-ḡoi nai. Ḗena laḡani tu gabanana ruarua (12).

Iesu eiaḡoto-ḡoi nuḡanai, tarimarima ḡutuma na ḡeraka-vebibibito-ḡoi. ⁴³ Moḡa nuḡanai vavine ta, ḡena keve tu rara kevena; laḡani gabanana ruarua (12) ekeve-iaḡiato. Ḗia na ḡena farefare e moni mabarari evaḡa-koririto doketa ḡeri ai ḡena keve beḡene vaḡa-namoa ḡana. Senaḡi ta na asi evaḡa-namoato. ⁴⁴ Tarimarima ḡutuma muriri ai vau evebibibitoḡato, ma tavi ta na ea raka-rosito mo, Iesu sevinai ea raḡasito. Iesu ḡena dabuḡa dudunai eveḡabikauto. Benamo vaḡa-sebo ḡena rara kevena ekorito. ⁴⁵ Iesu evedanaḡito, ekirato, “Dei na au beḡabi-karagu?” Mabarari ḡevekira-ḡuniḡauto, ḡekirato, “Au tu asiḡi.” Benamo Petero ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, tarimarima oḡitarini, ḡekou-ḡeḡeraḡimuni ema ḡeraka-vebebesi vebebesini.” ⁴⁶ Senaḡi Iesu ekirato, “Ta na au beḡabi-karagu, korana au ribagu, seḡuka au ḡeguna varau beraka-vaḡi.” ⁴⁷ Mai vavine varau eribato, ḡia asi ḡena vekuretoḡa dabarana, benamo ma ḡoḡo-ḡoḡona ḡesi eiaḡoto, Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, Iesu kara dainai eḡabi-karaiato ema ḡena keve vaḡa-sebo ekorito varina ekiraḡi-foforirito tarimarima ḡoirari ai. ⁴⁸ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Natugu, ḡemu veḡabidadama na bevaḡa-

namomu. Be, ma nuḡa namomu ḡesi noiaḡo.”

⁴⁹ Iesu roḡo mo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, tarima ta rubu ḡitaḡauna tauna Iairo ḡena numa na eiaḡomato, ekirato, “Natumu varau bemase. Vevaḡa-riba tauna asi novaḡa-vekwarāḡia.” ⁵⁰ Iesu na mo guruḡa eseḡaḡiato nai, Iairo ekiraiato, ekirato, “Asi bono gari, bono veḡabidadama moḡo, benamo ḡia tu bemaḡurini.” ⁵¹ Iairo ḡena numai eraḡasito, benamo Iesu na tarimarima ekirarito, numai asi beḡene raḡekau, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema kekeni tamana ma sinana moḡo. ⁵² Mabarari tu ḡetaḡito-ḡoi ema ḡetaḡi-guruḡa guruḡato-ḡoi nuḡanai, Iesu ekirato, “Asi ḡotaḡi, kekeni tu asi bemase, ḡia tu egenani moḡo.” ⁵³ Tarimarima na ḡerikiriki-iaḡiato, korana ḡia ribari, kekeni tu emaseto. ⁵⁴ Senaḡi Iesu na kekeni ḡimanai eḡabito, evaḡa-guruḡaiato, ekeato, “Natugu o, novariḡisi!” ⁵⁵ Benamo iaukana eḡenoḡoito, ma emaḡurito, vaḡa-sebo evariḡisito. Iesu na ekirarito, kekeni beḡene ḡubua. ⁵⁶ Ḣia tamana sinana ḡeḡaba-rakavato, senaḡi Iesu na evaḡa-naḡirito, mai veḡa varina tarima ta asi beḡene kira-varaia.

9

Iesu na ḡena mero gabanana ruarua (12) etuḡurito

¹ Iesu na ḡena mero gabanana ruarua (12) ekea-vegogorito, seḡuka evinirito, iauka rakavari mabarari beḡene lai-vaḡiri, ema keve tarimari beḡene vaḡa-namori ḡana. ² Benamo etuḡurito, Barau ḡena Basileia varina beḡene ḡobata-iaḡia,

ema keve tarimari beḡene vaḡa-namori. ³ Evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḡemi iaḡoiḡo ai kara ta asi boḡono ḡabi-kaua, togoi, dura, ḡaniḡani da-garari, moni, ema sedi ruarua maki asi boḡono ḡabi. ⁴ Beḡe ḡabi-raḡemini numanai boḡono tanu, bene iaḡo mo, vanuḡa boḡono raga-kwanea. ⁵ Bema vanuḡa tai asi beḡe ḡabi-raḡemini nai, mo vanuḡa boḡono raga-kwanea, kwakumi kauri boḡono kwari-ketoketori, ḡia ḡeri kira-sirivaḡi vaḡa-moḡoniri ḡana.”

⁶ Iesu ḡena mero ḡerakato, vanuḡa tata ḡana ḡeiaḡoto, Vari Namona ḡeḡobata-iaḡiato-ḡoi ema keve tarimari ḡevaḡa-namorito-ḡoi gabu mabarari ai.

Heroda ḡena daradara

Mataio 14:1-2; Mareko 6:14-16

⁷ Heroda, Galilea tanona verena, Iesu varina eseḡaḡiato, benamo edaradara-rakavato, korana tarima kota ḡekirato, Ioane Babatiso tu mase na ma evariḡisi-ḡenoḡoito. ⁸ Ma kota ḡekirato, Elia eforito. Ma kota ḡekirato, peroveta tarimana guinena ta evariḡisi-ḡenoḡoito, ḡetato. ⁹ Senaḡi Heroda ekirato, “Ioane debana tu au na abasi-ḡutuato. Be, mai varina aseḡaḡiani tarimana tu dei?” Heroda eurato Iesu bene ḡitaia.

Iesu na tarimarima daḡara imaima (5,000) eḡuburito

Mataio 14:13-21; Mareko 6:30-44; Ioane 6:1-13

¹⁰ Iesu ḡena apostolo ma ḡeḡenoḡoito, karakara ḡeveirito veiḡari variri Iesu ḡekira-varaiato. Benamo Iesu na eḡori-ḡerevaḡirito, vanuḡa ta arana

Betesaida ġana eġori-iaġorito. ¹¹ Senaġi tari-marima na ġeseġaġirito nai, Iesu murina na ġerakato. Benamo Iesu na eġabi-raġerito, Barau ġena Basileia varina eġobata-vinirito ema keve tarimari evaġa-namorito. ¹² Ġaro evariġoto-ġoi nuġanai, ġena mero gabanana ruarua (12) Iesu ġenai ġeiāġoto, ġekirato, “Mai tarimarima notuġuri, be kavinaġi vanuġari ai ema vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi ai, ġari ġaniġani e gena-gaburi ġea vetau, korana mai tu tano fakana nai.” ¹³ Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi na ġaniġani ġoviniri.” Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai ġemai beredi tu imaima (5) ema maġani-kone ruarua (2) moġo. Ġoi ourani ġai baġana iaġo, ġaniġani baġana voiri mai tarimarima ġutuma ġari?” ¹⁴ Korana tau mabarari tu 5,000 kavana.

Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Tari-marima ġovareri doġoro ta gabana imaima (50), doġoro ta gabana imaima (50), benamo ġene tanutanu-tari.” ¹⁵ Iesu ekirato lorinai ġeveiato, tarimarima mabarari ġevaġa-tanutanu-taririto. ¹⁶ Moġa murinai Iesu na beredi imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, gubai egaga-raġeto, Barau evaġa-namoato vau, ebuki-ġutuġuturito ema ekini-misimisirito, benamo ġena mero evinirito beġene vareri. ¹⁷ Tarimarima na ġeġanirito nai, mabarari ġeġani-maseto. Gabivau Iesu ġena mero na ġaniġani kwari ġevaġa-vegogorito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito.

*Petero na Iesu tu Kerisona ekiraġito
Mataio 16:13-19; Mareko 8:27-29*

¹⁸ Ĝaro ta Iesu ĝereĝana eĝurigurito, ĝena mero maki ĝia ĝesi. Benamo Iesu na edanaĝirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ĝetoni au tu dei?”

¹⁹ Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Kota ĝekirani ĝoi tu Ioane Babatiso, ma kota tu Elia, ma kota tu peroveta tarimana guinena ta evariĝisi-ĝenoĝoito.”

²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Senaĝi ĝomi tu kara ĝotoni au tu dei?” Petero na evaĝa-veseato, ekirato, “Ĝoi tu Barau ĝena Keriso, ĝia na ekiraĝitoreato vevaĝa-maĝuri tauna.”

*Iesu ĝena mase ema variĝisi-ĝenoĝoi ekiraĝirito
Mataio 16:20-28; Mareko 8:30-9:1*

²¹ Iesu na elaunaĝirito, ĝia varina tarima ta asi beĝene kira-varaia. ²² Ĝia ma ekirato, “Tari-marima Natuna midigu vovoka roĝo beĝanini. Iuda vereri, e Rubu Veaĝa vereri baregori, e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiani tarimari na beĝe ruĝaiani; ema beĝe vaĝi-maseani maki, senaĝina ĝaro vaĝa-toitoinai vau mase na ma bevariĝisi-ĝenoĝoini.”

*Maĝuri guruĝari o Iesu murinai raka
Mataio 10:33; 10:39; Ioane 12:25*

²³ Iesu na ĝia mabarari evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauĝena bene vekira-fitoĝa, ĝena satauro bene ĝwaia ĝaro mabarari ai, au murigu ai bene raka. ²⁴ Korana deikara ĝena maĝuri moĝo lorina etoreani tarimana, ĝena maĝuri befitoĝaiani. A deikara au daigu ai ĝena maĝuri befitoĝaiani tarimana, ĝena maĝuri asi bevei-rekwarekwaiani. ²⁵ Bema tarima ta

na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiani, a ġia tauġena ġena maġuri bevaġa-rakavaiani, ġena namo tu kara ġia ġenai? ²⁶ Bema tarima ta na au ema ġegu guruġa maiakari na bemaikaiani nai tu, Tarimarima Natuna na maki ġia bemaika-viniani ġena iaġomai, ma mana marevana e seġuka baregona ġesi, Tamana ma aneru veaġari ġesi beġe iaġomani ġaronai. ²⁷ Moġoni akiramini, mainai ġeruġa-taġoni tarimari kota asi roġo beġe maseni, Barau ġena Basileia beġe ġitaiani.”

Iesu vetoġana eirauto

Mataio 17:1-13; Mareko 9:2-13

²⁸ Mai guruġa ekiraġi-ġosiato murinai, ġaro imaima toitoi (8) kavana ġevanaġito vau, Iesu na Petero, e Ioane, ema Iakobo (o Iames) eġabirito, ġoro ta ġana ġevaraġeto bene ġuriguri ġana. ²⁹ Eġauġauto-ġoi nuġanai, ġia ġoirana vetoġana eirauto, ema ġena dabuġa ekuro-ġaroġaroto. ³⁰ Benamo tarima ruarua ġefoforito, Mose ma Elia, Iesu ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi. ³¹ Tauri ruarua ma marevari e mamari ġesi ġefoforito, Iesu ġesi ġeguruġato, Ierusalemaj bemaseni ġetato, Barau ġena ura ilailanai. ³² Petero ma karonna ġegenamaseto, senaġi ma ġetataġato nai, Iesu ma marevana e mana ġesi ġeġitaato, ema ġia ġesi ġeruġa-taġoto tarimari maki ġeġita-rito. ³³ Tauri ruarua Iesu ġeraga-kwaneja ġana nuġanai, Petero na Iesu ekiraato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, namo vedaurea ġita tu maġera, be mainai fouta toitoi ġaragari. Ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ta Elia ġena.” Ġia asi ribana kara ekiraġiato.

³⁴ Ĝia roĝo eguruĝato-ĝoi nai, magube na ema iauka-taririto. Magube na eĝabi-ĝaurito nai, ĝia ĝegarito. ³⁵ Garo ta magube nuĝana na ekearosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, aĝabi-hidiato tarimana, ĝia boĝono seĝaĝi-vinia!”

³⁶ Mo garo ekorito nai, Iesu ĝereĝana ĝeĝitaiato. Mai veĝa ĝeĝitarito dagarari, tarima ta asi ĝekiravaraiato mo negai.

Iesu na iauka rakavana na eboroĝiato merona evaĝa-namoato

Mataio 17:14-21; Mareko 9:14-29

³⁷ Ĝaro ta ekorito murinai, ĝia tu ĝoro na ĝeraka-variĝoto-ĝoi nuĝanai, tarimarima ĝutuma lelevaĝi ĝesi ĝeraka-veĝoitaĝoto. ³⁸ Benamo tau ta ĝutuma nuĝari na ekeafouto, ekirato, “Vevaĝariba taumu o, anoĝimuni, au natugu merona noma ĝitaia. Mai tu au natugu sebona, ĝora ĝereĝa. ³⁹ Nega tari ai ĝia tu iauka rakavana na eĝabiani, benamo ekoĝo-founi; tauĝanina maki evaĝa-ĝoĝo-ĝoĝoani, benamo bokana na kaburoburo ĝeraka-rosini. Maiĝesina evaĝi-mase vanaĝi-vanaĝiani. ⁴⁰ Ĝoi ĝemu mero banogiri, ĝelai-vaĝia basi, senaĝi ĝia asi beĝe ilaila.”

⁴¹ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Asi veĝabidadama ema kira-sirivaĝi ĝuruna o! Ĝaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ĝaro vira bana vevaĝa-gwaĝiĝi-vinimi?” Benamo Iesu na mo tau ekiraiato, ekirato, “Natumu noĝori-iaĝomaia.”

⁴² Mero eiaĝomato-ĝoi nai, iauka rakavana na tano ekwaraĝi-iaĝiato, tauĝanina evaĝaĝoĝo-ĝoĝoato. Senaĝi Iesu na iauka rakavana ekiraĝoĝiato, mero evaĝa-namoato, benamo tamana

ma evini-ġenoġoiato. ⁴³ Tarima mabarari ġeġabarakavato, korana Barau ġena seġuka ġeġitaiato nai.

Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoiato

Mataio 17:22-23; Mareko 9:30-32

Tarimarima roġo Iesu ġena veiġa ġeġabaiagiato-ġoi nai, Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, ⁴⁴ “Au na guruġa ta ġemi nakiraġia, be ġoseġaġi ema asi boġono tuġarekwaia. Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau tarimarima ġimari ai beġe toreani.” ⁴⁵ Senaġi ġena mero na asi ġetuġamaġi-doġariato, Iesu tu kara ekiraġiato. Mo guruġa anina tu ġia ġeri ai vekuretoġa, asi beġene ribaia ġana, ema Iesu maki asi ġedanaġiato, korana ġegarito nai.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 18:1-5; Mareko 9:33-37

⁴⁶ Iesu ġena mero fakari ai vevane eġorato, korana tu ġekirato, dei tu barego vedaurea ġia fakari ai. ⁴⁷ Iesu varau eribato kara ġetuġamaġiato, moġa lorinai mero keina ta eġabiato, ġia sevinai evaġa-ruġa-tariato vau, ⁴⁸ ekirarito, ekirato, “Dei na mai mero beġabiraġeani au aragu ai, ġia na au beġabi-raġeguni. Bema tarima ta na au beġabi-raġeguni, etuġuguto Barauna maki beġabi-raġeani. Korana deikara ġomi na ġokira-fitoġaiani tarimana ġomi fakami ai, ġia tu barego vedaurea.”

Iesu aranai nuġa-farevaġi veiġa boruri eveirito tarimana

Mareko 9:38-40

⁴⁹ Ioane na Iesu evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, tarima ta ḡaḡitaiato, ḡoi aramu ai iauka rakavari elai-vaḡirito-ḡoi, senaḡi ḡai na ḡakira-ḡoiato, korana ḡia tu dia ḡita ḡesi taḡauveini nai.”

⁵⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi boḡono kira-ḡoia, korana deikara na ḡomi asi evaḡa-rakavamini tarimana tu ḡomi evaḡa-kavamini.”

Samaria tarimari kotari na Iesu asi ḡeḡabi-raḡeato

⁵¹ Iesu guba ḡana bevaraḡeni ḡarona ekav-inaḡiato-ḡoi nai, Ierusalemame bene iaḡo-vinia, etato.

⁵² Benamo Iesu na vetuḡunaḡi tarimari etuḡu-guinerito, Samaria vanuḡana tai ḡeraḡasito, Iesu ḡena totoḡa gabuna ḡea vetauato.

⁵³ Senaḡi vanuḡa tarimari na Iesu asi ḡeḡabi-raḡeato, korana tu Ierusalemame eiaḡo-viniato-ḡoi nai.

⁵⁴ Iesu ḡena mero Iakobo (o Iames) e Ioane mo veḡa ḡeḡitaiato, benamo ḡekirato, “Vereḡauka, ḡoi ourani karava guba na baḡana kiraḡia, bene mariḡo, bene vaḡa-rakavari?”

⁵⁵ Iesu eruḡa-kureto, tauri ruarua ekira-ḡoirito.

⁵⁶ Benamo ḡia ma ḡerakato, vanuḡa ta ḡana ḡeiaḡoto.

Iesu murinai beḡene raka ḡetato tarimari

Mataio 8:19-22

⁵⁷ Ḗia dabara na ḡeiaḡoto-ḡoi nai, tarima ta na Iesu evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ḗemu iaḡoiḡo gaburi mabarari ai bana kavamu.” ⁵⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Boḡa kwaivari ma ḡeri kouḡa, ema manu ma ḡeri nuḡi, senaḡi Tarimarima Natuna tu asi ḡena gena-gabuna.”

⁵⁹ Iesu na tarima ta ma evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Senaḡi mo tarima evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka, asi roḡo, naḡenoḡoi, be tamagu roḡo naguria.” ⁶⁰ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Mani tu noiaḡuiri, mase tarimari (o Barau asi ḡekorana-iaḡiani tarimari) na ḡeri mase tauḡeri na beḡene guriri. Senaḡi ḡoi tu noiaḡo, Barau ḡena Basileia varina noa vari-fiua.”

⁶¹ Tarima ta na ma ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, murimu ai naraka, senaḡi naiḡo roḡo, ḡegu numa tarimari ḡesi ḡaveḡabi-tuḡu.”

⁶² Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Tarima ta efokafokani nai, murina ḡana ma eboḡe-ḡenoḡoini, ḡia tu asi ilaila Barau ḡena Basileia beḡabiani.”

10

Iesu na tarima gabana imaima ema gabana ruarua ma ruarua (72) etuḡurito

¹ Moḡa murinai Vereḡauka na tarima 72 eḡabiviriḡirito, benamo ruari ruari etuḡu-guinerito, ḡia beiaḡoni vanuḡari e gaburi mabarari ḡana.

² Evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Kwakwa ḡaniḡaniri tu ḡutuma lelevaḡi, senaḡi kwakwa tarimari tu vi-ravira moḡo. Moḡa lorinai kwakwa Vereḡaukana ḡonoḡia, be kwakwa tarimari tari ma bene tuḡu-iaḡori, ḡaniḡani beḡenea kwari. ³ Ḡoiaḡo, au na mamoe kavana atuḡumini, boḡa kwaivari rakavari fakari ai. ⁴ Moni fusefuseri, dura e tamaka asi boḡono ḡabikau; dabarai tarima ta asi boḡono vaḡa-guruḡaia. ⁵ Bema numa tai boḡo

raḡekauni nai, boḡono kira, ‘Maino mai numai bene tanu.’ ⁶ Bema maino eura-viniani tarimana monai etanuni nai, ḡemi maino guruḡana ḡia iatanai bene tanu. Bema asiḡina nai, maino tu ḡemi ai ma bene ḡenoḡoi. ⁷ Karakara beḡe vinimini boḡono ḡaniri e boḡono niuri, korana eḡauveini tarimana davana bene ḡabia ḡana. Numa ta na ma numa ta ḡana asi boḡono iaḡo, senaḡi mo numa sebonai moḡo boḡono tanu.

⁸ Bema vanuḡa tai boḡo raḡasini, beḡe ḡabi-raḡemini, karakara ḡoirami ai beḡe tore-rosirini dagarari boḡono ḡaniri. ⁹ Mo vanuḡai keve tari-mari boḡono vaḡa-namori e tarimarima boḡono vaḡa-guruḡari, boḡono kira, ‘Barau ḡena Basileia, (ḡena veḡitaḡau seḡukana evaḡa-ruḡaiani), tu se-vimi ai maḡa.’ ¹⁰ Senaḡi bema vanuḡai boḡo raḡasini, benamo asi beḡe ḡabi-raḡemini nai, ḡatamanai boḡono raka-rosi, boḡono kira, ¹¹ ‘Ḣemi vanuḡa gagauri kwakumai beḡe kafakau da-garari maki mai ḡakora-vaḡirini ḡemi kira-sirivaḡi vaḡa-foforiri ḡana. Senaḡi boḡono riba, Barau ḡena Basileia tu bekavi-naḡi.’ ¹² Au na aki-ramini, Kota baregonā ḡaronai mai vanuḡa na meto beḡwaiani tu, Sodoma ḡena meto maki be-vanaḡiani.”

Asi veḡabidadama vanuḡari

Mataio 11:20-24

¹³ “Korasini o, ḡoi ema Betesaida, vetuḡami kika! Korana nuḡa-farevaḡi veḡari ḡemi ai ḡefoforito-ḡoi tu, Taia e Sidono nuḡari ai beḡere

fofori, benamo ġia tu irau laġani ai ġere vetuġamaġi-kure, fuse rakavari ai e tauġaniri ma gurrumari ai ġeri vetuġamaġi-kure ġere vaġa-foforia. ¹⁴ Barau na tarimarima bekota-vinirini ġarona baregonai, ġomi na boġo doġariani metona tu Taia e Sidono ġeri meto bevanagiani. ¹⁵ Ġoi maki, Kaperanauma o, ġoi ourani guba ġana bono varaġe otoni? Asiġina, ġoi tu mase gabuna ġana boiaġoni!”

¹⁶ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Dei na ġomi beseġaġi-vinimini, au maki beseġaġi-viniguni; dei na asi beġabi-raġemini, au maki asi beġabi-raġeguni; ema dei na asi beġabi-raġeguni, etuġuguto Barauna maki asi beġabi-raġeani.”

Iesu na etuġurito tarimari 72 ġeġenoġoito

¹⁷ Ġena mero 72 ma ġeġenoġoito ma iakuri ġesi, ġekirato, “Vereġauka o, iauka rakavari ġoi aramu ai ġavaġa-guruġarito, benamo garoma ġeseġaġirito-ġoi.” ¹⁸ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Satani aġitaiato, kiriku ekimoreani kavana guba na eketo-firiġoto. ¹⁹ Boġono riba, au na seġuka varau avinimito, mota ema kavikavi boġono fana-tariri, ema Satani ġena seġuka maki boġono vaġa-farakaia ġana; dagara ta na asi bevaġa-rakavamini. ²⁰ Senaġina, dia boġono iaku korana iauka rakavari ġomi ġemi seġuka nuġanai, asiġina, a ġomi tu boġono verere korana arami gubai etorerito nai.”

Iesu eiakuni Mataio 11:25-27; 13:16-17

²¹ Mo tanu-vegogo nuḡanai Iauka Veaḡa na Iesu tu iaku na evaḡa-vonuato, benamo ekirato, “Tamagu o, avaḡa-namomuni, guba ema tanobara Verena! Korana ḡoi na ma iaunegari e riba tarimari ḡeri ai okure-toḡarini dagarari tu, asi ḡeri riba tarimari ḡeri ai ovaḡa-foforirini. Aba, Tamagu, mai tu ḡoi ḡemu veuravini korana evaḡa-foforiani.

²² Dagara mabarari Tamagu na eviniguto. Tarima ta asi ribana ḡia Natuna, Tamana moḡo ḡereḡana, ema ta asi ribana ḡia Tamana, senaḡi Natuna ḡereḡana moḡo, ema Natuna na eura-vinirini tarimari ḡeri ai vau evaḡa-foforirini.”

²³ Benamo Iesu eboḡe-kureto ḡena mero ḡeri ai, veḡuni ai evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ġomi tu boḡono iaku, korana tu mai ḡoḡitarini dagarari dairi ai. ²⁴ Au na akiramini, peroveta tarimari e tanobara vereri baregori o kini vovoka ḡeurato, mai ḡoḡitarini dagarari beḡere ḡitari, senaḡi asi ḡeḡitarito, ema ḡoseḡaḡirini dagarari beḡere seḡaḡiri, senaḡi asi ḡeseḡaḡirito.”

Barabore - Samaria tarimana namona

²⁵ Taravatu evevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana ta evariḡisito, benamo Iesu eribaḡaniato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, au tu kara baveini vau, maḡuri vanaḡivanaḡi badoḡariani?” ²⁶ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Taravatu tu kara etoni? Ġoi na tu kamasi oiaviani?” ²⁷ Ġia evaḡa-veseto, ekirato, “Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau bono ura-vinia ma nuḡamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma kokoremu mabarana, e

ma tuḡamaḡimu mabarana'; ema 'Sevimu tari-mana maki bono ura-vinia ḡoi tauḡemu oveura-vinini kavana.' ”

²⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Bovaḡa-vese maoro, maniḡesi bono vei, be bono maḡuri.”

²⁹ Senaḡi taravatu evevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana tu ma veiavina ḡesi Iesu ma edanaḡi-veribaḡaniato, ekirato, “Au sevigū tarimana tu dei?”

³⁰ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Tau ta Ierusalemā na Ieriko evariḡo-viniato-ḡoi nuḡanai, lema tarimari na dabarai ḡeguru-viniato, ḡena dabuḡa ḡekokirito, ḡevaḡa-vevaḡiato, dori moḡo ḡevaḡi-maseato, benamo monai ḡeraga-kwaneato. ³¹ Moḡa Rubu Veaḡa verena ta mo dabara na evariḡoto-ḡoi nai, mo tau edoḡariato, senaḡi eraka-ḡevi-raḡiato moḡo. ³² Levi doḡorona tarimana ta, (Rubu Veaḡai vetuḡunaḡi tauna), maki moḡesi, mo tau ea doḡariato nai, maki eraka-ḡevi-raḡiato moḡo. ³³ Senaḡina Samaria tarimana ta ḡena iaḡoiaḡo ai mo tau ea doḡariato, eḡitaiato nai, evetuḡaiato. ³⁴ Sevina ḡana eiḡoto, diḡa e vine nanuna manuḡanai ebubuto, ekumuato, benamo ḡena doniki ai evaḡa-tanu-kauato, vinitaḡo numana ḡana eḡori-iaḡoato, monai enariato. ³⁵ Boḡiboḡi evariḡisito nai, silva moniri ruarua numa ḡitaḡauna tarimana eviniato, ekirato, ‘Mai tau bono nariḡau-ḡitakaua. Bema moni asi beilailani nai, ḡegu ḡenoḡoi ai vau ḡemu moni davana bavanimuni.’ ”

³⁶ Iesu evedanaḡito, ekirato, “Ḡoi tu kara otoni? Mai tarima toitoi fakari ai deikara sevina tari-mana tu mo lema tarimari na ḡevaḡa-vevaḡiato

tauna ġenai bita kiraġiani?” ³⁷ Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Evetuġaiato tarimana.” Benamo Iesu na ekiraiato, “Noiaġo, ġoi maki moġesi bono vei.”

Mareta e Maria

³⁸ Iesu ma ġena mero ġesi ġeri iaġoiiaġo ai vanuġa tai ġea votuto. Monai vavine ta arana Mareta ġena numai eġabi-raġeato. ³⁹ Ġia tu ma tarina arana Maria, benamo Maria tu eiaġoto, Vereġauka kwakuna koranai etanu-tarito, ġena guruġa eseġaġirito-ġoi. ⁴⁰ Mareta tu veġabiraġe dagarari eveito-ġoi, evekwaraġito-ġoi. Benamo eiaġomato, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu otuġamaġini ba? Tarigu na beraga-kwanegu, au ġereġagu moġo avekwaraġini. Nokiraia, be nema vaġa-kavagu!”

⁴¹ Vereġauka na evaġa-veseato, ekirato, “Mareta! Mareta! Dagara ġutumari na nuġamu ġevaġa-veġonuani e ġevaġa-vekwaraġiani, ⁴² senaġi dagara sebona moġo ġerevaġi. Maria na tu namona beġabi-viriġia, ta na ġia ġenana asi ma beġabi-vaġiani.”

11

Iesu na ġena mero ġuriġuri evaġa-ribarito

¹ Ġaro tai Iesu tu gabu tai eġauġauto. Ekorito nai, ġena mero ta na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vereġauka o, ġuriġuri novaġa-ribama Ioane na ġena mero evaġa-ribarito ilailanai.” ² Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoġuriġurini nai, boġono kira: ‘Ġai Tamama o, ġoi aramu baġana vaġa-veaġaia;

ġemu Basileia bene iaġoma.

³ Ġaro tata ġai ġema-ġama bonoma vinima.

⁴ Ġema rakava notuġamaġi-fitoġari,
korana ġai maki ġevaġa-rakavamani tarimari ġeri
rakava ġatuġamaġi-fitoġarini.

Ema veribaġani ai asi bono ġori-kauma.’ ”

⁵ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato,
“Bema ġomi ta boġi nuġanai ġatana ġenai bere
iaġo, bere noġia, bere kira, ‘Ġatagu o, ġaniġani
dagarari kota naġabi-toreri roġo, ⁶ korana au
ġatagu ta tu ġena iaġoiiaġo ai ġegu ai beiaġoma,
senai au tu asi ġegu ġaniġani ġia baġubuani.’

⁷ Benamo mo tarima na numa nuġana na bere
vaġa-vesea, bere kira, ‘Asi novaġa-vekwaraġigu.
Ġatama-boka varau babiria, ema au tu natugu
ġesi ġagenani. Au tu asi bavariġisini, dagara ta
asi bavanimuni.’ ⁸ Akiramini, enabe ġia ġatana,
senai asi bevariġisini, ġaniġani asi beviniani,
senai ġena noġinoġi ġenoġoi-ġenoġoi dainai be-
variġisini, eura-vinirini dagarari beviniani.

⁹ Moġa lorinai, au na ġomi akiramini, noġinoġi
ai Barau na bevinimini, vetauvetau ai boġo
doġarini, sekeseke o fidifidi ai ġemi ġatama-boka
bekeoani. ¹⁰ Korana benoġi-noġini tarimana tu
beġabini, bevetauni tarimana bedoġarini, ema
beseke-sekeni tarimana Barau na ġena ġatama
boka bekeoani.

¹¹ Gomi tama fakami ai deikara bema na-
tumu merona maġani-kone benoġini nai, ġoi na
tu mota boviniani? ¹² O ġatoi benoġini nai,
kavikavi boviniani? ¹³ Boġono tuġamaġi, ġomi tu
rakava tarimami, senai dagara namori natumi

viniviniri ma ribami, moġa lorinai ġomi Tamami gubai etanuni, ġia na Iauka Veaġa ġenoġi-viniani tarimari bevinirini veġatana!”

Iesu e Belsebul

Mataio 12:22-30; Mareko 3:20-27

¹⁴ Iesu na iauka rakavana, muru-bubu iaukana, elai-vaġiato, benamo mo muru-bubu tarimana eguruġato. Tarimarima ġutuma na ġevaġa-raġeato, ¹⁵ senaġi tarima kota ġekirato, “Mai tu Belsebul, iauka rakavari ġeri vere, ġena seġukai iauka rakavari elai-vaġirini.”

¹⁶ Tarima kotari na Iesu ġedanaġi-veribaġaniato, vetoġa ta guba na bene viniri ġetato. ¹⁷ Senaġi Iesu na ġia ġeri tuġamaġi eribarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Gavamani ta beveġabi-kirani, ġia tu berakavani, ema doġoro ta beveġabi-kirani, ġia tu beketoni.

¹⁸ Moġa lorinai Satani tu tauġena moġo bebevare-kirani, ġena basileia tu kamasi beruġani? Maiġesi akiraġiani, korana tu ġomi ġokirani, au tu Belsebul ġena seġukai iauka rakavari alai-vaġirini. ¹⁹ Bema au iauka rakavari Belsebul ġena seġukai alai-vaġirini nai, ġomi murimi ai ġerakani tarimari na iauka rakavari aiġesi ġelai-vaġirini? Ġia na ġevaġa-moġoniani ġomi ġemi guruġa tu asi anina.

²⁰ Senaġi bema au iauka rakavari Barau ġena seġukai alai-vaġirini nai, boġono riba, Barau ġena Basileia, ġena veġitaġau seġukana, tu ġomi ġemi ai varau beraġasi.

²¹ Kokore tarimana ma ġena vaġivaġi dagarari ġesi ġena numa beġita-ġauani nai, ġena farefare tu roġo beġe tanu-ġinikauni. ²² Senaġina kokore

vedaurea tarimana ta ma beiaḡomani, mai tarima bevaḡa-vevaḡiani, benamo bevaḡa-darereani, ḡia ḡena vaḡivaḡi dagarari, veḡabidadama dagarari, beverariani, benamo ḡena farefare mabarari bevare-rovorovorini.

²³ Deikara dia au ḡatagu tu, au ḡegu inai tarimana, ema deikara au ḡesi asi etore-vegogoni tu eveiari-lausilausini.”

Iauka rakavana ma eḡenoḡoito

Mataio 12:43-45

²⁴ “Iauka rakavana ta tarima ta ḡenana erakarosito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaḡito, iaḡana bene ḡania etato, senaḡi iaḡaraḡi gabuna ta asi edoḡariato. Benamo ḡia tauḡena ekirato, ‘Naḡenoḡoi, araga-kwaneato numana ḡana.’

²⁵ Eḡenoḡoi-iaḡoto, numa edoḡariato. Numana tu veiareva ema ḡitaḡitana namo vedaurea.

²⁶ Benamo ḡia na iauka rakava kwaikwairi imaima ruarua (7) ma eḡori-iaḡorito, mabarari ḡeraka-toḡato, monai ḡetanuto. Moḡa lorinai mo tarima tu tovoovonai ḡena rakava tu kota misina, senaḡi dokonai ḡena rakava tu barego vedaurea.”

Verere moḡonina

²⁷ Mo guruḡa ekiraḡiato-ḡoi nai, vavine ta tarimarima ḡutuma fakari na eguruḡa-vaesito, ekirato, “Ḡoi evaḡa-maḡurimuto e evini-rurumuto vavinena tu namo!”

²⁸ Senaḡi Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Iniḡesi nokira, Barau ḡena ḡuruḡa ḡeseḡaḡiani ema ḡekorana-iaḡiani tarimari neḡi namo!”

Seḡuka vetoḡana ḡevetauato

Mataio 12:38-42; Mareko 8:12

29 Tarimarima ġutuma na Iesu ġeruġa-
ġeġeraġiato, benamo evaġa-guruġarito, ekirato,
“Toma ġuru tu ġuru rakavana! Seġuka vetoġana
ġevetauani, senaġi vetoġa ta asi beġe doġariani,
Iona, peroveta tarimana, vetoġana moġo.
30 Korana Iona tu vetoġa ta Nineva tarimari ġeri
ai, moġa ilailanai Tarimarima Natuna tu vetoġai
beiaġoni mai ġuru tarimari ġeri ai. 31 Barau
na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, Seba
vavine baregona o Kwin beruġa-vaisini, mai
ġuru tarimari besamanirini, korana ġia tu ġena
tanobara manaġana na eiaġomato, Solomona
ġena iaunega guruġari bene seġaġiri ġana. Senaġi
ġoġitaia, tarima ta na Solomona evanaġiani tu
maġa. 32 Barau ġena Kota baregona ġaronai,
Nineva tarimari beġe ruġa-vaisini, toma ġuru
tarimari beġe samanirini, korana Iona ġena
ġobata ġeseġaġiato neganai, ġia ġeri rakava
ġerina ġevetuġamaġi-kureto. Senaġi tarima ta na
Iona evanaġiani tu maġa.”

Tauġani mamana

Mataio 5:15; 6:22-23

33 “Tarima ta na lamefa begabuani nai, asi
bekure-toġaiani, diġu na asi beġoġoi-tariani,
senaġi lamefa tore-torena gabuna korikorinai
betoreani, beġe raka-toġani tarimari na mama
beġene ġitaia ġana. 34 Ġoi matamu tu ġoi
tauġanimu ġena lamefa kavana. Bema ġoi
matamu namo nai, tauġanimu mabarana bema-
mani. Senaġi ġoi matamu rakava nai, tauġanimu
mabarana bemukunani. 35 Moġa lorinai, lorimu
bono vetore, mama ġoi nuġamu ai bemukunani

garina. ³⁶ Bema ġoi tauġanimu mabarana mama na bevonuvonu-raġeni, mukuna kota maki asi betanuni, ġia tu mama dikadika, lamefa emore-rovorovoni, ġoi evaġa-mamamuni kavana.”

Iesu na Farisea tarimari ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari evanerito

Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 20:45-47

³⁷ Iesu eguruġa-ġosito nai, Farisea tarimana ta na ekeaiato, ġia ġesi beġene ġaniġani-vegogo; benamo ġena numa ġana eiaġoto, ġaniġani gabunai etanu-tarito. ³⁸ Mo Farisea tarimana na eġitaiato nai, nuġana efarevaġi-rakavato, korana Iesu tu asi eveġuriġito, (ġia seneri vereri ġeri vevaġa-naġi ilailanai), senaġi eġani-ġanito moġo.

³⁹ Benamo Vereġauka na evaġa-guruġaiato, eki-rato, “Gomi Farisea tarimami na ġemi kapusi ema disi muriri rekeri moġo ġoġuriġi-ginikaurini, senaġi nuġami tu verariverari ema vei-taġuitaġui na ġevonu-fokafokato. ⁴⁰ Ġomi tu babo! Ġomi asi ġoribani, murika rekena eveiato Barauna na nuġana rekena maki ġia na eveiato? ⁴¹ Senaġi kapusi ema disi nuġari dagarari tu asi ġeri-ġari tarimari boġono viniri vau, dagara mabarari ġemi ai beġe veiarevani.

⁴² Farisea tarimami, vetuġami kika! Korana ġomi na Barau ġovarevare-viniani dagarari mis-imisiri, ġemi sivoġa, kodukarava ema ġaniġani ġailauri maki karava gabanana (10) ġoveirini, karava sebna boubou dagananai ġovaġa-iaġoani, senaġina vei-iobuka-iobuka ema Barau uravinina maġurina tu ġoleaiani. Ġomi na tu maiġeri veiġa

baregori ġoro veiri ema mo veiġa keiri maki asi boġoro iaġuiri.

⁴³ Farisea tarimami, vetuġami kika! Korana ġemi ura rubu ai tu tanutanu namori ai boġono tanu, ema ġemi ura maki maketi gaburi ai beġene vaġa-namomi. ⁴⁴ Vetuġami kika! Ġomi tu asi ġita vetoġari gara gaburi kavana, tarimarima iatari na ġeraka-vanaġini nai ġemirorini, ġia asi ġeribani mo tu gabu rakavana.”

⁴⁵ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu o, maġesi okirani nai, ġai maki okira-fitoġamani!”

⁴⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi taravatu ġovevaġa-riba iaġiani tarimami maki vetuġami kika! Ġomi na maruna metori tarimarima ġovaġa-faġarini, senaġi ġimami didina ta maki ġeri marunai asi ġoveġabikauni, asi ġovaġa-kavarini.

⁴⁷ Vetuġami kika! Ġomi tubumi ġatami na peroveta tarimari ġevaġi-maserito, ema ġomi na tu ġeri gara gaburi namori ġoveirini. ⁴⁸ Moġesi ġomi tauġemi tubumi ġatami ġeri veiġa ġokiraġi-

foforirini ema ġovaġa-moġonirini; moġoni veġata, tubumi ġatami na peroveta tarimari ġevaġi-maserito, ema ġomi na ġeri gara gaburi ġoveirini.

⁴⁹ Moġa lorinai Barau ġena Iaunega ekirani, ‘Au na peroveta tarimari ema apostolo tarimari batuġu-iaġorini ġeri ai, benamo tari tu beġe vaġi-maserini, ma tari tu beġe lai-lausilausirini.’

⁵⁰ Moġesi nai, peroveta tarimari mabarari ġevaġi-maserito, Barau na tanobara eveiato veġata beiaġoma mo maitoma, metona tu toma ġuru

tarimari na beḡe ḡabiani. ⁵¹ Abela ḡevaḡi-maseato, monana eiāḡomato mo Sakaria, ḡia tu fata veaḡana ema Barau ḡena numa veaḡana fakari ai ḡevaḡi-maseato. Aba, au na akiramini, mabarari metori tu toma ḡuru tarimari na beḡe ḡabiani!

⁵² Taravatu ḡovevaḡa-riba iaḡiani tarimami, vetuḡami kika! Riba numana keo-fakana ḡatama-boka kina tu ḡomi na ḡoḡabiato. Ḡomi ḡereḡami asi boḡo raka-toḡani, ema ḡeraka-toḡa ḡetoni tarimari ḡeri dabara ḡomi na ḡokourini!”

⁵³ Iesu mo gabu na eraka-rosito, benamo taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ema Farisea tarimari na ḡekira-fitoḡaiato, ema dagara vovoka ḡevedanaḡi-viniato, ⁵⁴ ḡeribaḡaniato, ḡeri ura tu dagara ta bene kiraḡi-kererea, be beḡene samania ḡana.

12

Ḡeḡofaḡofani tarimari boḡono nariri

¹ Mo faka nuḡanai tarimarima ḡutuma lelevaḡi varau ḡevegogoto, asi-iaḡo asi-fana, benamo Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡa guinerito, ekirato, “Boḡono venari-ginikau Farisea tarimari ḡeri farao evaḡa-tubuani muramurana ḡerina, korana mani tu ḡia ḡeri ḡofaḡofa veḡana bene.
² Vekouḡau dagarari mabarari beḡea foforini, vekuretoḡa guruḡari mabarari beḡea ribani.
³ Moḡa lorinai kara dagara mukunai ḡokiraḡiato, mamai beḡea seḡaḡiani, kara dagara koutoḡai

seḡai ḡoguruḡa-ḡurato dagarana, beḡea kiraḡi-foforiani numa tuḡuna na, tarimarima mabarari na beḡene seḡaḡia ḡana.”

Barau bitana gari-vinia

Mataio 10:28-31

⁴ “Gatagu mabarami, akiramini, tauḡani beḡe vaḡiani, ma murinai kara ta ma asi beḡe veiani tarimari gariri asi boḡono vei. ⁵ Senaḡi navaḡa-ribami, deikara garina boḡono vei: Barau boḡono gari-vinia. Tauḡani bevaḡiani murinai ma ḡena seḡuka, ḡomi ma befiu-ḡuramini, karava eḡara-vanaḡi vanaḡini gabunai. Aba, au na akiramini, ḡia moḡo boḡono gari-vinia!

⁶ Bisini imaima (5) maki fene ruarua na moḡo ḡevoirini, ene? Senaḡina Barau na tu sebona ta maki asi etuḡa-rekwaiani. ⁷ Moḡoni veḡatana, ḡomi tu debami ḡuiiri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito. Be asi boḡono gari; ḡomi voimi tu varaḡe lelevaḡi, bisini ḡutuma voiri maki ḡovanaḡirito!”

Iesu bekiraḡi-foforiani ema bekira-ḡuniḡauani

Mataio 10:32-33; 12:32; 10:19-20

⁸ “Au na akiramini, deikara na au tarimarima ḡoirari ai bekiraḡi-foforiguni, ḡia maki Tarimarima Natuna na Barau ḡena aneru ḡoirari ai bekiraḡi-foforiani. ⁹ Senaḡina au deikara na tarimarima ḡoirari ai beruḡaguni e bekira-ḡuniḡauguni, ḡia maki Barau ḡena aneru ḡoirari ai baruḡaiani e bakira-ḡuniḡauani.

¹⁰ Tarimarima Natuna deikara na bekira-rakavaiani, Barau na ḡia ḡena rakava betuḡamaḡi-fitoḡaiani, senaḡina deikara na Iauka

Veaḡa bekira-rakavaiani, ḡia ḡena rakava tu asi betuḡamaḡi-fitoḡaiani.

¹¹ Iuda tarimari ḡeri rubu ai beḡe vaḡa-kotamini, ema vanuḡa vereri e Kota baregori ḡeseḡaḡini tarimari ḡoirari ḡana beḡe ḡori-iaḡomini nai, nuḡami asi beḡene vekwaraḡi, aiḡesi toma boḡo guruḡani o kara toma boḡo kiraḡirini.

¹² Korana Iauka Veaḡa na mo ḡaro ai kara boḡo kiraḡirini guruḡari bevaḡa-ribamini.”

Barabore - Farefare vovoka tarimana

¹³ Tarimarima ḡutuma nuḡana na tarima ta na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu o, au kakagu nokiraia, ḡai tamama na eraga-kwanerito farefareri nevareri, be au tavi ta nevinigu.”

¹⁴ Iesu na evaḡa-veſeato, ekirato, “Ḡoi tau o, au tu deikara na ḡomi taumi ruarua ḡemi farefare-tore viriḡi-viriḡina ḡana etoreguto?”

¹⁵ Benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Boḡono boḡeboḡe! Lorimi boḡono vetore, farefare vovoka mata-ḡaniḡaniri boḡo veini garina; korana tarimarima ḡeri maḡuri korikori tu dia ḡeri farefare vovoka na ḡevaḡa-ḡorarini.”

¹⁶ Benamo mai barabore ekiraḡiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimana ta ḡena tano na ḡaniḡani namori evaḡa-ḡorarito.

¹⁷ Ḡia etuḡa-maḡito, ekirato, ‘Kamasi toma baveini? Mai ḡaniḡani mabarari tu ainai bana vaḡa-vegogori?’

¹⁸ Benamo ekirato, ‘Au tu maiḡesi navei. Ḡaniḡani atorerini numari guineri narovori, benamo numa baregori naragari. Mainai vau au ḡegu ḡaniḡani e farefare mabarari monai bana vaḡa-vegogori. ¹⁹ Benamo au tauḡegu bana vekira, ‘Ḡoi

ġemu dagara namori tu ġutuma gorogoro bovaġa-vegogori laġani vovoka ġana. Be, noiaġaraġi, noġaniġani, noniuniu e noverere.’ ²⁰ Senaġina Barau na ekiraiato, ekirato, ‘Kamuto, ġoi tu babo! Toma boġi ġoi ġemu maġuri aġabi-vaġiani ġemuna, benamo mai ġemu farefare bovaġa-vegogorini tu deikara na beġabirini?’

²¹ Maiġesina mo deidei tauġeri moġo ġeri farefare ġevaġa-vegogoni tarimari tu asi ġeri farefare Barau ġoiranai.”

Asi bono tuġamaġi-vekwaraġi

Mataio 6:25-34

²² Benamo Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Moġa lorinai, akiramini, ġemi maġuri asi boġono tuġamaġiri, kara boġo ġanini; o tauġanimi kara na boġo dabuġarini. ²³ Maġuri tu dagara baregona, a ġaniġani tu dagara keina, ema tauġani tu dagara baregona, a dabuġa tu dagara keina. ²⁴ Gaio ġotuġamaġiri, asi ġevarovaroni ema asi ġekwa-kwani; asi ġeri ġaniġani-tore numari, senaġina Barau na eġuburini! Ġomi tu dagara baregomi, a manu tu kei! ²⁵ Ġomi deikara otuġamaġi-vekwaraġini nai, ġemu maġuri kota maia bovaġa-maukaiani? ²⁶ Mai dagara misina asi boveiiani riba, karase nai tu dagara tari maia urari ai ovetuġamaġini?

²⁷ Boġa veraverari ġoġitari aiġesi ġegarani. Asi ġeġauveini ema dabuġa asi ġeturini. Senaġina akiramini, Kini Solomona ġena vedabuġa marevana maki ġevanaġiani. ²⁸ Bema Barau na tanobara ġauġari moġesi edabuġarini, ġia toma tu ġegarani,

ma boinani tu karavai beġe fiu-raġerini, Barau na ġomi tu bevaġa-dabuġa ginikau-raġemini. Ġomi veġabidadama misimisi tarimami! ²⁹ Moġa lorinai asi boġono boġe vetau-vetau, kara toma ġoġanini e kara toma ġoniuni; ema asi boġono tuġamaġi-vekwaraġi maki. ³⁰ Korana Barau asi ribari tarimari mabarari tu maniġeri dagara ġevetaurini, a ġomi Tamami tu ma ribana maniġeri dagara tu ġoura-vinirini. ³¹ Senaġina Barau ġena Basileia boġono vetaua, benamo maniġeri dagara mabarari bevinimini.”

Farefare boġono vaġa-vegogo gubai

Mataio 6:19-21

³² “Seri misina, asi boġono gari, korana Tamami ġena ura tu ma nuġa namona ġesi ġena Basileia bene vinimi. ³³ Ġemi farefare ġovoivoi-iaġiri, ma moni asi-ġeri e asi-ġari tarimari ġoviniri. Asi beġe rakavani moni fusefuseri ġoġabiri, ġemi farefare gubai ġovaġa-vegogori, monai tu asi beġe korini, monai lema tarimari asi beġe raka-kavini ema faro na maki asi beġe vaġa-rakavarini. ³⁴ Korana tu ġomi ġemi farefare ainai, ġomi nuġami maki monai.”

Vetuġunaġi tarimari namori

Mataio 24:42-51

³⁵ “Ġauvei ġana boġono vedabuġa-tore ema ġemi lamefa beġene ġara-taġo. ³⁶ Vetuġunaġi tarimari na ġeri vere numai ġenari-taġoani kavana boġono tanu. Vevaġa-veġaraġo verekona na ma beġenoġoini, ġatama-bokai befidifidini nai, ġena ġatama beġene raga-keoa ġana. ³⁷ Vetuġunaġi tarimari roġo tataġa ġeri vere

beĝenoĝoini tu namo. Moĝoni akiramini, ĝena rami beriĝoani, ĝaniĝani gabunai bevaĝa-tanurini, benamo ĝaniĝani bevinirini. ³⁸ Mo vetuĝunaĝi tarimari roĝo naritaĝo ĝeri vere beĝenoĝoini tu namo, kamasi boĝi nuĝanai o boĝiboĝi rekenai beiaĝomani.

³⁹ Senaĝi boĝono riba, bema numa tarimana ma ribana, kamara horai lema tarimana beiaĝomani tu, numa benariani, be lema tarimana maki lema bevedaureani. ⁴⁰ Moĝa lorinai ĝomi maki boĝono venari-taĝo, korana Tarimarima Natuna tu asi ĝotuĝamaĝiani aoanai beiaĝomani.”

⁴¹ Benamo Petero na edanaĝiato, ekirato, “Vereĝauka, mai barabore tu ĝai ĝemai moĝo okiraĝiani, ba tarimarima mabarari ĝeri ai maki?”

⁴² Vereĝauka evaĝa-veseto, ekirato, “Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruĝa eseĝaĝini ema veĝa roroĝotori eveini, ĝena vere na eĝabiviriĝiato, numa ema vetuĝunaĝi tarimari bene ĝitaĝauri, ema ĝaniĝani maki nega korikori ai bene viniri? ⁴³ Mo vetuĝunaĝi tarimana, ĝena vere na ekiraiato ilailanai eĝauveini, bema-ĝoitaĝoani tu namo. ⁴⁴ Moĝoni akiramini, ĝia tu ĝena vere ĝena farefare mabarari ĝitaĝauri tarimantai bevaĝa-iaĝoani. ⁴⁵ Senaĝina bema vetuĝunaĝi tarimana bekirani, ‘Au ĝegu vere ĝena ĝenoĝoi tu bekwaibo rakava,’ benamo vetuĝunaĝi tauri ema vavineri bekwaririni, ma beĝanini e beniu-babobaboni. ⁴⁶ Vetuĝunaĝi tarimana ĝena vere ĝena ĝenoĝoi ĝarona tu asi etuĝamaĝiani ĝaronai, ma asi eribaiani aoanai beraĝasini. Ĝena vere na bea basi-ĝutuĝutuani, ma asi ĝevaĝa-

moĝonini tarimari ĝesi bea toreani.

⁴⁷ Mo vetuĝunaĝi tarimana ĝena vere ĝena ura tu ma ribana, senaĝi asi eĝabi-kavini ema ĝena vere ĝena ura asi eveiani tu, ribi baregona korikori beĝabiani. ⁴⁸ A vetuĝunaĝi tarimana asi ribana ĝena vere ĝena ura, ma bea ĝauvei-kavani, voina tu ribi, senaĝi asi vovoka beĝabini. Ĝutumari eviniato tarimana ĝenana tu ĝutumari ma beura-viniani; vovoka lelevaĝiri eviniato tarimana ĝenana tu vovoka lelevaĝiri ma bevetau-viniani.”

Dia maino, senaĝi vetavi

Mataio 10:34-36

⁴⁹ “Au tu karava aĝabi-iaĝomaiato tanobara ĝana, ema ĝegu ura bere ĝarakau guine tu namo! ⁵⁰ Senaĝi au tu babatiso ta baĝabiani, ema au tu anuĝa-vekwaraĝini, beiaĝoni mo, bavaĝa-koriani! ⁵¹ Gomi ĝotuĝamaĝini, au tu maino tanobara ĝana aĝabi-iaĝomaiato? Asiĝi, senaĝi akiramini, vetavi-kirakira urana na aiaĝomato. ⁵² Toma beiaĝoni mo ĝoira laĝaniri ai, bese tai imaima tu beĝe vetavi-kirani, toitoi beĝe veĝitani ruarua ĝerina, ema ruarua beĝe veĝitani toitoi ĝerina. ⁵³ Tamana natuna tauna ĝenana beveĝitani, natuna tauna tamana ĝenana beveĝitani; sinana natuna vavinena ĝenana beveĝitani, ma natuna vavinena sinana ĝenana beveĝitani; taĝama vavine barana taĝama vavine keina ĝenana beveĝitani, ma taĝama vavine keina taĝama vavine barana ĝenana beveĝitani.”

Aoa beraĝasini vetoĝana

Mataio 16:1-4

⁵⁴ Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema ġaro eketoni rekenai magube dubadubari ġeraġekauni ġoġitarini nai tu, ġokirani, ‘Ġura beraguni,’ benamo eraguni. ⁵⁵ Ma gabina rekena (o south) na iavara eiaġomani nai ġokirani, ‘Ġaro beseġukani,’ benamo ġaro eseġukani. ⁵⁶ Ġofaġofa tarimami! Tanobara e guba vetoġari kiraġi-kiraġiri tu ma ribami; kamasi nai mai toma ġaro vetoġana tu asi ribami?

⁵⁷ Karase nai tauġemi na asi ġotuġamaġi-fakaiani kara tu maoro? ⁵⁸ Esamanimuto tarimana ġesi roġo ġoiāġoni Kota ġana nuġanai boġono maino. Bema asiġina nai, Kota eseġaġini tarimana ġimanai bea tore-kaumuni, ma Kota eseġaġini tarimana na folisi ġimanai bea tore-kaumuni, benamo folisi na dibura numanai bea fiu-toġamuni. ⁵⁹ Akiramuni, asi boraka-vāġini, beiaġoni mo, moni mabarana boa vaġa-voi-ġosiani.”

13

Ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure e boġono raka-kure boġo maseni ġesi

¹ Mo negai tarima kota Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo Iesu ġekira-varaiato, Galilea tarimari Pilato na evaġirito, ġeri ginitaġo dagarari Barau ġeviniato-ġoi nuġanai; ġia rarari tu ginitaġo dagarari rarari ġesi ebubu-sebonarito. ² Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuġa-maġini, mo Galilea tarimari moġesi ġevaġirito-ġoi nai, monana ġevaġa-moġoniato, ġeri rakava tu Galilea tarimari mabarari ġeri rakava

evanaĝirito? ³ Asiĝina! Au na akiramini, bema ĝemi rakava ĝerina asi boĝo vetuĝamaĝi-kureni, ĝomi mabarami moĝesi boĝo maseni ĝia ĝemaseto kavana. ⁴ A mo tarima gabanana imaima toitoi (18) Siloam kounai numa baregona eketoto ĝia iatari ai nai, evaĝirito tu kamasi? Ĝomi ĝotuĝamaĝini, mo tarima ĝeri rakava tu Ieruselema tarimari mabarari ĝeri rakava evanaĝirito? ⁵ Asiĝina! Au na akiramini, bema ĝemi rakava ĝerina asi boĝo vetuĝamaĝi-kureni, ĝomi mabarami maki boĝo maseni ĝia ĝemaseto kavana.”

Barabore - Figi ĝauna asi ĝwana

⁶ Iesu na mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta ĝena vine tavoĝana nuĝanai figi ĝauna evaroato. Benamo eiaĝoto, figi ĝauna ĝwaĝwana ea vetauato, senaĝina ĝwana ta asi edoĝariato. ⁷ Moĝa lorinai ĝena vamoka narinarina tarimana evaĝa-guruĝaiato, ekirato, ‘Noĝitaia, laĝani toitoi beĝe iaĝo, au mai ĝau ĝitaĝitana aiaĝomani, senaĝina ĝwana ta asi adoĝariani. Nobasi-laua, korana asi tauna bene! Mai tano eĝauvei-iaĝi-taĝuiani.’ ⁸ Senaĝi vamoka ĝitaĝauna tarimana evaĝa-veseto, ekirato, ‘Vereĝauka, noraga-kwane, mai laĝani sebona moĝo bene tanu. Au na bakwa-ĝeĝeraĝiani ema tano namori ma babubuni. ⁹ Benamo ĝwaĝwana namori beĝe burini laĝani ĝoirai tu namo, bema asiĝi nai, vau bono basia.’ ”

Iesu na Sabadi ai asi erakato vavinena evaĝa-namoato

¹⁰ Sabadi tai Iesu tu evaġa-ribatoġoi rubu ta nuġanai. ¹¹ Vavine ta monai iauka rakavana na eboroġiato, evei-kevekeveato laġani gabanana imaima toitoi (18). Ġia doġena eġeġevato, asi eruġa-vaisto-ġoi. ¹² Iesu na eġitaiato, benamo ekea-iaġomaiato, ekiraiato, “Vavine o, ġoi tu mani keve manina na varau bofaka.” ¹³ Benamo Iesu ġimana mo vavine iatanai eveġabikauto nai, vaġa-sebo moġo doġena eroroġototo, Barau evaġa-raġeato.

¹⁴ Rubu ġitaġauna tarimana ebaruto, korana Iesu na Sabadi ai evevaġa-namoto nai. Moġa lori-nai ġia na tarimarima evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġaro imaima sebona tarimarima ġeri ġauvei ġarori. Mo ġaro ai vevaġa-namo uranai boġono iaġoma, senaġi Sabadi ai asi boġono iaġoma.”

¹⁵ Vereġauka na evaġa-veseato, ekirato, “Ġofaġofa tarimami! Sabadi ai ġemi boromakau o doniki asi ġoruġarini, ġeri numa na asi ġoġori-rosirini nanu niu? ¹⁶ A mai vavine, Aberahamo besena vavinena, Satani na laġani gabanana imaima toitoi (18) ebarubaruato, au na Sabadi ai barubaru ġenana asi baruġaiani ba?”

¹⁷ Moġesi ekirato nai, ġebaru-viniato-ġoi tarimari ġemaiakarito, senaġi tarimarima mabarari na Iesu ġena veiġa boruri ġeġitarito nai, ġeiau-rakavato.

Barabore - Mastadi ġauna ġutuna

Mataio 13:31-32; Mareko 4:30-32

¹⁸ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu aiġesi? Kara ġenai bavaġa-ilailaiani? ¹⁹ Ġia tu mastadi ġauna ġutuna kavana.

Tarima ta na eḡabiato, ḡena vamokai evaroaato. Mastadi ḡauna ḡutuna egarato, ḡau ai eiaḡoto, benamo guba manuri leganaḡi ḡesikokauto.”

Farao evaḡa-tubuani muramurana

Mataio 13:33

²⁰ Iesu na ma edanaḡirito, ekirato, “Barau ḡena Basileia tu kara ḡesi bavaḡa-ilailaiani? ²¹ Ḡia tu maḡesi, vavine ta na farao evaḡa-tubuani muramurana kotuna ta moḡo eḡabiato, benamo farao fuseri toitoi ḡesi egiroato, eiaḡoto mo, muramura na mabarana evaḡa-tubu baregoato.”

Barau ḡena Basileia rakatoḡana

Mataio 7:13-14; 7:21-23

²² Iesu Ierusalemā dabaranai eiaḡoto-ḡoi nai, vanuḡa baregori ema keiri nuḡari ai evevaḡa-ribato-ḡoi. ²³ Tarima ta na edanaḡiato, ekirato, “Vereḡauka, tarima viravira moḡo beḡe maḡurini ba?” Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, ²⁴ “Boḡono vebibi-toḡa, ḡatama-boka kibobona boḡono raka-toḡa ḡana, korana au na akiramini, tarimarima ḡutuma ḡeraka-toḡa ḡetoni, senaḡi asi beḡe raka-toḡani. ²⁵ Numa tarimana bevariḡisini, ḡatama-boka bekouani murinai, ḡomi tu murikai boḡo ruḡa-taḡoni, ḡatama-bokai boḡo fidifidini, boḡo kirani, ‘Vereḡauka, ḡai ḡema ḡatama-boka nokeoa!’ senaḡi ḡia bekirani, ‘Au asi ribagu ḡomi ainana boḡo iaḡoma!’ ²⁶ Benamo ḡomi boḡo kirani, ‘Ḡai tu ḡoi ḡesi taḡaniḡanito-ḡoi ema taniuniu-vegogoto-ḡoi; ema ḡoi tu ḡai ḡema vanuḡa ḡatamanai ovevaḡa-ribato-ḡoi!’ ²⁷ Senaḡina ḡia ma bekirani, ‘Au asi ribagu ḡomi ainana ḡoiḡomani. Au ḡeguna

gōraka-vegita vei-rakava tarimami!’ ²⁸ Benamo Aberahamo, Isako, Iakobo, ema peroveta tarimari mabarari boḡo gītarini Barau gēna Basileia nuḡanai, senaḡi gōmi tu murikai beḡe dori-rosimini; mo ḡaro ai boḡo taḡini, gadikami beḡe veḡara-tarini. ²⁹ Tarimarima ḡaro eraḡekauni ema ḡaro evariḡoni, e debana (o north) ema gabina (o south) rekena na beḡe iaḡomani, beḡe tanu-tarini vereko ai Barau gēna Basileia nuḡanai. ³⁰ Boḡono riba, toma ḡegabini tarimari tu beḡe guineni, a ḡeguineni tarimari tu beḡe gabini.”

Iesu Ierusalemata taḡina eveito

Mataio 23:37-39

³¹ Mo negai Farisea tarimari kota Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ḡevaḡa-guruḡaiato, ḡekirato, “Mai gabu noraga-kwanea, gabu ta ḡana noiaḡo, korana Heroda eurani ḡoi bene vaḡimu etoni.”

³² Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡoiḡo, mo boḡa kwaivana ḡoa kiraia, ‘Au tu iauka rakavari alai-vaḡirini ema tarimarima avaḡa-namorini toma, boinani, ema ḡaro vaḡa-toitoinai ḡegu ḡauvei bavaḡa-kori ginikauani.’ ³³ Senaḡi toma, boinani, ilaḡani ḡegu iaḡoiḡo ai roḡo baiḡoni, korana peroveta tarimana tu irau gabu ai asi bemaseni, senaḡi Ierusalemata moḡo!

³⁴ Ierusalemata, Ierusalemata o, ḡoi na peroveta tarimari ovaḡirini ema Barau na etuḡu-iaḡosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ḡutuma aurato, natumi bana gana-ḡeḡeraḡiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaḡi gōmi tu asi ḡourato! ³⁵ Moḡa lorinai

ġemi vanuġa e Rubu Veaġa korina betanuni. Au na akiramini, ġomi roġo au asi boġo ġitaguni, beiaġoni mo, ġaro ta beraġasini, monai vau boġo kirani, 'Barau aranai eiaġomani tauna sivaġa-namoa.' ”

14

Iesu na Sabadi ai keve tarimana evaġa-namoato

¹ Sabadi tai Iesu (ġekeaiao nai) eiaġoto, Farisea ġeri veġorikau tarimana ta ġena nu-mai beġene ġaniġani ġana, benamo tarimarima na ġena veġa ġeġita-ginikaaurito-ġoi. ² Monai tarima ta ġia tauġanina eroro-roroto, Iesu ġoiranai etanu-taġoto. ³ Benamo Iesu na taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Farisea tarimari edanaġirito, ekirato, “Sabadi ai keve vaġa-namo tu maoro ba asiġina?” ⁴ Senaġi ġia asi ġeguruġato, ta na maki asi evaġa-veaseato. Benamo Iesu na mo keve tarimana eġabiato, evaġa-namoato murinai etuġuato. ⁵ Benamo ekirarito, ekirato, “Gomi deikara natumu o ġemu boro-makau nanu gurina nuġanai bere keto-ġura nai, ġoi na Sabadi ai boro inu-raġea ba asiġina?” ⁶ Senaġi ġia na Iesu asi ġevaġa-veaseato.

Barabore - Veġaraġo verekona

⁷ Iesu na varivari tarimari eġitarito, tanutanu namori moġo ġeġaunarito, benamo ġeri barabore ta ekiraġiato, ekirato, ⁸ “Bema tarima ta na bekeamuni, veġaraġo verekona raka-vegogonai, gabu namonai asi bono tanu-tari, korana irau vereko ġorikauna tauna na tarima barana ta bekeaiiani

gesi. ⁹ Benamo ekeamito tarimana beiaḡomani, bekiramuni, ‘Noveḡita, mai vere ḡena tanutanu novaḡa-fakaia.’ Ḡoi tu bemaikamuni, benamo botanu-riḡoni. ¹⁰ Bema ḡoi ḡekeamuni nai, tanutanu tanonai bono tanu. Benamo vereko ḡorikauna tarimana beiaḡomani nai, bekirani, ‘Ḡata, tuḡuna ḡana novaraḡe.’ Benamo ḡoi tu beḡe vaḡa-raḡemuni vereko tarimari mabarari na. ¹¹ Korana tu tauḡena eveḡabi-vaisini tarimana tu, Barau na betore-riḡoani, a tauḡena evetore-riḡoni tarimana tu, beḡabi-vaisiani.”

¹² Iesu na vereko ḡorikauna tarimana ekiraiato, ekirato, “Bema ḡoi ḡaniḡani o vereko ta bodabaraiani nai, ḡatamu, tarikakamu, garagaramu o sevimu ai ḡetanuni taḡa tarimari asi bono keari, korana ḡia na ḡoi ma beḡe keamuni, ḡoina keakau beḡe vaḡa-voiani. ¹³ Senaḡi bema vereko ta bodabaraiani nai, gara veḡubu, tauḡaniri rakava, kwaku rakava, mata-bubu tarimari bono keari, ¹⁴ benamo ḡoi tu Barau ḡena vevaḡa-namo boḡoitaḡoani. Moḡoni, ḡia na asi beḡe vaḡa-voimuni, senaḡi veḡa iobuka-iobuka tarimari mase na ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini ḡaronai vau, voimu boa ḡoitaḡoani.”

*Barabore - Vereko barana
Mataio 22:1-10*

¹⁵ Iesu ḡesi ḡeḡaniḡani-vegogoto tarimana ta na mo guruḡa eseḡaḡiato nai, ekiraiato, ekirato, “Barau ḡena Basileiai vereko bea ḡaniani tarimana tu beiakuni.” ¹⁶ Iesu na evaḡa-veseato,

ekirato, “Tarima ta na vereko barana ta ed-abaraiato, benamo tarimarima ġutuma ekear-ito. ¹⁷ Ġani-vereko ġaronai ġena vetuġunaġi tari-mana ta etuġuato, ekearito tarimari nea kirari, ‘Ġoiaġoma, dagara mabarari beġe rovina-toreri.’ ¹⁸ Senaġi ġia mabarari ġekira-sirivaġito. Ta eki-rato, ‘Au tu tano ta bavoia, be aurani bana ġitaia nai, asi bono baru.’ ¹⁹ Ta ma ekirato, ‘Au tu boromakau gabanana (10) bavoiri nai, aiaġoni fokafoakai atovo-naġirini, be asi bono baru.’ ²⁰ Ta ma ekirato, ‘Au tu inivau mo haveġaraġo nai, asi baiaġosini.’

²¹ Vetuġunaġi tarimana eġenoġoito, ġena vere ekira-varaiato. Benamo numa tarimana ma baruna ġesi ġena vetuġunaġi tarimana ekira-iato, ekirato, ‘Noraga-iaġo vanuġai, gara veġubu, tauġaniri rakava, mata-bubu ema kwaku rakava tarimari bono ġori-iaġomari.’ ²² Benamo ve-tuġunaġi tarimana eġenoġoito, ekirato, ‘Vere o, mani ġemu ura ġauveina tu varau baveia, senaġi numa roġosi bene vonu.’ ²³ Benamo vere na ve-tuġunaġi tarimana ma ekiraiato, ekirato, ‘Noiaġo dabara barai ema vamoka dabarari ai, tari-marima bono kirari, beġene iaġoma, be auna numa benema vonu. ²⁴ Au na akiramini, akearito tarimari ta na ġegu vereko ġaniġanina misina ta asi bevaġa-mamiani.’ ”

Barabore - Iesu ġena mero tu vevaġa-gwaġiġi tarimari

Mataio 10:37-38

²⁵ Tarimarima ġutuma-bara Iesu ġesi ġeiaġoto-ġoi, benamo eruġa-kureto, ekirarito, ekirato,

²⁶ “Bema tarima ta eurani, au ġegu ai bene

iaġoma etoni, senaġi ġia tamana ema sinana, ġaraġona ema natuna, kakana tarina ema tauġena ġena maġuri maki veuraviniri asi betuġamaġi-fitoġaiani nai, ġia tu dia au ġegu mero. ²⁷ Deikara tauġena ġena satauro asi beġwaiani, benamo au murigu na asi berakani, ġia tu dia au ġegu mero.

²⁸ Bema ġomi ta eurani numa ta bene ragaia etoni nai, betanu-tari guineni, numa voina berib-aiani, moni beilailani ba asiġina, ene? ²⁹ Irau ġauvei besinaiani, benamo asi bevaġa-koriani, mabarari na beġe ġitaiani tarimari na beġe rikiriki-iaġiani, ³⁰ beġe kirani, 'Mai tarima na esinaiato, senaġi asi evaġa-koriato.'

³¹ O kamara vanuġa verena, irau vanuġa verena ta bene vetari-vinia etoni, benamo asi betanu-tari guineni, sisiba asi bevetauni, ġena vetari tarimari mabarari 10,000, ema reke ta vere ġena 20,000, ġia ġeiaġoma-viniani nai, bevaġa-darereani ba? ³² Bema ġia asi ilaila nai, ġia aranai ġena tarima tari betuġu-iaġorini, mo doġoro barana roġo fakari manaġa nuġanai, maino beġene ġabia dabarana beġea veiani. ³³ Moġa ilailanai deikara ġena dagara mabarari asi beiaġuirini tu asi au ġegu mero."

Barabore - Damena

Mataio 5:13; Mareko 9:50

³⁴ "Damena tu namo, senaġi bema damena mamina berekwa-rekwani nai, kamara dabarai mamina ma beġenoġoini? ³⁵ Ġia tu asi ilaila tano vaġa-namona ema asi namo varovaro dagarari ġesi vaġa-garari ġana; moġa lorinai tarima

na beḡe fitoḡaiani. Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi!”

15

Barabore - Rekwarekwa mamoenā Mataio 18:12-14

¹ Takesi gogo tarimari ema vei-rakava tarimari ḡutuma Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ḡena gu-ruḡa beḡene seḡaḡiri ḡana. ² Farisea tarimari ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ḡemugumuguto, ḡekirato, “Mai tarima tu rakava tarimari eḡabi-raḡerini ema ḡia ḡesi ḡeḡaniḡani-vegogoni!”

³ Benamo Iesu na mai barabore ḡeri ekiraḡiato, ekirato, ⁴ “Bema ḡomi ta ma ḡena mamoe sinau ta (100), benamo sebona berekwa-rekwani nai, ḡia tu kara beveini? Ḡia na 99 tano fakanai beraga-kwanerini, edobito mamoenā bevetauani mo beḡoitaḡoani. ⁵ Bedoḡariani nai, ḡabanai befaḡa-gabagabaiani ma iakuna ḡesi, ⁶ benamo numa ḡana beiaḡoni. Beraḡasini nai, ḡatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana ḡegu mamoe, edobito da-garana, ma badoḡaria.’ ⁷ Au na akiramini, moḡa ilailanai rakava tarimana ta ḡena rakava ḡerina evetuḡamaḡi-kureni nai, gubai iaku ema verere tu barego lelevaḡi, a vei-iobuka-iobuka tarimari 99 ḡeri vei-iobuka-iobuka dairi ai asi beḡe vetuḡamaḡi-kureni maki bevanaḡirini.”

Barabore - Rekwarekwa monina

⁸ “Bema vavine ta ġena silva moniri mabarana gabanana (10), benamo sebona bevei-rekwarekwani nai, ġia tu kara beveini? Ġia na lamefa begabuani, numa bedaroani, mo moni sebona bevetau-ġitakauani mo bea ġoitaġoani. ⁹ Bedoġariani nai, ġia na ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana tu ġegu silva monina, erekwa-rekwato dagarana, varau badoġaria.’ ¹⁰ Au na akiramini, rakava tarimana ta ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni nai, Barau ġena aneru moġesi beġe iakuni.”

Barabore - Rekwarekwa merona

¹¹ Iesu ma ekirato, “Tarima ta natuna ru-arua. ¹² Tau muriseina na tamana ekiraiato, ekirato, ‘Tama, ġitana farefare novareri, be au debugu farefareri tu novinigu.’ Benamo farefare mabarari natuna ruarua fakari ai evarerito. ¹³ Ġaro asi vovoka ġeiaġoto nuġanai, tau muriseina ġena farefare evaġa-vegogoto, benamo tano manaġa ġana erakato. Monai ġena farefare ea ġere-iaġirito. ¹⁴ Ġena farefare mabarari evaġa-koririto murinai, mo tano ai doġe barego eġorato. Ġia varau asi-ġena, asi-ġana. ¹⁵ Benamo eiaġoto, mo tanobara tarimana ta ġenai ġauvei ea vetauto, benamo ġia na etuġuato ġena tano ai bai bene ġitaġauri ġana. ¹⁶ Ġia evito-rakavaiato nai, bai ġari ġaniġani bene ġaniri etato, senaġi mo ġaniġani maki ta na asi eviniato. ¹⁷ Benamo ea vetuġamaġi-kureto, ekirato, ‘Tamagu ġena ġauvei tarimari tu vovoka, ema ġari ġaniġani maki ġutuma, senaġi au tu mainai vitona evaġiguni. ¹⁸ Naġenoġoi, tamagu ġenai naiago, benamo bana kiraia: Tama, Barau

gōiranaĩ ema gōi gōiramu ai avei-rakavato. ¹⁹ Au tu asi ilaila gōi natumu ai ma bono kiraḡigu; senaḡi anogīmuni, ḡemu vetuḡunaḡi tarimanaĩ bono vaḡa-iaḡogu, banasi.’ ²⁰ Benamo evarigisito, tamana ḡenai eiaḡoto.

Gabu manaḡa na roḡo eiaḡomato-ḡoi nai, tamana na varau eḡita-doḡariato, benamo eve-tuḡa-rakavaiato, benamo eraga-iaḡoto, ea faḡa-maḡuriato, everauato. ²¹ Benamo natuna na eki-raiato, ekirato, ‘Tama, au tu Barau gōiranaĩ ema gōi gōiramu ai ma ḡegu vei-rakava. Au tu asi ilaila gōi natumu ai bono kiraḡigu.’ ²² Senaḡi tamana na ḡena vetuḡunaḡi tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato, ‘Goraga-vei! Dabuḡa namo vedaureana ta ḡoḡwa-iaḡomaia, ḡoma vaḡa-riḡoa. Rini ta didinaĩ ḡoma dori-toḡaia, ema tamaka maki kwakunai ḡoma toreri. ²³ Ema boromakau natuna ma monana ḡoḡwa-iaḡomaia, ḡovaḡia, benamo bisini ḡania e bisini verere-vegogo. ²⁴ Korana natugu maiḡa emaseto, senaḡi ma bemaḡuri-ḡenoḡoi; erekwa-rekwato, senaḡi ma bama doḡaria!’ Benamo ḡia ḡeverere-vegogoto.

²⁵ Natuna tau guinena tu vamokai. Vamoka na eḡenoḡoito, numa eiaḡo-viniato-ḡoi nai, mari e bara gururi eseḡaḡirito. ²⁶ Benamo vetuḡunaḡi tarimana ta ekeaiato, mo guru korana evedanaḡi-iaḡiato. ²⁷ Vetuḡunaḡi tarimana na evaḡa-veseato, ekirato, ‘Ḡoi tarimu beḡenoḡoi, tamamu na ma namona e ma maḡurina ḡesi bema doḡaria lorinaĩ, ḡia na vetuḡunaḡi tarimari bevaḡa-guruḡari, boromakau natuna ma monana ḡesi beḡe vaḡia.’

28 Tau guinena ebaru-rakavato, numai asi eraka-toḡato, benamo tamana eraka-rosito, enoḡiato neraka-toḡa ḡana. 29 Senaḡi ḡia na tamana evaḡa-veṣeato, ekirato, ‘Noḡitaia, au tu laḡani ḡutuma ḡoi rekemu ai atanuni, vetuḡunaḡimu aiaḡo-vinini, ḡemu ura mabarana akorana-iaḡirini, ḡemu vevaḡa-naḡi ta asi afitoḡaiato, senaḡi ḡoi na nanigosi natuna ta maki asi oviniguni au ma ḡatagu ḡesi vaḡa-iaku-iaḡima ḡana. 30 A mai natumu mata-boraḡa vavineri ḡeri ai ḡemu farefare mabarari bea vaḡa-koriri; bea ḡenoḡoi nai tu, ḡoi na tu boromakau natuna mona mase bovaḡia ḡia ḡana!’ 31 Tamana evaḡa-veṣeto, ekirato, ‘Natugu, ḡoi tu au sevigū ai otanu-vanaḡi vanaḡini, au ḡegu dagara mabarari tu ḡoi ḡemu. 32 A toma ḡita si-iaku, bisini verere, korana tarimu emaseto, senaḡi bemaḡuri; erekwa-rekwato, senaḡi ma bitama doḡaria.’ ”

16

Vetuḡunaḡi tarimana ḡena tuḡamaḡi-iobuka

1 Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ḡoi. Benamo tarima kotari na farefare vovoka tarimana ḡekira-varaiato, ḡia ḡena farefare ḡitaḡauna tarimana na ḡena farefare eḡere-iaḡirini. 2 Moḡa lorinai taḡa tarimana na ekea-toḡaiato, benamo ekirato, ‘Ḗoi varimu baseḡaḡia moḡoni ba? Au ḡegu ḡauvei oḡwa-ragaiato nai, novevarifiu-iaḡia, korana initoma ḡoi tu dia au ḡegu farefare narinarina tarimana.’ 3 Benamo mo farefare ḡitaḡauna

tarimana etuḡamaḡito, ekirato, 'Au ḡegu baregona na toma evaḡa-dokoguni ḡegu ḡauvei na. Kara haveini? Au tu asi gwadagu baiaraḡani ema noḡinoḡi au ḡegu ai tu maiaka dagarana.'

⁴ Etuḡamaḡito-ḡoi nuḡanai, ekirato, 'Mai bama riba kara haveiani! Benamo bevaḡa-dokoguni nai, ḡatagu namori ḡutuma na beḡe ḡabi-raḡeguni ḡeri numai.'

⁵ Moḡa lorinai ḡena baregona ḡenai ḡeḡabitoretoreto tarimari mabarari ekea-vegogorito. Benamo ta edanaḡiato, ekirato, 'Ḡoi ḡemu ḡabitore tu vira?' ⁶ Evaḡa-veseto, ekirato, 'Olive diḡana kavaburi sinau imaima toitoi (800).' Benamo farefare ḡitaḡauna tarimana na ekiraiato, 'Ḡemu ḡabitore fefana maiḡa, noraga-tanutari, benamo sinau vasivasi (400) notorea.' ⁷ Benamo ta ma edanaḡiato, ekirato, 'Ḡoi ḡemu ḡabitore tu vira?' Ḡia ekirato, 'Widi fuseri mabarari 1,000.' Benamo farefare ḡitaḡauna tarimana na ekiraiato, 'Ḡemu ḡabitore fefana maiḡa, noḡabia, benamo sinau imaima toitoi (800) notorea.'

⁸ Dokonai mo farefare narinarina tarimana rakavana ḡena baregona na evaḡa-raḡeato, korana ḡena tuḡamaḡi-iobuka dainai. Korana tanobara tarimari tu ḡeiaunega-lelevaḡito ḡeri tanu-vegogo ai, a mamai ḡetanuni tarimari tu asiḡina.

⁹ Au na akiramini, mai tanobara farefareri e moniri rakavari ḡerina tarimarima tu ḡomi ḡatami ai boḡono vaḡa-iaḡori, korana ḡemi moni bea korini nai, ḡomi tu beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini numari ai beḡene ḡabi-raḡemi gubai.

¹⁰ Deikara dagara misina ḡauvei-iaḡina ma ribana nai, dagara baregona maki ḡauvei-

iaġina ma ribana; ema deikara dagara keinai beġofaġofani nai, dagara baregonai maki beġofaġofani. ¹¹ Bema ġomi tanobara farefareri e moniri ġauvei-iaġiri asi ribami nai, Barau na kaması farefare korikoriri gubai bevinimini boġo ġauvei-iaġirini? ¹² Ema bema ġomi tarima ta ġena farefare asi boġo ġitaġau-ginikaurini nai, Barau na ġomi ġemi farefare maki asi bevinimini?

¹³ Vetuġunaġi tarimana na baregona ruarua vetuġunaġiri asi beiaġo-vinirini riba. Korana ġia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta bevaġa-moġoniani, a ta tu beġofaġofa-iaġiani. Ġomi maki Barau ema moni nega sebonai vetuġunaġiri asi boġo iaġo-vinirini, asiġina-ġinavaġi.”

Iesu ġena guruġa kota

¹⁴ Farisea tarimari tu moni ġeuravini-baregorito-ġoi. Iesu ġena guruġa mabarana ġeseġaġiato nai, ġerikiriki-iaġiato. ¹⁵ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Gomi tu tarimarima ġoirari ai ġovekiragini, senaġi Barau tu nuġami ribana. Tarimarima na ġevaġa-raġerini dagarari Barau na tu asi eura-vinirini, etuġamaġi-fitoġarini.

¹⁶ Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari ġeri guruġa ġetanuto-ġoi eiaġomato mo, Ioane Babatiso ġena negai. Monana Barau ġena Basileia varina ġeġobata-iaġiani nai, tarimarima mabarari ġevebibi-toġani beġene raka-toġa ġana.

¹⁷ Guba ema tanobara beġe rekwa-rekwani tu ma dabarana, senaġi taravatu ġena toutou ta maki asi berekwa-rekwani.

18 Tau ta na ġaraġona belaiiani, benamo vavine ta ma beġaraġoani nai, ġia mo tu veġura-vanaġi veġana beveiani; ma tarima boruna ta na mo tau na elaiato vavinena moġa ma beġaraġoani nai, ġia maki beveġura-vanaġini.”

Farefare e moni vovoka tarimana ema Lasaro

19 “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ġoi. Ġia tu dabuġa namori moġo eveito-ġoi e ġaro mabarari ai everereto-ġoi ema ġaniġani namona moġo eġanito-ġoi. 20 Ġena numa ġatama bokanai tarima ta asi-ġena ema asi-ġana arana Lasaro egena-taġoto-ġoi. Ġia tu kefina mabarana lakufodo. 21 Eura-baregoto-ġoi taġa tarimana ġana ġaniġani momori bene ġani. Kwaiva maki ġeiaġoto, ġia manuġana ġeiamuserito-ġoi.

22 Asi ġena-ġana tarimana emaseto, benamo aneru na Aberahamo sevina ġana ġeġwa-iaġoato. Farefare vovoka tarimana ma emaseto, benamo ġeguriato. 23 Mase gabunai (o Hades) midigu eġanito-ġoi nai, eboġe-raġeto, manaġai Aberahamo eġitaiaato, ema Lasaro maki ġia ġesi. 24 Benamo ekeato, ekirato, ‘Aberahamo, tamagu o, novetuġagu, mani Lasaro notuġua, ġimana did-ina nanu ai nea duġi-reia, be meagu moġo nama vaġa-ġavea, korana tu au mai karava morenai midigu vovoka aġanini.’

25 Senaġi Aberahamo ekirato, ‘Natugu o, notuġamaġia, ġoi omaġurito-ġoi ġarori ai dagara namori oġabito-ġoi, a Lasaro tu dagara rakavari eġabito-ġoi. Senaġi toma ġia tu everereni, a ġoi tu midigu oġanini. 26 Ġita fakarai maki koufa bara ta etanuni, moġa lorinai maina na tarima ta

maniġana asi beiaġosini, ema manina na maki ta maigana asi beiaġomani.’

²⁷ Benamo farefare vovoka tarimana ekirato, ‘Tamagu o, anogimuni, Lasaro notuġua tamagu ġena numa ġana. ²⁸ Au tarigu merori tu imaima. Ġia na bene vaġa-guruġari, mai midigu ġani gabuna ġana beġe iaġomani garina.’ ²⁹ Senaġi Aberahamo ekirato, ‘Mose ema peroveta tarimari tu ġia ġesi, be garori neġi beġene seġaġiri.’ ³⁰ Taġa tarimana ekirato, ‘Asiġi, tamagu! Senaġi bema emaseto tarimana ta beiaġoni nai, ġia tu ġeri rakava ġerina beġe vetuġamaġi-kureni.’

³¹ Aberahamo ekirato, ‘Bema Mose ġena tara-vatu ema peroveta tarimari ġeri ġuruġa asi beġe seġaġirini nai, mase na tarima ta bere variġisi-ġenoġoi maki asi ġere seġaġi-vinia.’ ”

17

Vei-rakava ema rakava tuġamaġi-fitoġari

¹ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Tarimarima vaġa-ketori dagarari roġo beġe ġorani, senaġi bevaġa-ġorarini tarimana tu vetuġana kekei. ² Ġia tu bere namo fore baregona ta ġaiġonai ġere baru-kaua, benamo davarai ġere fiu-reia, korana mai misimisiri ta rakavai beġofa-toġaiani garina.

³ Moġesi nai lorimi boġono vetore! Bema ġoi tarikakamu veiġa rakavari eveini nai, bono kira-ġoia, ema ġena rakava ġerina bevetuġamaġi-kureni nai, ġena rakava bono tuġamaġi-fitoġari.

⁴ Bema ġia na ġaro ta vaġa-imaima ruarua (7) bevaġa-rakavamuni, ema vaġa-imaima ruarua (7)

beġenoġoini ġemu ai, bekirani, ‘Bavetuġamaġi-kure,’ betoni nai, ġoi na ġena rakava bono tuġamaġi-fitoġari.”

Veġabidadama

⁵ Iesu ġena apostolo na Vereġauka ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Ġema veġabidadama no-vaġa-baregori!” ⁶ Vereġauka na evaġa-veserito, ekirato, “Bema ġomi ġemi veġabidadama tu mas-tadi ġauna ġutuna ġena barego kavana, misina korokoro moġo, senaġi ġomi na mai ġau baregona o malberi ġauna boġo kiraiani, ‘Noveraġa-vaġi, be davarai noa vevaro!’ boġo toni, benamo garomi tu beseġaġiani.”

Vetuġunaġi tarimana ġena ġauvei

⁷ “Bema ġomi ta ġemu vetuġunaġi tarimana tano befokani o mamoe beġita-ġaurini murinai, ġauvei gabuna na numa ġana beiagomani nai, ġoi na bokiraiani, ‘Noraka-ġariġari, be noma ġaniġani,’ botoni ba? ⁸ Asiġina, senaġi ġoi bokirani, ‘Ġagu ġaniġani novei, ema bono vedabuġa, be bonoma nari-ġaugu; au bana ġaniġani ema bana niuniu-ġosi murinai vau, ġoi ma bono ġaniġani ema bono niuniu.’ ⁹ Ba vetuġunaġi tarimana ġena seġaġi ai dainai bevaġa-namoani? Asiġina. ¹⁰ Gomi maki moġesi; bema Barau na bekiramini ġauveiri mabarari boġo veirini nai, boġo kirani, ‘Ġita vetuġunaġi tarimara ġera ġauvei.’”

Iesu na lepera tarimari gabanana (10) evaġa-namorito

¹¹ Iesu Ierusalemā eiaḡo-viniato-ḡoi nai, Samaria ema Galilea tanori vefakari na eraka-vanaḡito. ¹² Vanuḡa tai eraka-toḡato, benamo lepera tarimari gabanana (10) ḡesi ḡevedoḡarito. Roḡo manaḡai ḡeruḡa-tarito, ¹³ ḡia ḡekeato, ḡekirato, “Iesu! Ġema Vereḡauka! Novetuḡama!”

¹⁴ Iesu na eḡitarito, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Rubu Veḡa vereri ḡeri ai ḡoiḡo, be beḡenea ḡitami.” Benamo ḡeiaḡoto-ḡoi nuḡanai, tauḡaniri ḡeveiarevato, ḡenamoto. ¹⁵ Tarima se-bona moḡo ḡia fakari ai kefina eḡitaiato enamoto, benamo eḡenoḡoi-iaḡoto, Barau evonevone-raḡe viniato. ¹⁶ Benamo Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, evaḡa-namoato. Ġia tu Samaria tarimana. ¹⁷ Iesu ekirato, “Tarima mabarari tu gabanana (10) beḡe namo. Imaima vasivasi (9) tu aiḡeri? ¹⁸ Kara dainai mai irau gabu tarimana ḡereḡana moḡo beḡenoḡoi-iaḡoma, Barau bema vaḡa-raḡea?” ¹⁹ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariḡisi, noiḡo, ḡemu veḡabi-dadama na bevaḡa-maḡurimu.”

Barau ḡena Basileia beiaḡomani guruḡari

Mataio 24:23-28; 24:37-41

²⁰ Farisea tarimari kota na Iesu ḡedanaḡiato, Barau ḡena Basileia tu aitoma beiaḡomani. Ġia na evaḡa-veserito, ekirato, “Barau ḡena Basileia beiaḡomani tu asi boḡo ḡitaiani dagarana. ²¹ Tarima ta asi bekirani, ‘Noḡitaia, iniḡa!’ o ‘Iomoḡa!’; korana Barau ḡena Basileia tu ḡomi fakami ai maniḡa.”

²² Benamo ḡia na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ġaro ta beraḡasini nai, ḡomi ḡemi ura

baregona tu Tarimarima Natuna ġena ġaro sebona ta moġo boġono ġitaia, senaġi asi boġo ġitaiani. ²³ Kotari na beġe kiramini, 'Tarimana iomoġa!' o 'Tarimana maiġa!' beġe toni. Senaġi asi boġono iaġo, murinai asi boġono raka. ²⁴ Korana kiriku eragani nai, morena gubai reketa-reketa ġana eiaġoni kavana, Tarimarima Natuna ġena ġaro nuġanai maki moġesi beveini. ²⁵ Senaġi ġia midigumidigu vovoka roġo beġaniguineni, ema toma ġuru tarimari na roġo beġe kira-fitoġaiani.

²⁶ Tarimarima Natuna beiaġomani ġaronai tu Noa ġena negai kavana. ²⁷ Tarimarima mabarari ġeġaniġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, tau e vavine ġeveġaraġoto-ġoi, eiaġomato mo, Noa ġena la-gatoi ai eraka-toġato ġaronai, benamo ġutuġutu na mabarari eġutu-maserito. ²⁸ Lota ġena negai maki moġesi moġo. Ġeġaniġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, ġevoivoito-ġoi, ġevaro-varoto-ġoi, numa ġeragato-ġoi. ²⁹ Senaġi Lota Sodoma eraga-kwaneato ġaronai, karava ma salfa o fore seġukari ġesi guba na ġeketo-firiġoto, mabarari evaġi-masemaserito. ³⁰ Tarimarima Natuna beforini nai, maki moġesina beġorani.

³¹ Mo ġaro ai, bema tarima ta tu numa tuġunai etanu-taġoni, numai asi ma bene raka-toġa ġena farefare bene ġabiri. Ema bema tarima ta tu vamokai nai, ġia ġena numa ġana asi ma bene ġenoġoi ġena farefare ġabiġabiri. ³² Lota ġaraġona boġono tuġamaġia! ³³ Deikara tauġena moġo ġena maġuri lorina etoreani tarimana, ġena maġuri beleaiani; a ġena maġuri eleaiani tarimana na

maḡuri bedoḡariani.

³⁴ Akiramini, mo boḡi ai tarima ruarua geda sebonai beḡe genani nuḡanai, ta tu Barau na beḡabi-vaḡiani, (korana beḡabi-raḡeani nai), a ta tu betanuni, (korana bekira-fitoḡaiani nai). ³⁵ Vavine ruarua widi giro dagarana beḡe giro-vegogoani nai, ta tu beḡabi-vaḡiani, a ta tu betanuni. [³⁶ Tarima ruarua vamokai beḡe ḡauveini nai, ta tu beḡabi-vaḡiani, a ta tu betanuni.]”

³⁷ Iesu ḡena mero na ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vereḡauka o, ainai beḡorani?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Mase tauḡanina etanuni gabunai, gaio maki monai beḡe vegogoni, (be ḡia na beḡe vaḡa-foforiani).”

18

Barabore - Vabu ema Kota eseḡaḡini tarimana

¹ Benamo Iesu na ḡena mero ḡeri barabore ta ekiraḡiato. Mo barabore na bene vaḡa-ribari, be vanaḡivanaḡi beḡene ḡauḡau ema asi beḡene moiramoira ḡana. ² Maiḡesi ekirato, “Vanuḡa tai Kota eseḡaḡini tarimana ta etanutoḡoi. Ḗia tu Barau garina asi eveitoḡoi, ema tarimarima maki asi egubakauritoḡoi. ³ Mo vanuḡa vabuna ta mai Kota eseḡaḡini tarimana ḡenai eiḡoḡenoḡoi ḡenoḡoitoḡoi, ḡena maoro evevaḡa-doḡe-gani viniatoḡoi ema ekiratoḡoi, ‘Novaḡa-kavagu, be ḡevaḡa-rakavaguni tarimari davari noviniri!’ ⁴ Nega emanaḡato nuḡanai, Kota eseḡaḡini tarimana na vabu ḡena ura veiḡana asi eveiato. Senaḡi ḡaro ta ḡia tauḡena eve-tuḡamaḡito, ekirato, ‘Au tu Barau garina asi

aveini ema tarimarima maki asi agubakaurini,
⁵ senaḡi dagara sebona tu, mai vabu na au evaḡa-
 doḡe-ganiguni nai, ḡena ura veḡana naveia, ko-
 rana vanaḡivanaḡi beiaḡomani, benamo au be-
 vaḡa-doḡe-gani iaḡoguni ḡesi.”

⁶ Vereḡauka ma ekirato, “Mo Kota eseḡaḡini ta-
 rimana kara etato, ḡoseḡaḡia. ⁷ Be kamasi? Barau
 na eviriḡirito tarimari, ḡia ḡenai boḡi ema laḡani
 mabarari ai ḡetaḡitaḡini ema ḡenoḡinoḡi-viniani
 tarimari, vevaḡa-maoro nuḡanai tu asi bevaḡa-
 kavarini? Nevaḡa-kavari ḡana nai tu bekwaiboni?
⁸ Au na akiramini, ḡeri maoro ai ḡia na bevaḡa-
 kava ḡariḡaririni. Senaḡi Tarimarima Natuna
 ma beiaḡomani nai, ḡia veḡabi-dadama tanobarai
 bedoḡariani ba asiḡina?”

Farisea tarimana ema takesi gogo tarimana

⁹ Tarima kotari ḡeri tuḡamaḡi ḡia tu vei-
 iobukaiobuka, a tarimarima mabarari tu vei-
 rakava tarimari. Iesu na mai tarima ḡeri bara-
 bore ekiraḡiato, ekirato, ¹⁰ “Tarima ruarua Rubu
 Veḡa ḡana ḡeiaḡoto, ḡea ḡuriḡurito; ta tu Farisea
 tarimana, a ta tu takesi gogo tarimana. ¹¹ Farisea
 tarimana ḡereḡana reke tai eruḡato, benamo
 eḡauḡauto, ekirato, ‘Barau o, avaḡa-namomuni,
 korana au tu dia tarima mabarari kavana, be
 seḡafore tarimari, vei ḡeḡeva-ḡeḡeva tarimari,
 veḡura-vanaḡi tarimari. Avaḡa-namomuni, ko-
 rana au tu dia iomo takesi gogo tarimana kavana.
¹² Fura o wiki ta nuḡanai au tu ḡaro ruarua
 aḡani-veaḡani, ema adoḡarini dagarari karava
 gabanana (10) aveirini, benamo karava sebona tu
 ḡoi avinimuni.’

¹³ Senaḡi takesi gogo tarimana tu manaḡai eruḡato, asi eboḡe-raḡeto gubai, kobana ebota-
iato, ekirato, ‘Barau o, au tu rakava tarimagu,
noma vetuḡagu!’

¹⁴ Au na akiramini, takesi gogo tarimana tu Ba-
rau na evaḡa-moḡoniato, ma vei-iobukaiobukana
ḡesi vanuḡa ḡana eḡenoḡoito, a Farisea tari-
mana tu asiḡina. Korana tauḡena moḡo eveḡabi-
varaḡeni tarimana tu, Barau na bevaḡa-variḡoani,
a tauḡena evevaḡa-variḡoni tarimana tu, bevaḡa-
varaḡeani.”

Iesu na mero misiri evaḡa-namorito

Mataio 19:13-15; Mareko 10:13-16

¹⁵ Tarima kotari mero misimisiri Iesu ḡenai
ḡeḡwa-iaḡorito, ḡimana iatari ai bene toreri
ḡana. Ḡena mero na ḡeḡitarito, benamo ḡekira-
ḡoirito. ¹⁶ Senaḡi Iesu na mero misiri ekea-
iaḡomarito, ḡena mero ekirarito, ekirato, “Mani
mero misiri au ḡegu ai ḡeiaḡoma, asi ḡolairi,
korana maniḡesina kavana tu Barau ḡena Basileia
tarimari. ¹⁷ Moḡoni au na ḡomi akiramini, dei
na Barau ḡena Basileia asi beḡabi-raḡeani mero
misina kavana, Basileiai asi beraka-toḡani.”

Farefare vovoka tarimana

Mataio 19:16-30; Mareko 10:17-31

¹⁸ Iuda tarimari ḡeri vere tauna ta na Iesu
edanaḡiato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu na-
mona, au kara haveini vau, maḡuri vanaḡivanḡi
badoḡariani?” ¹⁹ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato,
“Ḡoi karase nai au namogu okiraḡini? Tarima
ta asi namo, Barau moḡo ḡereḡana. ²⁰ Taravatu
ma ribamu, ‘Asi bono veḡura-vanaḡi, asi bono

vaḡivaḡi, asi bono lema, asi bono vevaḡa-daḡa ḡofaḡofa, tamamu sinamu bono gubakauri.”

²¹ Mo tarima ekirato, “Au keigu na beiaḡoma toma mani taravatu mabarari akorana-iaḡirini.” ²² Iesu na mo guruḡa eseḡaḡiato, benamo ekiraiato, “Ḡoi tu dagara sebonai moḡo orabuni. Ḡemu farefare mabarari novoivoi-iaḡiri, moniri tu asi-ḡeri ema asi-ḡari tarimari bono viniri, benamo gubai ḡoi ḡemu farefare bodoḡaririni. Moḡesi boveini vau, au murigu ai bonoma raka.” ²³ Mo guruḡa eseḡaḡiato nai, nuḡana emeto-rakavato, korana ḡia tu farefare ḡutuma tarimana.

²⁴ Iesu na eḡitaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimari Barau ḡena Basileia ḡeri rakatoḡa tu gwaḡiḡi rakava!” ²⁵ Kamela nila kadarena na ḡena rakatoḡa tu kotuna gwaḡiḡi, a farefare vovoka tarimana Barau ḡena Basileia rakatoḡana ḡia ḡenai tu gwaḡiḡi rakava.”

²⁶ Tarimarima na mai guruḡa ḡeseḡaḡiato, benamo Iesu ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Be, deikarari vau maḡuri beḡe doḡariani?” ²⁷ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Tarimarima na asi beḡe veirini riba dagarari tu Barau na beveirini riba.”

²⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Ḡoi ribamu, ḡai tu ḡema dagara mabarari ḡaraga-kwanerito, murimu ai ḡarakani.” ²⁹ Iesu na ekirarito, “Moḡoni akiramini, tarima ta ḡena numa eraga-kwaneato, o ḡaraḡona, kakana, tarina, tamana, sinana, natuna Barau ḡena Basileia uranai, ³⁰ ḡia na mai maḡuri nuḡanai dagara ḡutuma beḡoitaḡoni, ema mo negai vau maḡuri vanaḡivanaḡi bedoḡariani.”

Iesu na ġena mase ma ekiraġi-foforiato

Mataio 20:17-19; Mareko 10:32-34

³¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) eġori-veġitarito, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoseġaġi! Ġita tu Ierusalema ġana tavaaraġeni. Monai peroveta tauri na Tarimarima Natuna varina ġetore-guineto guruġari aniri mabarari beġe moġonini. ³² Irau bese (o Roma) tarimari ġimari ai beġe toreali. Ġia na beġe vaseva vaseva-iaġiani, beġe rikiriki-iaġiani e beġe kanunu-kanunuani. ³³ Beġe botaiani e beġe vaġi-maseani, senaġi ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini.”

³⁴ Iesu ġena mero mo guruġa tauna asi ġeġoitaġoato. Guruġa anina ġia ġeri ai tu vekuretoġa. Ġia asi ribari Iesu na kara ekiraġiato.

Iesu na mata-bubu tauna evaġa-namoato

Mataio 20:29-34; Mareko 10:46-52

³⁵ Iesu tu Ieriko ekavinaġiato nai, mata-bubu tauna ta dabara rikinai etanu-taġoto-ġoi, enoġinoġito-ġoi. ³⁶ Tarimarima ġutuma dabarai ġeraka-vanaġito eseġaġito, benamo evedanaġito, “Mai guru anina tu kara?” ³⁷ Ġekirato, “Iesu, Nasareta tauna, eraka-vanaġini.” ³⁸ Benamo ekea-fouto, ekirato, “Iesu o, Davida natuna, au novetuġagu!” ³⁹ Ġoirai ġerakato tarimari na ġekira-ġoiato, senaġi ġia ekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, “Davida Natuna o, au novetuġagu!”

⁴⁰ Iesu eruġa-tarito, benamo ekirato, “Ġoġori-iaġomaia!” Ġia eiaġomato, benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, ⁴¹ “Kara ourani ġemu ai naveia otoni?” Ġia evaġa-veseto, ekirato,

“Vereḡauka o, matagu noma vaḡa-iaḡaia.”
⁴² Iesu ekirato, “Be, matamu nenamo, ḡemu
veḡabidadama na bevaḡa-namomu.” ⁴³ Vaḡa-
sebo matana enamoto, eboḡeboḡe-ginikauto, Iesu
murinai erakato, Barau evaḡa-raḡeato. Mo veḡa
ḡeḡitaiato tarimari mabarari na maki Barau
ḡevaḡa-raḡeato.

19

Iesu ema Sagaio

¹ Iesu Ieriko ai eraḡasito, benamo vanuḡa
nuḡana na eraka-iaḡoto-ḡoi. ² Monai tu takesi
gogo tarimari ḡeri vere ta arana Sagaio; ḡia tu
moni ema farefare vovoka tarimana. ³ Ḣia ḡena
ura tu Iesu neḡita-vetoḡaia ḡia tu dei, senaḡi
tarimarima ḡutuma ema ḡia tu tau kubina nai,
neḡitaia ḡana egera-kavato. ⁴ Moḡa lorinai eraga-
guine-iaḡoto, sikamoa ḡauna tai eraḡeto, Iesu
monana beraka-vanaḡini nai, bene ḡitaia ḡana.

⁵ Iesu mo gabu ai eraḡasito, eboḡe-raḡeto,
eḡitaiato, benamo ekiraiato, “Sagaio, norakariḡo-
ragaraga, korana au toma tu ḡoi ḡemu nu-
mai batanuni bene.” ⁶ Benamo Sagaio eraga-
rakariḡoto, ma iakuna ḡesi Iesu eḡori-iaḡoato
ḡena numa ḡana. ⁷ Ḣeḡitaiato tarimari mabarari
ḡemugumuguto, ḡekirato, “Mai tau tu rakava tari-
mana, ḡena numai ea tanuni.”

⁸ Sagaio eruḡa-vaisito, Vereḡauka evaḡa-
guruḡaiato, ekirato, “Vereḡauka, noseḡaḡi!
Ḣegu farefare reke-ta tu gara veḡubu tarimari
bavinirini, ema ḡena farefare aḡabi-kavaiato

tarimana tu, nega vaḡa-vasivasi bavini-ḡenoḡoiani.” ⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Toma vevaḡa-maḡuri tu mai numai bema raḡasi, korana mai tarima maki Aberahamo natuna. ¹⁰ Korana Tarimarima Natuna tu rekwarekwa tarimari vetauvetauri ema bene vaḡa-maḡuriri ḡana eiaḡomato.”

Barabore - Vetuḡunaḡi tarimari moni ḡenarito
Mataio 25:14-30

¹¹ Mabarari ḡeseḡaḡito-ḡoi nuḡanai, Iesu na ḡeri barabore ta ekiraḡiato. Korana ḡia tu Ierusalema ekavi-naḡiato nai, ḡia mataboru ḡekirato, Barau ḡena Basileia tu mo negai befoforini. ¹² Benamo ḡia ekirato, “Dagi baregona tarimana ta gabu manaḡana ḡana eiaḡoto, kini o vere dagina bene ḡabia vau, ma bene ḡenoḡoi ḡana. ¹³ Roḡosi bere raka nai, ḡena vetuḡunaḡi tarimari gabanana (10) ekea-iaḡomarito, golo moniri ḡia tata sebori-sebori evinirito, benamo ekirarito, ekirato, ‘Au murigu ai boḡono ḡauvei-iaḡiri, be moni boruri tari ma boḡono doḡari.’

¹⁴ Senaḡi ḡena tanobara tarimari na asi ḡeura-viniato-ḡoi nai, murina na guruḡa ḡetuḡuto, ḡekirato, ‘Ḡai asi ḡaurani mai tarima ḡai ḡema vere ai bene iaḡo.’ ¹⁵ Senaḡi mo tarima na kini dagina ḡeviniato murinai, eḡenoḡoi-iaḡomato. Benamo ḡena vetuḡunaḡi tarimari ekea-iaḡomarito, beḡene vaḡa-ribaia, moni boruri vira ḡia tata ḡedoḡarito.

¹⁶ Tarima giniguinena eiaḡomato, benamo ekirato, ‘Vereḡauka, golo monina sebona oviniguto nuḡanai, au na tu moni gabanana (10) ma

adoğaririto.’ ¹⁷ Ġia na evağa-namoato, ekirato, ‘Ġoi tu vetuğunaği taumu namona! Dagara misiri oğauvei-iaği ginikaurini nai, au na vanuğa mabarari gabanana (10) avinimuni, ġoi na boğita-ğaurini.’ ¹⁸ Vağa-ruaruana eiağomato, benamo ekirato, ‘Vereğauka, sebona oviniguto nuğanai, au na moni imaima ma adoğaririto.’ ¹⁹ Ġena vere na ekiraiato, ‘Ġoi tu vanuğa imaima boğita-ğaurini.’

²⁰ Vetuğunaği tarimana ta ma eiağomato, benamo ekirato, ‘Vereğauka o, ġoi ġemu moni sebona tu inīga, au na muko ai akumuato, akuretoğaiato. ²¹ Au tu ġoi garimu aveito, korana ġoi tu asi vegubakau taumu. Tarima ġeri dagara oğabirini, ema dia ġoi na ovarorito dagarari obasirini e okwarini.’ ²² Ġena vere na ekiraiato, ‘Ġoi tu vetuğunaği tarimana rakavana! Tauğemu ġemu guruğa na bavevağa-maoro vinimuni. Ġoi ribamu au tu asi vegubakau taugu, dia au ġegu dagarari ağabirini, ema dia avaroto dagarari abasirini. ²³ Be, karase nai ġegu moni tu banikai asi otoreato? Benamo au bara ġenoğoi nai tu, ma torekauna o interestina ġesi bara doğaria.’

²⁴ Benamo monai ġeruğa-tağoto-ğoi tarimari ekirarito, ekirato, ‘Mani moni sebona ġenai maniğa ġoğabia, moni gabanana (10) tarimana ġovinia.’ ²⁵ Senaği ġia na ġekiraiato, ‘Vereğauka, ġia ġena moni tu varau 10 beğabia.’ ²⁶ Ġia evağaveseto, ekirato, ‘Au na akiramini, ma ġena-ğana tarimana tu ġutumari ma baviniani, a asi ġena-ğana tarimana tu, ġenai misina maki bağabi-vağiani.

27 Senaġi au ġebaru-viniguni tarimari, asi ġeurato au ġia bana guine-iaġiri ġetato tarimari, ġoġori-iaġomari, au ġoiragu ai ġoma vaġi-maseri!’ ”

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Ioane 12:12-19

28 Eguruġa-ġosito vau, Iesu eraka-guineto, Ieruselema ġana evaraġeto. 29 Betefage e Betania ekavinaġirito-ġoi nai, Olive Ġorona reke-nai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-guinerito, ekirarito, ekirato, 30 “Ġoira vanuġana ġana ġoiaġo. Boġo raġasini nai, doniki natuna ta barutari boġo ġitaiani, iatanai tarima ta roġosi bene raġe. Boġono ruġaia, benamo boġono ġori-iaġomaia. 31 Bema tarima ta na bedanaġimini, bekirani, ‘Karase nai ġoruġaiani?’ betoni nai, ġomi boġono kira, ‘Vereġauka na eura-viniani.’ ”

32 Benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu na ekira-vararito ilailanai ġedoġariato. 33 Doniki natuna ġeruġaiato-ġoi nuġanai, doniki biaguri na ġedanaġirito, “Ġomi tu karase mani doniki ġoruġaiani?” 34 Ġevaġa-veseto, ġekirato, “Vereġauka na eura-viniani.”

35 Benamo Iesu ġenai ġeġori-iaġoato. Ġeri dabuġa barari doniki doġenai ġeivarito vau, Iesu ġevaġa-tanu-kauato. 36 Iesu eiaġoto-ġoi nai, tarimarima ġeri dabuġa barari dabarai ġeivarito.

37 Ieruselema varau ekavinaġiato, Olive Ġorona na evariġoto-ġoi, benamo Iesu ġena mero ġutuma

lelevaği ġeiakuto, Barau ġevonevone-raġe vini-ato, korana nuġa-farevaği veġari ġeġitarito nai.

³⁸ Ġekirato,

“Ġera Vere baregona,

Vereġauka aranai eiaġomani Kinina,

sivaġa-namoa!

Maino gubai bene barego ema vevaġa-raġe tu guba tuġunai!”

³⁹ Benamo Farisea tarimari kota na tarimarima ġutuma nuġari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġoi ġemu mero nokira-ġoiri!”

⁴⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na aki-ramini, bema ġia asi beġe koġoni nai, mai fore beġe koġoni.”

Iesu Ierusalemata taġina eveito

⁴¹ Iesu vanuġa barana Ierusalemata ġana erakakavinaġito, eġitaiato, benamo taġina eveito,

⁴² ekirato, “Toma ġaro ai ġemu maino korana boro ribaia bere namo! Senaġi toma, ġoi na asi oġitaiani. ⁴³ Ġarona beraġasini nai, ġebaru-

vinimuni tarimari na tano beġe ragaiani, beġe kobe-ġeġeraġimuni, asi ġemu rakarosi dabarana.

⁴⁴ Benamo ġoi ema nuġamu ai ġetanuni tarimari beġe fuki-bubu-riġomini tano ai; fore maki ta iatanai asi beġe iaġuiani, korana Barau ġena vevaġa-kava emariġoto asi oribaiani nai.”

Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato

Mataio 21:12-17; Mareko 11:15-19; Ioane 2:13-22

⁴⁵ Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, voivoi tarimari elai-rosirito, ⁴⁶ ekirarito, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi ekirani, ‘Ġegu

numa tu ġuriġuri numana beġe kiraġiani,’ senaġi ġomi na tu lema tarimari ġeri gumu gabunai boġo vaġa-iaġoa.”

⁴⁷ Iesu tu ġaro mabarari ai Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi. Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri na ġia beġene vaġia dabarana ġevetauato-ġoi. ⁴⁸ Senaġi asi ġeri dabara, korana tu tarimarima mabarari ġeurato-ġoi, Iesu ġena guruġa ta maki asi beġene vei-ketoa.

20

Ierusalem vereri na Iesu ġena seġuka korana ġevedanaġi-iaġiato

¹ Ġaro tai Iesu tu Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi, Vari Namona tarimarima eġobata-vinirito-ġoi. Benamo Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri Iesu ġenai ġeiaġoto, ² ġedanaġiato, ġekirato, “Kamara seġukai ġoi na mai dagara oveirini? Dei na mai seġuka evinimuto?”

³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na maki vedanaġi ta avinimini. Ġokira-varagu, ⁴ Ioane ġena babatiso veiġana tu Barau ġenana eiaġomato, ba tarimarima ġerina?”

⁵ Ġia fakari ai ġeverorito, ġekirato, “Bema ġita bita kirani, ‘Barau ġenana,’ bita toni nai, ġia bekirani, ‘Karase nai Ioane asi ġovaġa-moġoniato?’ betoni. ⁶ Senaġi bema ġita bita kirani, ‘Tarimarima ġerina,’ bita toni nai, tarimarima mabarari na fore na beġe taki-maserani,

korana ġia ġekirani, Ioane tu peroveta tarimana, ġetoni.” ⁷ Iesu ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai asi ribama,” ġetato.

⁸ Benamo Iesu na ġia maki ekirarito, ekirato, “Au na maki kamara seġukai mai dagara aveirini asi bakira-varamini.”

*Barabore - Tavoġa ġitaġauna tarimari rakavari
Mataio 21:33-46; Mareko 12:1-12*

⁹ Benamo Iesu na tarimarima mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta vine tavoġana evaroato vau, tavoġa ġitaġauna tarimari ġeri ai eraga-kwaneato. Benamo erakato gabu ta ġana. Monai ġaro ġutuma ea tanuto. ¹⁰ Vine ġwari (o grapes) ġemaġeto, benamo ġia na ġena vetuġunaġi tauna ta etuġuato tavoġa narinarina tarimari ġeri ai, vine ġwari kota be-ne a ġabi ġana. Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari na ġekwariato vau, ġimana kori ġetuġu-ġenoġoiato. ¹¹ Benamo vetuġunaġi tauna ta ma etuġuato, senaġi ġia maki ġevaġa-vevaġiato, ġevei-maiaka maiakaiato, ġimana kori ġetuġu-ġenoġoiato. ¹² Vetuġunaġi tauna vaġa-toitoina maki etuġuato, senaġi ġevaġa-vevaġi rakavaiato, kefina maki ma fauri vau ġelai-rosiato. ¹³ Benamo tavoġa biaguna ekirato, ‘Au tu kara ma haveini? Au natugu, auravini-baregoani merona, na-tuġua, atuġamaġini ġia beġe ġubakauani!’ ¹⁴ Senaġi tavoġa narinarina tarimari na ġeġitaiato nai, tauġeri ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, ‘Mani tu tavoġa biaguna natuna, be sivaġia, benamo tavoġa tu ġita ġera.’ ¹⁵ Benamo tavoġa murikanai ġeinu-rosiato, ġevaġi-maseato.

Iesu evedanaġito, ekirato, “Tavoġa biaguna tu kara beveiani ġia ġeri ai? ¹⁶ Ġia beiaġomani, tavoġa ġitaġauna tarimari bevaġi-ġosirini, benamo tavoġa tu tarima irauri ma bevinirini.” Tarimarima na mai guruġa ġeseġaġiato nai, ġekirato, “Asiġi, maiġesi asi bene vetore!”

¹⁷ Iesu na eġitarito, benamo edanaġirito, ekirato, “Be, mai guruġa Buka Veaġa nuġanai anina tu kara? Maiġesi ekirato, ‘Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniato ma ġefitoġaiato forena tu duġu forenai eiaġoto.’

¹⁸ Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana beġwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, belau-fatafataiani.”

*Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri
Mataio 22:15-22; Mareko 12:13-17*

¹⁹ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Rubu Veaġa vereri baregori na Iesu inimoġo beġene ġabia dabarana ġevetauato-ġoi, korana ġia ribari, Iesu na mai barabore tu ġia iatari ai ekiraġirito-ġoi nai. Senaġi tarimarima ġutuma vegogo-taġo naima ġegarito. ²⁰ Moġa lorinai ġeġita-taġoato moġo. Gabivau ġofaġofa tarimari ġetuġurito, ġia na beġene danaġia noġa vei-iobukaiobuka tarimari kavana; beġene danaġia, bema Iesu ġena guruġa beiaġo-irauni nai, Iesu beġene ġabia, Roma gavanana ġimana seġukanai beġene torea. ²¹ Mo ġofaġofa tarimari na Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu

o, ġai ribama, ġemu guruġa e ġemu vevaġa-riba tu maoromaoro. Tarimarima ġeri dagi asi otuġamaġirini, senaġi ġoi na Barau ġena dabara ovevaġa-riba-iaġi ġitakauani ma moġonimu ġesi. ²² Nokirama, Kaisara, Roma ġeri vere, takesi moniri bitana vinia tu namo ba asiġi?" ²³ Iesu na ġeri ġofaġofa varau eġitaiato, benamo ekirarito, ekirato, ²⁴ "Silva monina ta ġovaġa-ġitagu! Mai tu dei iouiouna e dei arana?" Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Mai tu Kaisara laulauna e arana," ġetato. ²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, "Kaisara ġena, Kaisara boġono vinia, Barau ġena, Barau boġono vinia."

²⁶ Iesu ġena guruġa tarimarima ġoirari ai tu maoro nai, asi ġeri dabara ġia beġe ġofa-darereani, senaġi ġena vevaġa-vese na nuġari ġefarevaġito, asi ma ġeguruġato.

Varigisi-ġenoġoi guruġari

Mataio 22:23-33; Mareko 12:18-27

²⁷ Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ġeri tuġamaġi tu, mase tarimari asi ma beġe varigisi-ġenoġoini. Iesu ġedanaġiato, ġekirato, ²⁸ "Vevaġa-riba taumu o, Mose na taravatu ġai ġema maiġesi etoreato, 'Bema tau ta kakana be-maseni, ma vabuna tu roġo maġuri, senaġi asi naturi nai tu, mo tau na kakana vabuna bene ġaraġoa. Korana tu ġia na naturi tari beġene vaġa-maġuriri mo mase tauna ġena.' ²⁹ Tarikaka tau moġo korina mabarari tu imaima ruarua (7). Tau guinena na vavine ta eġaraġoato, ma emaseto, natuna ta asi evaġa-ġoraiato. ³⁰ Tau vaġa-ruaruana na vabu ma eġaraġoato, ³¹ tau

vaḡa-toitoina maki moḡesina moḡo. Moḡa nuḡanai ḡia mabarari tu imaima ruarua (7), senaḡi mabarari ḡemaseto, naturi ta asi ḡevaḡa-ḡoraiato. ³² Dokonai mo vavine maki emaseto. ³³ Variḡisi-ḡenoḡoi ḡaronai mo vavine tu dei ḡaraḡona, korana ḡia tu tau imaima ruarua (7) na ḡeḡaraḡoato nai?”

³⁴ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Mai tano-barai tau e vavine ḡeveḡaraḡoni, ³⁵ senaḡi roḡo beiḡoḡmani Basileianai, vei-iobukaiobuka tari-mari beḡe variḡisi-ḡenoḡoini. ḡia tu asi beḡe veḡaraḡoni. ³⁶ ḡia asi beḡe maseni maki, senaḡi aneru kavana beḡe tanuni. Barau natunai beḡe iaḡoni, korana ḡia tu variḡisi-ḡenoḡoi tari-mari. ³⁷ Mose na evaḡa-moḡoniato, mase na ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini. ḡau eḡaraiato-ḡoi varina nuḡanai, Mose na Vereḡauka tu ‘Aberahamo ḡena Barau, Isako ḡena Barau, Iakobo ḡena Barau’ ekiraḡiato. ³⁸ Moḡoni, ḡia tu maḡuri tarimari ḡeri Barau, dia mase tarimari ḡeri Barau. Korana Barau ḡenai tu, tarimarima mabarari tu maḡuri.”

³⁹ Taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari kota ḡekirato, “Vevaḡa-riba taumu o, vevaḡa-ve-se namona tu maniḡa.” ⁴⁰ Benamo moḡa murina na asi ma ḡedanaḡi-ḡenoḡoiato, ḡegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ḡena Vereḡauka?

Mataio 22:41-46; Mareko 12:35-37

⁴¹ Iesu na ekirarito, ekirato, “ḡia tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ḡetoni? ⁴² Davida tu Salamo nuḡanai ekirato, ‘Barau na ḡegu Vereḡauka ekiraiato:

Au ġimagu aroribana rekenai bono tanu,
⁴³ bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi
 kwakumu gaburenai batorerini.’

⁴⁴ Davida na Keriso tu ‘Vereġauka’ etato. Kamasi
 nai Keriso tu Davida natuna?”

*Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari
 ġeri ġofaġofa*

*Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 11:37-
 54*

⁴⁵ Tarimarima mabarari ġoirari ai Iesu na ġena
 mero ekirarito, ekirato, ⁴⁶ “Taravatu ġevevaġa-
 riba iaġiani tarimari ġerina lorimi boġono vetore.
 Ġia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi
 gaburi ai beġene rakaorakao, tarimarima na
 beġene vaġa-namori urari ai. Rubu nuġari ai ema
 ġani-vegogo gaburi ai ġeri ura tanutanu namori
 ai beġene tanu. ⁴⁷ Ġia na vabu ġeri numa ma
 farefare ġevaġa-koririni. Ġeri ġauġau tu mauka
 kenene, senaġi ġeġofaġofani. Moġesi ġeveini tari-
 mari meto barego vedaurea beġe ġabini.”

21

Vabu ġena boubou monina

¹ Iesu eboġe-vaisito nai, moni vovoka tarimari
 ġeri boubou moni mauġai ġeġurato-ġoi eġitarito.

² Asi-ġena ema asi-ġana vabuna ta eiaġomato,
 eġitaiato, ġena moni misiri ruarua moġo eġura-
 riġorito, (mai tu noġa moġo toea sebona kavana).

³ Benamo Iesu ekirato, “Moġoni, au na akiramini,
 mai vabu na beġuraia monina tu mabarari ġeri
 vini bevanaġiri. ⁴ Korana mabarari ġeri moni
 vovoka ġerina koturi moġo beġe vini, senaġi

mai vabu tu ġena moni misina ġenana moġo, ġena maġuri ai bere vevaġa-kava-iaġiri dagarari mabarari beġurari.”

*Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito
Mataio 24:1-14; Mareko 13:1-13*

⁵ Iesu ġena mero kota na Rubu Veaġa ġeguruġa-iaġiato, ġitaġitana ma marevana, ma ġena fore namori ġesi ema Barau ġevarevare-viniato varevare dagarari namori na ġevaġa-veraiato, ġetato. Senaġi Iesu ekirato, ⁶ “Ġarona beraġasini, mainai ġoġitarini dagarari mabarari tarima tari na beġe vare bubu-riġorini, fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni.”

⁷ Benamo Iesu ġedanagiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, aitoma beġorani? Ema beġorani nai, kamara vetoġa na bevaġa-moġoniani?” ⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi lorimi boġono vetore, beġe ġofamini ġesi. Korana tu tarimarima ġutuma au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, ‘Tarimana tu au maiġegu!’ ema, ‘Ġarona beraġasi!’ beġe toni. Senaġi ġia muriri ai asi boġono raka. ⁹ Bema ġomi na vetari o tuari gururi e gururaġe boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Mai dagara beġe ġora-guineni, senaġi dokona asi roġo beraġasini.”

¹⁰ Iesu ma ekirato, “Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini. ¹¹ Gabu ġutuma nuġari ai tano beġe iagaiagani, doġe beġe ġorani, ema tarimarima ġutuma keve beġe doġarini ta ġenana bevanaġini ta ġenai. Vevaġa-gari vetoġari baregori guba na beġe foforini.

¹² Senaḡi mo dagara roḡosi beḡene ḡora nai, ḡia na ḡomi beḡe ḡabimini, beḡe vaḡa-midigumini. Rubu ai beḡe vaḡa-kotamini, dibura numari ai beḡe tore-toḡamini. Kini e gavana ḡoirari ai beḡe ḡori-iaḡomini, korana au ḡoḡabi-raḡeguni nai. ¹³ Mai tu ḡomi ḡemi nega namona au vaḡa-moḡonigu ai boḡo iaḡoni. ¹⁴ Boḡono vetuḡamaḡi, ḡemi vevaḡa-vese guruḡari asi boḡono tuḡamaḡi-guine guineri, ¹⁵ korana tu au na guruḡa e iaunega bavinimini, beḡe baru-vinimini tarimari na beḡe kira-ḡoimini, senaḡi asi beḡe kokoreni.

¹⁶ Tamami, sinami, kakami, tarimi, garagarami, e ḡatami na tarimarima ḡimari ai beḡe re-vamini. Ḗomi kota maki beḡe vaḡi-masemini. ¹⁷ Tarimarima mabarari na beḡe iau-rakavamini, korana au ḡoḡabi-raḡeguni nai. ¹⁸ Senaḡi debami ḡuiri sebona maki asi berekwa-rekwani. ¹⁹ Boḡo vevaḡa-gwaḡiḡini nai tu, boḡo maḡurini.”

Ierusalembe beḡe vaḡa-rakavaiani

Mataio 24:15-21; Mareko 13:14-19

²⁰ “Vetari o tuari doḡorori na Ierusalembe beḡe tanu-ḡeḡeraḡiani boḡo ḡitaiani, benamo boḡo ribani, Ierusalembe dori ḡevaḡa-rakavaiani. ²¹ Mo negai Iudeai ḡetanuni tarimari tu ḡoro ḡana beḡene raga-iaḡo. Vanuḡa barana Ierusalembe nuḡanai ḡetanuni tarimari tu, vanuḡa beḡene raga-kwane, ema gunikai ḡetanuni tarimari tu vanuḡa barana nuḡanai asi beḡene raka-toḡa. ²² Korana mo negai tu Barau na tarimarima ḡeri rakava voiri bevinirini Buka Veaḡai ḡetore-guineato vaḡa-moḡoniri. ²³ Vavine ma baniri e ḡabi-variḡu vavineri kika ma vetuḡari! Midigu

barego mai tano ai beḡe raḡasini, ema Barau na ḡena bese tarimari bevaḡa-maoro vinirini. ²⁴ Tarima kota tu vetari baḡari na beḡe vaḡi-maserini, kota tu beḡe ḡabi-maḡuririni, tanobara mabarari ḡana beḡe ḡori-iaḡorini, beḡea dibu-rarini; ema irau bese tarimari na Ierusalema beḡe fana-tariani, beiaḡoni mo, ḡeri ḡaro bea korini.”

*Tarimarima Natuna ḡena iaḡoma
Mataio 24:29-31; Mareko 13:24-27*

²⁵ “Ḡaro, ḡue, ema visiḡu nuḡari ai vetoḡa beḡe ḡorani. Tanobara beseri davara ema ureure gururi ai beḡe gari-rakavani. ²⁶ Tarimarima beḡe keto-founi gari dainai, ḡeri tuḡamaḡi maki roḡo beḡe korini mo beḡe ḡorani dagarari dairi ai; korana tu guba seḡukari beḡe iaḡaiagani. ²⁷ Mo negai Tarimarima Natuna beḡe ḡitaiani, magube nuḡana na beiaḡomani ma seḡukana e ma ma-mana baregona ḡesi. ²⁸ Mo dagara beḡe ḡorani nai, boḡono variḡisi, boḡono boḡe-vaishi, korana vaḡa-maḡurimi tu varau bekavinaḡi.”

*Barabore - Vevaḡa-riba figi ḡauna ḡenana
Mataio 24:32-35; Mareko 13:28-31*

²⁹ Iesu na ḡeri barabore ta ekiraḡiato, ekirato, “Figi ḡauna ema ḡau mabarari ḡoḡitari. ³⁰ Lauri variḡuri ḡefafani ḡoḡitarini, ḡomi ḡoribani, ḡaro ḡena tora taimina varau bekavinaḡi. ³¹ Moḡa ilailanai, ḡomi maki bema boḡo ḡitarini, mai dagara beḡe ḡorani nai, boḡo ribani, Barau ḡena Basileia tu bekavinaḡi.

³² Moḡoni akiramini, mai ḡuru asi bekorini, beiaḡoni mo, mai dagara mabarari beḡe ḡorani.

³³ Guba e tanobara beḡe rekwa-rekwani, senaḡi au ḡegu guruḡa tu asi beḡe rekwarekwani, beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini.”

Boḡono venari

³⁴ “Lorimi boḡono vetore, ḡaniḡani e niuniu ḡutuma, ema tanobara ḡena tuḡamaḡi dagarari na ḡomi nuḡami beḡe vaḡa-metorini ḡesi. Benamo mo ḡaro na nuḡami bevaḡa-farevaḡirini. ³⁵ Korana mo ḡaro tu tanobarai ḡetanuni tarimari mabarari ḡeri ai beraḡasini. ³⁶ Moḡa lorinai boḡono venari, boḡono ḡauḡau ḡaro mabarari ai, beḡe ḡorani dagarari mabarari ḡerina boḡono raga-maḡuri ḡana, korana Tarimarima Natuna ḡoiranai roḡo boḡo ruḡani.”

³⁷ Ḣaro mabarari ai Iesu tu Rubu Veaḡai evevaḡa-ribato-ḡoi, a lavilavi ai tu eraka-rosito-ḡoi, Olive Gorona tuḡunai ea genato-ḡoi. ³⁸ Boḡiboḡi iamoiamonai tarimarima mabarari Rubu Veaḡai ḡevegogoto-ḡoi ḡia ḡena guruḡa beḡene seḡaḡia ḡana.

22

Iesu beḡene vaḡia dabarana ḡevetauato

¹ Asi etubuni faraona verekona arana Pasova varau ekavi-naḡito. (Mo tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo, asi evaḡirito verekona). ² Rubu Veaḡa vereri baregori ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari na Iesu beḡene ḡabia, benamo beḡene vaḡi-ḡairia dabarana ḡevetauato, korana tarimarima gariri ḡeveito.

*Iudas na Iesu erevaiato**Mataio 26:14-16; Mareko 14:10-11*

³ Mo negai Satani na Iudas Isakariota, tarima ta gabanana ruarua (12) fakari ai, eborogiato. ⁴ Benamo Iudas eiaḡoto Rubu Veāḡa vereri baregori ema Rubu Veāḡa narinarina tarimari ḡeri vere ḡeri ai, Iesu tu ḡia ḡimari ai kamasi bene tore-kaua dabarana ḡeboioḡa-vegogoato. ⁵ Ḡia ḡeiau-rakavato, ḡekira-toreato, moni beḡe vini-ani, ḡetato. ⁶ Iudas na eḡabi-raḡeato, benamo Iesu ḡia ḡimari ai vekuretoḡai betore-kauani dabarana evetauato-ḡoi.

*Ginitaḡo mamoea ḡerovina-toreato**Mataio 26:17-25; Mareko 14:12-21*

⁷ Ginitaḡo mamoei beḡe vaḡirini ḡarona varau eraḡasito. ⁸ Benamo Iesu na Petero ma Ioane etuḡurito, ekirato, “Ḡoiaḡo, Pasova verekona boḡono dabaraia, bitana ḡania.” ⁹ Ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ḡai tu ainai baḡana dabara-torea?” ¹⁰ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Vanuḡa baregonai boḡo raka-toḡani nai, tarima ta nanu gwaḡutuna befaḡaiani boḡo ḡoitaḡoani. Murina na boḡono iaḡo, ḡia beḡeḡekauni numanai boḡono raḡekau. ¹¹ Benamo numa tarimana boḡono vaḡa-guruḡaia, boḡono kira, “Vevaḡa-riba tauna ekirani, ‘Varivari daiḡutuna tu aiḡa, au ema ḡegu mero ḡesi monai ginitaḡo mamoea baḡana ḡania?’ ¹² Benamo ḡia na daiḡutu baregona ta numa tuḡunai bevaḡa-ḡitamini, ḡeiareva-toreato. Monai boḡono dabara-torea.” ¹³ Benamo ḡeiaḡoto, Iesu na ekiraḡirito kavana ḡedoḡaririto. Monai vereko ḡedabaraiato.

Ĝani-vegogo veaĝana

Mataio 16:26-30; Mareko 14:22-26; 1 Korinto 11:23-25

¹⁴ Ginitaĝo mamoea beĝe ĝaniani aoana eraĝasito. Iesu tu ĝena apostolo tarimari ĝesi ĝaniĝani gabunai ĝetanu-tarito. ¹⁵ Benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Au ĝegu ura baregona mai ginitaĝo mamoea ĝomi ĝesi bitana ĝani-vegogo-guinea vau, midigu bana ĝani. ¹⁶ Korana tu akiramini, ginitaĝo mamoea asi ma baĝaniani, beiaĝoni mo, ginitaĝo anina korikorina bea foforini Barau ĝena Basileia nuĝanai.”

¹⁷ Benamo Iesu na kapusi ta eĝabiato, evaĝa-namoato, ekirato, “Maiĝa tu ĝoĝabia, mabarami boĝono niua. ¹⁸ Korana tu akiramini, vine nana asi ma banu-ĝenoĝoiani, beiaĝoni mo, Barau ĝena Basileia beiaĝomani vau.”

¹⁹ Benamo Iesu na beredi eĝabiato, evaĝa-namoato, ebuki-ĝutuato, evinirito, ekirato, “Mai tu au tauĝanigu, ĝomi avinimini; maiĝa boĝono veia, au vetuĝamaĝi-iaĝigu ĝana.”

²⁰ Ĝeĝani-ĝosito vau, kapusi ma eĝabiato, ekirato, “Mai kapusi tu Ginitaĝo Variĝuna, au raragu na bevaĝa-moĝoniani, bevebubuni ĝomi vaĝa-maĝurimi ĝana. ²¹ Senaĝi au berevaguni tarimana tu mainai au ĝesi taĝani-vegogoni! ²² Moĝoni, Tarimarima Natuna bemaseni, Barau na ekiraĝi-guineato ilailanai, senaĝi berevaiani tarimana vetuĝana kekei!” ²³ Benamo tauĝeri ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝia deikara na moĝesi beveiani.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 20:25-28; Mareko 10:42-45

24 Benamo Iesu ġena mero tauġeri ġeveġare-veġareto, deikara ġia fakari ai barego lele-vaġi. 25 Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Irau bese tarimari ġeri vere na tarimarima ġedorinaġinaġirini, ema veguine-iaġi tarimari baregori na ġeri maoro seġukari na ġelaunaġi-naġirini, ema tarimarima na beġene vevato-iaġiri ġetoni. 26 Senaġi ġomi tu dia moġesina. Ġomi fakami ai tau guinena tu tau muriseinai bene iaġo, ema vere tauna tu vetuġunaġi taunai bene iaġo. 27 Dei tu barego, ġaniġani gabunai etanu-taġoni tarimana ba vetuġunaġi tarimana? Ġaniġani gabunai etanu-taġoni tarimana, ene? Senaġi au tu ġomi fakami ai vetuġunaġi tarimana noġa.

28 Ġomi tu au ġeribaġaniguto-ġoi nai, ġotanugwaġiġito-ġoi tarimami. 29 Moġa lorinai au Tamagu na maoro eviniguto, Basileia ta au ġegu ekiraġiato ilailanai, au maki Basileia ta ġomi ġemi akiraġiani. 30 Benamo ġomi maki au ġegu Basileiai bita ġaniġani-vegogoni e bita niuniu-vegogoni, ema ġomi teronai o vere seari ai boġo tanuni, Isaraela beseri gabanana ruarua (12) boġo vaġa-maoro vinirini.”

Iesu na Petero ġena vekira-ġuniġau ekiraġi-toreato

Mataio 26:31-35; Mareko 14:27-31; Ioane 13:36-38

31 “Simona, Simona o, noseġaġi! Au na akiramini, Barau na Satani maoro eviniato, ġomi bene ribaġanimi, namo e rakava bene tore-kirari ġana, noġa iaraġa tarimana na widi ema momo etore-kirarini kavana. 32 Senaġi au na ġemu varau aġuriġurito, ġemu veġabidadama asi bene keto

ġana. Benamo ma bovetuġamaġi-ġenoġoini au ġegu ai nai, tarikakamu bono vaġa-kokoreri.”

³³ Petero evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, au tu ġoi ġesi dibura numai beġe torerani ema bita mase-vegogoni!” ³⁴ Iesu ekirato, “Petero, au na akiramuni, toma kokoroku asi begoġini, beiaġoni mo, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni, bokirani, ‘Au tu asi ribagu ġia,’ botoni.”

Nega rakavana

³⁵ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na ġomi atuġumito nai, asi ġemi fusefuse, dura, o tamaka. Ġomi dagara tai ġorabuto ba? Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Asiġina!”

³⁶ Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Senagi toma ġomi deikara ma ġena fusefuse ema dura, bene ġabiri; ema deikara asi ġena vetari baġana, ġena koudi bene voivoi-iaġia, benamo ta ma bene voia. ³⁷ Korana au na akiramini, Buka Veaġa nuġanai ekirani, ‘Seġafore tarimari ġesi beġe iavi-vegogoani.’ Mo guruġa au ġegu ai bemoġonini.” ³⁸ Iesu ġena mero ġevaġa-veseto, ġekirato, “Noġitaia, Vereġauka, vetari baġari ru-arua maiġeri.” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Benamo!”

Iesu eġuriġurito Getesemane ai

Mataio 26:36-46; Mareko 14:32-42

³⁹ Benamo Iesu tu vanuġa barana eraga-kwaneato, Olive Ġorona ġana eiaġoto eveito-ġoi kavana. Ġena mero ġia murinai ġerakato.

⁴⁰ Monai ġeraġasito, benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Boġono ġauġau, be veribaġani ai asi boġono moira.” ⁴¹ Benamo

geregana eraka-gerevaḡito, fore tafiurini gea keto-tarini gena manaḡa ilailanai, benamo evetui-tarito, eḡuriḡurito. ⁴² Ekirato, “Tamagu o, bema nuḡamu ilaila nai, mai midigu bedina au ḡeguna noma ḡabi-vaḡia; senaḡi dia au ḡegu ura, ḡoi ḡemu ura moḡo.”

[⁴³ Benamo aneru ta guba na emariḡoto, Iesu kokore eviniato. ⁴⁴ Midigu barana na ḡia nuḡana evaḡa-vonuato, benamo eḡauḡauto ma nuḡana mabarana ḡesi, eiaḡoto mo, seḡurina tano ai eriḡoto rara kabudona noḡa.] ⁴⁵ Eḡauḡau-ḡosito vau, evariḡisito, gena mero ḡeri ai eḡenoḡoi-iaḡoto, genari ai eḡoitaḡorito, dabarari ḡedokoto nai. ⁴⁶ Benamo ḡia na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Karase nai ḡomi ḡogenani? Ḡovariḡisi, ḡoḡuriḡuri, be veribaḡani ai asi boḡono moira.”

Iesu tuari tarimari na ḡeḡabi-tariato

Mataio 26:47-56; Mareko 14:43-50; Ioane 18:3-11

⁴⁷ Iesu roḡo mo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, tarimarima ḡutuma ḡeraḡasito, Iudas, mero ta gabanana ruarua (12) fakari ai, ḡia na eḡori-kaurito. Iesu eiago-viniato bene veraua ḡana. ⁴⁸ Senaḡi Iesu na ekiraiato, ekirato, “Iudas o, Tarimarima Natuna verau na borevaiani ba?”

⁴⁹ Iesu sevinai ḡeruḡa-taḡoto merori na ḡeḡitaiato kara beḡorani, benamo ḡedanaḡiato, ḡekirato, “Vetari baḡana na baḡana basiri ba?” ⁵⁰ Benamo ḡia ta na Rubu Veaḡa verena baregona gena vetuḡunaḡi tarimana vetari baḡana na

eiaġo-viniato, benamo seġana aroribana ebasi-vaġiato. ⁵¹ Senaġi Iesu ekirato, “Benamo, ġovaġa-dokoa!” Mo tarima seġana eġabi-karaiato, evaġa-namoato.

⁵² Benamo Iesu ġabiġabina ġeiaġomato tarimari, Rubu Veaġa vereri baregori e Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġeri baregona ema Iuda vereri ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi boġo iaġoma ma ġemi vetari baġari e ma ġemi fato ġesi, noġa moġo seġafore tarimana ta ġabiġabina ġoro iaġoma kavana? ⁵³ Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai Rubu Veaġa nuġanai, senaġi asi ġoġabi-tariguto. Mai tu ġomi ġemi nega, mukuna (o Satani) ġena seġuka negana.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:57-58; 26:69-75; Mareko 14:53-54; 14:66-72; Ioane 18:12-18; 18:25-27

⁵⁴ Benamo ġia na Iesu ġeġabi-tariato, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa ġana ġeġori-iaġoato. Petero maki ġia murinai erakato, senaġi ma fakana. ⁵⁵ Numa maġuna nuġanai tarima kota na karava ġevaġa-ġaraiato, benamo ġetanu-ġeġeraġiato. Petero maki ġia seviri ai etanutarito. ⁵⁶ Benamo vetuġunaġi ġuiatona ta na karava mamana eġitaiato, eġita-karakaraiato, ekirato, “Mai tarima maki Iesu ekavaiato-ġoi!” ⁵⁷ Senaġi ġia evekira-ġuniġauto, ekirato, “Ġoi vavine, au tu asi ribagu ġia!”

⁵⁸ Nega kotuna evanaġito nuġanai, tarima ta na Petero eġitaiato, ekiraiato, “Ġoi maki ġia karori ta!” Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi tau, au tu asiġi!” ⁵⁹ Aoa ta evanaġito vau, tarima ta

ma eguruḡato ma nuḡana mabarana ḡesi, ekirato, “Moḡoni, ḡia maki Iesu ḡesi tarimana ta, korana ḡia maki Galilea tauna!” ⁶⁰ Senaḡi Petero evaḡa-veseto, ekirato, “Ḡoi tau, au asi ribagu ḡoi kara okiraḡiani!” Ḡia roḡo mo eguruḡato-ḡoi nuḡanai, kokoroku egoḡito.

⁶¹ Benamo Vereḡauka eruḡa-kureto, ḡia na Petero eḡitaiato nai, Vereḡauka ḡena guruḡa etuḡamaḡi-doḡariato, ekiraiato, “Toma kokoroku asi begoḡini, beiḡoni mo, ḡoi na au vaḡa-toitoi bokira-ḡuniḡauguni.” ⁶² Benamo Petero erakavaro-ro, etaḡi-rakava rakavato.

Iesu ḡevaseva-vaseva iaḡiato

Mataio 26:67-68; Mareko 14:65

⁶³ Iesu ḡenariḡauato tarimari na ḡevaseva vaseva-iaḡiato e ḡekwariato. ⁶⁴ Matana ḡekumuḡauato, ḡekiraiato, ḡekirato, “Ḡoi tu peroveta tarimana, be nokiraḡia, dei na bekwarimu?”

⁶⁵ Guruḡa rakavari ḡutuma ḡia ḡeviniato.

Iesu kanisoro tarimari ḡoirari ai

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Ioane 18:19-24

⁶⁶ Elaḡanito, Iuda vereri, e Rubu Veḡa vereri baregori, ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ḡeraka-vegogoto. Iesu ḡeḡori-iaḡoato Iuda kanisoro tarimari ḡoirari ai. ⁶⁷ Benamo ḡekiraiato, ḡekirato, “Nokira-varama, ḡoi tu Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna), ba?” Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Bema au na bakiramini, ḡomi na asi boḡo vaḡa-moḡoniguni, ⁶⁸ ema bema vedanaḡi ta bavini-mini, asi boḡo vaḡa-veseguni. ⁶⁹ Senaḡi toma

beiaḡoni mo ḡoira laḡaniri ai, Tarimarima Natuna tu Seḡuka Barauna ḡimana aroribanai betanutaḡoni.”

⁷⁰ Benamo mabarari ḡekirato, “Be, ḡoi tu Barau Natuna otoni?” Ġia evaḡa-veseto, ekirato, “Ġomi na ḡokiraḡiani manīḡa.” ⁷¹ Ġia ḡekirato, “Karase vevaḡa-moḡoni tarimari tari roḡo tavetaurini? Ġia tauḡena muruna na bekiraḡia bita seḡaḡia.”

23

Iesu Pilato ḡoiranai

Mareko 15:1-5; Ioane 18:28-38

¹ Benamo vegogo tarimari mabarari ḡevarigisito, Iesu ḡeḡori-iaḡoato gavana Pilato ḡenai. ² Monai ḡeḡofaḡofa-iaḡiato, ḡekirato, “Mai tarima maiḡa baḡa doḡaria, ḡai ḡema bese tarimari eḡorikau-kerererini, ekirani, Kaisara, Roma ḡeri vere, ḡena takesi moniri asi beḡene vinia etoni, ema tauḡena evekiraḡini, ḡia tu Keriso, Barau na ekiraḡi-toreato verena o kinina.”

³ Benamo Pilato na edanaḡiato, ekirato, “Ġoi tu Iuda tarimari ḡeri vere ba?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Oi, okiraḡiani manīḡa.” ⁴ Benamo Pilato na Rubu Veaḡa vereri baregori e tarimarima ḡutuma ekirarito, ekirato, “Kerere ta asi badoḡaria mai tarima ḡenai.” ⁵ Senaḡi mo tarimarima roḡo ḡeḡigiraḡeto, ḡekirato, “Ġia ḡena vevaḡa-riba guruḡari na Iudea tarimari mabarari nuḡari evei-veḡonurini. Galileai esinaiato mo beiaḡoma mai gabu ai.”

Iesu Heroda ḡoiranai

⁶ Mo guruḡa eseḡaḡiato nai, Pilato evedanaḡito, ekirato, “Mai tarima tu Galilea tarimana ba?”
⁷ Benamo Pilato eribato, Iesu tu Heroda ḡena seḡuka gaburenai nai, Iesu Heroda ḡenai ḡetuḡu-iaḡoato. Ḡia maki Ierusalem ai mo ḡaro ai.
⁸ Heroda eiaku-rakavato Iesu eḡitaiato nai, korana Heroda na Iesu varina eseḡaḡiato, ema kai-veḡata evaḡa-nogato Iesu bene ḡitaia ḡana. Ḡia eurato Iesu na nuḡa-farevaḡi veḡari kota bene veiri bene ḡitari. ⁹ Moḡa lorina i vedanaḡi ḡutuma Iesu edanaḡiato, senaḡi ḡia asi evaḡa-veseto. ¹⁰ Rubu Veaḡa vereri baregori ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari monai ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi, Iesu ḡeḡofaḡofa-iaḡi lelevaḡiato-ḡoi. ¹¹ Heroda ema ḡena vetari tarimari o soldia na Iesu ḡerikiriki-iaḡiato-ḡoi, ḡevei-veḡare veḡareato, ema dabuḡa namona ta ḡevaḡa-dabuḡa-iaḡiato, benamo ma ḡetuḡu-ḡenoḡoiato Pilato ḡenai. ¹² Pilato ema Heroda ḡevebaru-vevinito-ḡoi, senaḡi mo ḡaro ai ḡeveḡata-ḡenoḡoito.

Iesu vaḡa-ruaruana Pilato ḡoiranai

Mataio 27:15-26; Mareko 15:6-15; Ioane 18:38-19:16

¹³ Pilato na Rubu Veaḡa vereri baregori, e Iuda vereri, ema tarimarima mabarari ekea-vegogorito, ¹⁴ ekirarito, ekirato, “Ḡomi na mai tarima boḡo ḡori-iaḡomaia au ḡegu ai, ḡokirani, ḡia na tarimarima eḡorikau-kerererini ḡotoni. Toma au na ḡomi ḡoirami ai ḡemi guruḡa bave-tauri, senaḡi kerere ta asi badoḡaria. ¹⁵ Heroda maki kerere ta asi edoḡariato ḡia ḡenai nai, ma

betuġu-ġenoġoi iaġomaia ġita ġerai. Ġomi na ġoġitaiani, ġia tu rakava ta asi eveiato bene mase ġana. ¹⁶ Moġa lorinai au na mai akwariani vau baruġaiani.” [¹⁷ Vanaġivanaġi eveini kavana Pilato na Pasova verekona ġaronai dibura numai etanuni tarimana ta beruġaiani.]

¹⁸ Senaġi tarimarima mabarari ġekoġo-vegogoto, ġekirato, “Bono vaġia! Barabas noruġaia, novinima!” ¹⁹ Barabas tu dibura numai ġekou-ġauato, korana vanuġa barana nuġanai ġevevaġito ema tarima ta ġevaġi-maseato nai.

²⁰ Pilato enuġa-vekwaraġito Iesu bene ruġaia, moġa lorinai tarimarima ma evaġa-guruġa ġenoġoirito, ²¹ senaġi ġia ma ġekoġo-ġenoġoi ġenoġoito-ġoi, ġekirato, “Novaġa-satauroa, novaġa-satauroa!”

²² Nega vaġa-toitoina evaġa-guruġarito, eki-rato, “Karase nai, kamara rakava mai tarima na eveiato? Au na rakava ta asi aġoitaġoani eveiato bene mase ġana. Moġa lorinai au na mai akwariani vau baruġaiani.”

²³ Senaġi ġia ġekoġoto ma nuġari mabarari ġesi, ġekirato, novaġa-satauroa; benamo dokonai ġia ġeri ura ekwalimuto. ²⁴ Benamo Pilato na ġia ġeri ura eġabi-raġeato. ²⁵ Mo vevaġi ema vaġivaġi dainai dibura numanai etanuto tarimana, eruġa-fitoġaiato ġeri noġinoġi ilailanai, a Iesu tu evinir-ito ġeri ura veigana beġene veia.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Ioane 19:17-27

26 Vetari tarimari na Iesu ġeġori-rociato, benamo ġeġori-iaġoato-ġoi nai, tarima ta ġesi ġevedoġarito, Simona, Kurene tarimana, ġia tu gunika na ema raka-rosito vanuġa barana ġana eiaġoto-ġoi nai, tuari tarimari na ġeġabi-tariato, satauro ġia faġanai ġetore-kauato. Ġia na satauro efaġiato, benamo Iesu murina na eiaġoto-ġoi.

27 Tarimarima ġutuma tu Iesu murinai ġerakato. Ġia vefakari ai tari tu vavine, ġia tu Iesu taġina ġeveito-ġoi ema ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi. 28 Benamo Iesu eruġa-kureto, evaġa-guruġarito, ekirato, “Ierusalema vavinemi! Au taġigu asi ġotaġi, senaġi tauġemi taġimi ema natumi taġiri ġovei. 29 Korana ġaro rakavari beġe iaġomani, tarimarima maġesi beġe kirani, ‘Sinaġe gabani vavineri ema ratari asi ġerururini vavineri beġene iaku!’ 30 Benamo ġoro baregori beġe vaġa-guruġarini, beġe kirani, ‘Ġai iatamai ġoketokau!’ ema ġoro keiri beġe kirarini, ‘Ġai ġolautarima!’ 31 Bema au, ġau maġurigu, na maġesi beġe veiguni nai tu, ġomi, ġau matuġumi, kamasi beġe veimini?”

32 Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġeġori-rosirito ġia ġesi beġene vaġa-sataurori ġana. 33 Gabu ta arana “Deba Ġavana” ai ġeraġasito. Monai seġafore tarimari ġesi ġevaġa-satauroato, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. 34 Iesu ekirato, “Tamagu o, ġeri rakava bono tuġamaġi-fitogari, korana kara ġeveiani ġia asi ribari.” Benamo laki ġerena ta ġeveiato vau, ġena dabuġa ġevarerito.

35 Tarimarima ġeruġa-tarito, ġe-marereto-

ġoi, ema Iuda tarima baregori na ġerikiriki-iaġiato-ġoi, ġekirato, “Ġia na tarima tari evaġa-maġuririto, a ġia tauġena tu asi bevevaġa-maġurini bema ġia Keriso, Barau na eġabi-viriġiato vevaġa-maġuri tauna.” ³⁶ Vetari tarimari na maki ġevaseva-vaseva-iaġiato, ġia ġenai ġeiaġoto, vine nanuna mamakina ġeduġi-viniato, ³⁷ benamo ġekirato, “Bema ġoi Iuda tarimari ġeri vere otoni, ġoi tauġemu novevaġa-maġuri.” ³⁸ Toretore ta maki ġia iatanai ġetoreato, ekirato: “MAI TU IUDA TARIMARI ĠERI VERE.”

³⁹ Seġafore tarimana ta, ġia ġesi ġevaġa-satauro vegogoato tarimana, na evaneato, ekirato, “Ġoi tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna)? Ġoi tauġemu novevaġa-maġuri, ġai maki novaġa-maġurima!” ⁴⁰ Ġia karona na ekira-ġoiato, ekirato, “Ġoi Barau garina asi ogarini? Ġoi maki bomaseni ġia ilailanai. ⁴¹ Dagara sebona, ġita taura ruarua tamaseni ġera rakava voiri dainai, senaġi mai tarima tu asi ġena vei-rakava.” ⁴² Benamo ġia na Iesu enoġiato, ekirato, “Iesu, ġemu Basileia boġabiani nai, au maki bono tuġamaġigu.” ⁴³ Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Moġoni akiramuni, toma ġaro ai ġoi tu au ġesi paradaiso ai.”

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Ioane 19:28-30

⁴⁴ Ġaroġota, horaġauna 12 koloko varau eġabiato, ġaro ġena seġuka ekorito, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato, eiaġoto mo, horaġauna 3 koloko. ⁴⁵ Benamo Rubu Veaġa

nuḡanai veaḡa lelevaḡi daiḡutuna kouḡauna dabuḡana o ketin evedare-kikimato.

⁴⁶ Iesu ekoḡoto, ekirato, “Tamagu o, iaukagu tu ḡoi ḡimamu ai atoreani!” Eguruḡa-ḡosito vau emasefo.

⁴⁷ Vetari verena na mo veḡa eḡitaiato, benamo Barau evaḡa-raḡeato, ekirato, “Moḡoni veḡata, mai tarima tu vei-iobukaiobuka tarimana!”

⁴⁸ Marere tarimari ḡutuma na mo veḡa eḡorato dagarana ḡeḡitaiato, benamo kobari ḡeiafarito, ḡevetuḡamaḡi-rakavato, ḡeri numa ḡana ḡeḡenoḡoito.

⁴⁹ Senaḡi Iesu ḡeribaiato tarimari mabarari, Galilea na ḡia murina na ḡeiaḡomato vavineri maki, manaḡai ḡeruḡato, ḡeḡorato dagarari ḡeḡitarito.

Iesu ḡeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15:42-47; Ioane 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Tarima ta arana Iosefa etanuto-ḡoi Iudea vanuḡana Arimatea nuḡanai. Ḣia tu varina namo tarimana ta, Barau ḡena Basileia evaḡa-nogaiaato-ḡoi. Ḣia maki Iuda kanisoro tarimana, senaḡi ḡevekira-toreto veḡana asi eḡabi-raḡeato.

⁵² Benamo Pilato ḡenai eiaḡoto, Iesu tauḡanina bene ḡabi-riḡoa etato. ⁵³ Moḡa murinaḡi Iesu tauḡanina eḡabi-riḡoato, dabuḡa kurokurena namona na ekumuato, gara gabuna fore ḡebasiato kouḡanai etore-toḡaiato. Mo gara tu variḡuna, nuḡanai mase ta roḡosi beḡere torea. ⁵⁴ Mo veḡa tu Fraidei lavilavi ai eḡorato, Sabadi ḡana ḡevei-toreato-ḡoi ḡarona, Sabadi dori eraḡasito nai.

⁵⁵ Galilea na Iesu ġesi ġeiaġomato vavineri, Iosefa murina na ġeiaġoto, gara kouġana ema Iesu tauġanina aiġesi etore-toġaiato ġeġitaiato.

⁵⁶ Benamo ġeġenoġoito Ierusalemata sitina ġana, muramura ma bonari ema daudau muramurari ġeġabi-torerito.

Sabadi ai ġeiaġaraġito taravatu ekirani lorinai.

24

Iesu evariġisi-ġenoġoito

Ioane 20:1-10

¹ Fura ġarona giniguenenai o Sandei ai, vavine tu boġiboġi iamoiamonai gara ġana ġeiaġoto, muramura bonari namori ġerovina-torerito dargarari ġeġwa-iaġorito. ² Gara kouġana forena tu kure-veġita, irau ai vetore ġeġitaiato. ³ Gara kouġana na ġeraka-toġato, senaġi Iesu Vereġauka tauġanina tu asi ġedoġariato. ⁴ Ġia roġo mo ġedaradarato-ġoi nuġanai, tau ruarua ġia seviri ai ġeruġa-tarito, ġeri dabuġa tu kuro-ġaroġarori. ⁵ Vavine tu ġegari-rakavato, tano ai ġetutuġu-tarito, benamo mo tarima na ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Karase nai maġuri tarimana mase gabunai ġovetauani? ⁶ Ġia tu dia mainai; mase na ma bevariġisi-ġenoġoi. Galileai etanuto-ġoi nai, evaġa-guruġamito guruġana boġono tuġamaġia, ⁷ ekirato, ‘Tarimarima Natuna tu rakava tarimari ġeri ai beġe revaiani, beġe vaġa-satauroani, ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini.’ ”

⁸ Benamo vavine na mo guruġa ġetuġamaġi-doġariato. ⁹ Gara ġeraga-kwaneato, ġeġenoġoito, mo dagara eġorato dagarana varina mabarana

Iesu ġena mero gabanana sebona (11) ma karori ġesi ġekira-vararito. ¹⁰ Vavineri tu maiġeri: Maria, Magadala vavinena, e Ioana, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema karori tari maki. Ġia na mai vari Iesu ġena apostolo tarimari ġeri ġekiraġito. ¹¹ Senaġi vavine ġeri guruġa asi ġevaġa-moġonirito, korana apostolo ġetuġamaġito, ġia noġa ġeguruġa-babobaboto-ġoi. ¹² Senaġi Petero tu evariġisito, eraga-iaġoto, gara kouġanai ea boġe-toġato, senaġi Iesu ġekumuato dabuġari moġo eġitarito. Benamo numa ġana eġenoġoi-iaġoto nuġanai, ġeġorato dagarari etuġamaġirito nai, eġaba-rakavato.

Iesu Emausa dabaranai eforito

Mareko 16:12-13

¹³ Mo ġaro sebonai Iesu ġena mero ruarua tu Emausa vanuġana ġana ġeiaġoto; mo gabu ġena manaġa Ierusalem na tu 11 kilomita kavana. ¹⁴ Ġerakato-ġoi nuġanai, ġeġorato dagarari ġeguruġa-guruġa iaġirito-ġoi. ¹⁵ Ġeri raka guruġa-guruġai Iesu maki eraka-kavi-iaġoto, ġia ġesi ġeraka-iaġoto-ġoi. ¹⁶ Senaġi tauri ruarua asi ġeribato ġia tu dei.

¹⁷ Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġomi tu kara mai dabarai ġoraka-guruġa guruġa-iaġiani?” Benamo tauri ruarua ġeruġa-tarito, ġeboġe-vetuġato. ¹⁸ Benamo ġia ta, arana Kleopa, na evaġa-veſeato, ekirato, “Ierusalem na ġana ġeiaġomato tarimari fakari ai betaġu ġoi moġo ġereġamu mainai beġe ġora dagarari asi ribamu?” ¹⁹ Iesu evedanaġito, ekirato, “Kamara dagara?” Ġia

ġevaġa-veseto, ġekirato, “Iesu, Nasareta tari-mana, ġenai ġeġorato dagarari. Ġia tu peroveta tarimana, Barau ġoiranai e tarimarima mabarari ġoirari ai ġena veiġa ema ġena guruġa maki ma seġukari. ²⁰ Ġita ġera Rubu Veaġa vereri baregori ema ġera veġorikau tarimari na ġerevaiato bene mase ġana, ġevaġa-satauroato. ²¹ Senaġi ġai ġatuġamaġito, ġia na Isaraela tarimari bevaġa-maġuririni.

Mai dagara eġorato beiaġoma toma tu varau ġaro toitoi beġe iaġo. ²² Moġa iatanai, ġema vavine tari na ġai nuġama beġe vaġa-farevaġiri. Ġia tu boġiboġi iamoiamonai gara ġana beġe iaġo. ²³ Senaġi tauġanina asi beġe doġaria. Benamo beġe ġenoġoi-iaġoma, beġe kira tu, aneru beġe ġitari, mo aneru na beġe kirari, ‘Ġia tu varau bemaġuri-ġenoġoi,’ beġesi. ²⁴ Ġai karoma tari maki gara ġana beġe iaġo, vavine na beġe kiraġia kavana beġe doġaria, senaġi Iesu asi beġe ġitaia.”

²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi tu babo, peroveta tarimari ġeri guruġa vaġa-moġoniri ai maki kwaibo rakava! ²⁶ Keriso tu moġesi bene midigu-midigu murinai vau, mareva namonai bene raka-toġa, ene?” ²⁷ Benamo ġia varina Mose e peroveta tarimari ġeri bukai ema Buka Veaġa mabarana maki ġetorerito guruġari aniri evaġa-ribarito.

²⁸ Ġeiaġo-viniato-ġoi vanuġana Emausa ġekavinaġiato, benamo ġia tu bene raka-vanaġi etato. ²⁹ Senaġi ġekira-ġoiato, ġekirato, “Ġai ġesi notanu, korana belavilavi ema ġaro maki mai

emukunani bene.” Benamo ġia ġesi ġerakatoġato, ġetanuto. ³⁰ Ġaniġani gabunai ġetanutaġoto-ġoi nai, Iesu na beredi eġabiato, evaġa-namoato, edudu-ġutuato, tauri ruarua evinirito. ³¹ Benamo matari ġevekeoto, ġeribato mo tu ġia. Senaġi ġia tu ġoirari ai erekwa-rekwato.

³² Benamo tauri ruarua ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, “Dabarai evaġa-guruġarani-ġoi nai, ema Buka Veaġai ġetorerito guruġari aniri ġera ekiraġi-maġatarini-ġoi nai, ġita nuġara tu ġeseġuseġuni-ġoi, noġa moġo karava na ġeġararini-ġoi, ene?”

³³ Benamo maoromaoro ġevariġisito, Ierusalemā ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto, Iesu ġena mero gabanana sebona (11) ma karori ġesi vegogo-taġori ai ġedoġaririto. ³⁴ Ġia na tauri ruarua ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Moġoni veġata, Vereġauka tu bevariġisi-ġenoġoi ema Simona ġenai maki efoforito.” ³⁵ Benamo tauri ruarua na dabarai eġorato dagarana ema kamasi Iesu na beredi edudu-ġutuato vauro, Iesu ġia na ġeġita-leaiato ġeri ġekiraġito.

Iesu tu ġena mero ġeri ai efoforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Ioane 20:19-23

³⁶ Mo tarima ruarua roġo ġeguruġato-ġoi nuġanai, Vereġauka ġia fakari ai eruġa-rosito, benamo ekirarito, ekirato, “Maino ġemi ai bene tanu.” ³⁷ Ġia tu nuġari maki ġefarevaġi-rakavato ema ġegarito, ġia mataboru ġekirato, murava ta ġeġitaiaato. ³⁸ Senaġi ġia ekirato, “Karase nai nuġami beġe vekwaraġi-rakava? Kara dainai

gōdaradarani? ³⁹ Ġimagu ema kwakugu gōma ġitari, benamo boġono riba mai tu au. Ġoma ġabikaragu, benamo boġono riba, korana murava tu asi viriġona ema asi turiġana, ġoġitaguni au tu ma viriġogu e ma turiġagu.” ⁴⁰ Moġesi ekirato, benamo ġimana ema kwakuna evaġa-ġitarito. ⁴¹ Senaġi ġia tu roġo ġedaradarato-ġoi ġeri iaku ema ġeri nuġa-farevaġi dainai; benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġaniġani tari maniġeri ba?” ⁴² Ġia na maġani-kone gabugabuna ta ġeviniato. ⁴³ Benamo Iesu na eġabiato, ġoirari ai eġaniato.

⁴⁴ Benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu roġo ġomi ġesi tatanu-vegogoto-ġoi nai, akiramito-ġoi: Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri guruġa ema Salamo ai au varigu ġetorerito guruġari mabarari beġe moġonini.” ⁴⁵ Benamo Iesu na nuġari ekeorito, Buka Veaġa guruġari aniri beġene tuġamaġi-fakari ġana. ⁴⁶ Ma ekirarito, ekirato, “Maiġesi ġetoreato: Keriso tu moġesi roġo bemidigu-midiguni, ema ġaro vaġa-toitoinai mase na ma bevariġisi-ġenoġoini. ⁴⁷ Ema ġia aranai vetuġamaġi-kure ema rakava tuġamaġi-fitoġari beġene ġobata-iaġi-rovorovori tanobara mabarari ai, Ierusalem na bene vematama. ⁴⁸ Mai dagara vaġa-moġoniri tarimami tu ġomi. ⁴⁹ Au tauġegu na tu Tamagu na ekiraġi-toreato Iaukana batuguani, iatami ai befoforini. Ġomi tu Ierusalem ai boġono tanu, bene iaġo mo, guba na bemariġoni seġukana boġo ġabiani.”

*Iesu Barau na eġabi-varaġeato guba ġana
Mareko 16:19-20; Apostolo 1:9-12*

⁵⁰ Moġa murinai Iesu na Ierusalemna na eġor-
rosirito, ġeiaġoto mo, Betania ġana, benamo
ġimana eġabi-vaisirito, evaġa-namorito. ⁵¹ Evaġa-
namorito-ġoi nuġanai, Iesu tu ġia ġerina eveġitato,
Barau na eġabi-varaġeato guba ġana. ⁵² Ġia na
ġetoma-rakarigħo viniato murinai, ma iakuri e
ma verereri ġesi Ierusalemna ġana ma ġeġenoġoi-
iaġoto. ⁵³ Benamo Rubu Veaġai ġetanuto-ġoi,
Barau ġevaġa-raġeato-ġoi.

GINITAŌ VARIGUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini
Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1